

Programmabegroting 2026-2029

INLEIDING

Voor u ligt de laatste begroting van de zelfstandige gemeente Wijdemeren. De programmabegroting 2026 en de meerjarenbegroting 2027-2029 zijn een uitwerking van de kaderbrief Wijdemeren 2026, aangevuld met de meest recente ontwikkelingen. Het begrotingssaldo is structureel positief.

Wijdemeren staat er financieel goed voor. Daar hebben we binnen deze bestuursperiode stevige maatregelen voor moeten nemen. We hebben daarbij ook veel van onze inwoners en ondernemers gevraagd. Het resultaat is dat we straks in een zo goed mogelijke positie, met een degelijke reserve en een positief meerjarensaldo, samengaan met Hilversum.

Voor het zover is, vinden we dat onze inwoners hiervan ook de vruchten mogen plukken. Daarom verlagen we in 2026 de OZB voor woningen met 6 procent. Minus de inflatiecorrectie van 2,8 procent betekent dat een netto-verlaging van zo'n 3 procent. Voor 2027 en 2028 stonden nog taakstellingen om de OZB met 5% te verhogen. Deze zijn volledig

geschrapt. De positieve meerjarensaldi maakt dit mogelijk. Bovendien sluit dit naadloos aan bij de harmonisatie van de woonlasten van Wijdemeren en Hilversum vanaf 2027. De taakstelling voor (water) toeristenbelasting gaat omlaag, met 145.000 euro. Tot slot gaan we vanaf 2027 de Leefstijlloketten in de dorpen structureel financieren, met 100.000 euro per jaar.

Ook na deze maatregelen blijft de financiële positie van Wijdemeren meerjarig positief. Dat is een mooi uitgangspunt in het laatste jaar van een zelfstandig Wijdemeren. Met het volste vertrouwen dat de nieuwe grotere gemeente Hilversum een goede start kan maken.

Stabiliteit en focus

De politiek-bestuurlijke verhoudingen in Wijdemeren zijn stabiel. College en raad hebben onderling én met elkaar goed weten samen te werken, in het belang van onze inwoners. Daar mogen we, zeker na de voorgaande roerige politiek-bestuurlijke jaren, met elkaar trots op zijn.

Trots zijn we ook op het feit dat we de focus hebben weten te houden op de aanstaande herindeling met de gemeente Hilversum, terwijl de reguliere werkzaamheden gewoon doorgaan. Zo heeft de ambtelijke organisatie een intensief plaatsingsproces doorlopen, zodat alle medewerkers per 1 januari 2026 goed landen in de ambtelijke organisatie van Hilversum.

Veilige wegen en meer openbaar vervoer

We werken hard aan het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Zo hebben we onder meer de herinrichting van de Prinsessenbuurt (Loosdrecht) afgerond en is de herinrichting van de Ooievaarsbuurt (Ankeveen) van start gegaan. Op het gebied van openbaar vervoer (OV) hebben we belangrijke stappen kunnen zetten. De VechtplassenExpress rijdt in de zomer naar de strandjes en inwoners van Ankeveen en (op zondag) Nederhorst den Berg hebben dankzij de pilot 'OV op Maat' weer toegang tot OV.

Ook op andere terreinen zetten we stappen. Zo is woningbouwproject 't Laantje opgeleverd, is de Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Nootweg vernieuwd, viert 's-Graveland haar 400-jarig bestaan, verruimt Wijdmeren steen voor groen met NK Tegelwippen en zijn de inkomensregelingen verruimd.

Dienstverlening in 2026

Het jaar 2026 is het laatste jaar van de gemeente Wijdmeren. Het doorlopen van het fusietraject tijdens de ambtelijke integratie zal wederom veel ambtelijke capaciteit en inzet vragen. Daarnaast blijven de reguliere werkzaamheden gewoon doorgaan. We kunnen niet uitsluiten dat de dienstverlening en bereikbaarheid in de komende periode onder druk zal staan. Wel blijven we hard aan het werk om dit zoveel mogelijk te voorkomen. Het gemeentehuis in Loosdrecht blijft in 2026 open. Voor onder meer paspoorten en rijbewijzen, maar ook voor college en raadsvergaderingen.

Groot onderhoud en extra woningen

We gaan in 2026 door met fors investeren in de openbare ruimte. De focus ligt op het uitvoeren van diverse vervangingen en groot onderhoud, zoals Middenweg (Nederhorst den Berg), Stichts End (Ankeveen), Kerklaan (Kortenhoef) en Edelenbuurt (Loosdrecht). Voor

verkeer draait het om drie thema's: verkeersveiligheid verbeteren, vervoersarmoede terugdringen en verkeerslawaaï verminderen. Bijvoorbeeld door meer 30 km-zones in te richten, fietsgebruik te stimuleren en aanvullend openbaar vervoer te regelen.

Het is prettig wonen in Wijdmeren, maar er is een groot tekort aan woningen, met name aan betaalbare woningen en woningen voor senioren. We dragen bij aan het realiseren van extra woningen door verkoop van gemeentelijke percelen, zoals de Dennenlaan en het Kininelaantje.

Bezoekers en gebruikers betalen mee

Bezoekers en recreanten dragen gelijkmatiger en meer bij aan het beheer en onderhoud van de voorzieningen. We zien wel ruimte om de taakstelling hiervoor uit het financieel herstelplan structureel met 145.000 euro te verlagen. In de begroting is wederom een onttrekking van de reserve toerisme van 100.000 euro opgenomen. Het adviesorgaan Recreatie & Toerisme (R&T) kan adviseren over de besteding van deze middelen. Het college wil gezamenlijk zaken realiseren waar recreanten, en dus de sector, baat bij hebben.

Aanpak kwetsbare locaties en handhaving

In de aanpak van ondermijnende criminaliteit blijven we stappen zetten. Met project Achilles ontwikkelen we een integrale aanpak voor preventie en repressie om parken vitaal te houden. In 2024 zijn we gestart met handhaving op de vakantieparken en in 2025 is zelfs een van de parken gesloten vanwege misstanden. Komend jaar gaan we door met deze aanpak.

We zien dat het op en rond de plassen op warme dagen erg druk kan zijn. Hoewel dit bijdraagt aan het recreatieve imago van onze gemeente, brengt het ook uitdagingen met zich mee op het gebied van veiligheid, leefbaarheid en overlastbeheersing. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, is de inzet van Boa's belangrijk. Ook is extra inzet nodig, onder andere van verkeersregelaars.

Kracht van de dorpen

In het sociaal domein zetten we in op 'Eenzaamheid, Mantelzorg en Vrijwilligers' (EMV). We zorgen dat eenzaamheid eerder gesignaleerd en minder wordt, mantelzorgers zich meer gezien en ondersteund voelen en we een stevige basis creëren met meer actieve vrijwilligers die zich inzetten voor sterke sociale kernen. We bouwen een lokale coalitie EMV en versterken het netwerk van partners die bij willen dragen aan het tegengaan van eenzaamheid en het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers.

De kracht van de dorpen moet behouden en versterkt worden. Daarmee erkennen we de identiteit en versterken we de sociale cohesie. Dat hangt ook samen met de aanpak eenzaamheid, het ondersteunen van mantelzorg en het stimuleren van vrijwilligerswerk. In 2026/2027 wil het college een pilot uitvoeren die sociale activiteiten in onze kernen stimuleert. De nadruk ligt hierbij op het stimuleren van ontmoetingen en het mogelijk maken van contactmomenten. Per kern stemmen we het programma af op de behoefte van de inwoners. Daarbij maken we gebruik van de kracht van onze lokale gemeenschappen.

Op het gebied van onderwijshuisvesting start in 2026 in Ankeveen de voorbereiding voor de bouwkundige renovatie/vernieuwbouw van de Joseph Lokinschool. In Nederhorst den Berg gaat het om de voorbereiding voor een gezamenlijk schoolgebouw voor de Meester Kremerschool en de Warinschool en nieuwbouw voor de Jozefschool.

Richting de herindeling

Eind 2026 ronden we de periode Wijdmeren af. Het zal een jaar worden van de warme overdracht. Daarvoor gaan we onder andere dorpscv's opstellen. De dorpscv's moeten de kwaliteiten, historie en kracht van de gemeenschappen vastleggen, met ruimte voor dorpse dromen en verbeterideeën. Dit draagt bij aan een goede wederzijdse kennismaking tussen de dorpen van Wijdmeren en het nieuwe bestuur van Hilversum in 2027.

Elkaar (beter) leren kennen is ook onderdeel van die warme overdracht. Inwoners van Wijdmeren en Hilversum worden met de subsidieregeling Samen Sterker gestimuleerd om hier activiteiten voor te organiseren. De beide besturen zullen elkaar en de dorpen van Wijdmeren ook regelmatig bezoeken voor een nadere kennismaking.

Wegens de herindeling vinden de raadsverkiezingen niet in maart, maar in november 2026 plaats. Ook dit is een uitgelezen kans voor de politieke partijen om zich aan de inwoners van de nieuwe gemeente te presenteren en elkaar beter te leren kennen.

Uiteraard nemen we op een mooie manier afscheid van Wijdmeren. De motie om een herinneringsboom of bomen als blijvende herinnering voor de gemeente Wijdmeren en de verbondenheid tussen de kernen te planten, voeren we uit.

Hiermee denken we zoveel mogelijk recht te doen aan een periode waarin de dorpen samen een bestuurlijke eenheid vormde, en tegelijk hun eigenheid wisten te behouden. Een eigenheid en identiteit die ook in de nieuwe gemeente Hilversum gekoesterd en behouden zal blijven.

Het college van burgemeester en wethouders

de secretaris

drs. E.L. Ruizeveld de Winter

de burgemeester

drs. M.L. Verheijen

LEESWIJZER

Uitgangspunten

De Programmabegroting 2026 is opgebouwd volgens de uitgangspunten die zijn opgenomen bij het Financieel Herstelplan en de Kaderbrief 2026. Deze programmabegroting volgt wettelijke voorschriften en is opgebouwd uit de beleidsbegroting en de financiële begroting. De begrotingsprogramma's en de paragrafen vormen samen de beleidsbegroting. De financiële begroting bestaat uit de uiteenzettingen van de financiële positie (inclusief de toelichting daarop) en uit een overzicht van baten en lasten. Daar waar in tabellen de bedragen zijn afgerond, wordt in de totaaltelling toch gerekend met de niet afgeronde bedragen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

De programma's

De begrotingsprogramma's zijn het hart van de begroting. In de programma's geven wij richting aan het te voeren beleid op de verschillende gemeentelijke beleidsterreinen. Ieder programma heeft dezelfde opbouw. De programma's beschrijven we kort en kernachtig. De 'going concern'-zaken nemen wij hierin niet op. In de begroting gaat het immers om de beantwoording van de navolgende drie vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat mag het kosten?

Wat willen we bereiken?

Als antwoord op de vraag 'Wat willen we bereiken?' geven we aan wat we als hoofddoelstelling van het beleid zien. Het gaat dus om het te bereiken effect.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij beantwoorden in de programmabegroting de vraag 'Wat gaan we daarvoor doen?' In dit onderdeel geven wij aan welke concrete acties wij willen ondernemen om het gewenste effect te bereiken.

Wat mag het kosten?

Tenslotte beantwoorden wij de vraag 'Wat mag het kosten?' Bij dit onderdeel presenteren wij de baten en lasten per taakveld en het totaal van het hele programma.

Algemene Dekkingsmiddelen

In dit hoofdstuk worden de algemene uitkering en de belastingopbrengsten verantwoord.

Paragrafen

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van een aantal financiële aspecten uit de begroting. Bekende voorbeelden van een dergelijk perspectief zijn de lokale heffingen en het onderhoud van de kapitaalgoederen. Elementen van deze aspecten komen voor in meerdere programma's, maar worden in de paragrafen als geheel beschouwd. De door uw raad vastgelegde beleidsuitgangspunten lichten wij toe. Ook duiden wij relevante ontwikkelingen. Nieuw in 2026 (en alleen voor 2026) is de paragraaf Herindeling Wijdmeren en Hilversum.

Financiële begroting

In de financiële begroting nemen we een aantal financiële overzichten op. Hier vatten we de baten en lasten per programma samen. We presenteren een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma. Verder staan hier het overzicht van de reserves en voorzieningen, de geprognosticeerde balans, het EMU-saldo en het taakveldoverzicht.

FINANCIËLE SAMENVATTING

De begroting is gebaseerd op de Kaderbrief 2026, welke ter kennisneming is gegeven in de raadsvergadering van 10 juli 2025, aangevuld met de meest recente ontwikkelingen. Conform de Kaderbrief 2026 is slechts een beperkt aantal wettelijke en bij amendement vastgestelde wijzigingen verwerkt, die leiden tot een wijziging ten opzichte van de begroting 2025 (waarin het financieel herstelplan is verwerkt).

- De voornaamste aanpassingen zijn:
- het toepassen van de indexeringen,
 - mutaties op de salarissen op basis van het financieel herstelplan
 - aanpassingen in het meerjarig investeringsplan
 - gewijzigde bijdragen aan de Gemeenschappelijke regelingen
 - amendement m.b.t. de minimaregelingen
 - amendement wijziging storting voorziening MJOP

Tot slot hebben wij naast deze doelstellingen en kaders de meest recente ontwikkelingen verwerkt.

Dat resulteert in een begroting 2026 en meerjarenperspectief 2027-2029, dat structureel reëel sluitend is. (Zie onderstaande tabel)

Septembercirculaire 2025

De gevolgen van de septembercirculaire zijn hierin nog niet meegenomen, omdat deze nog niet bekend zijn. Voorafgaand aan behandeling in de gemeenteraad op 13 november 2025 zullen de gevolgen bekend zijn en in de 1^e begrotingswijziging 2026 gelijktijdig aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

BEGROTING 2026 EN MEERJARENPECTIEF 2027-2029 - BEDRAGEN X € 1.000

(negatief=voordeel, positief=nadeel)	2026	2027	2028	2029
Begrotingsresultaat 2026-2029 (begroting 2025)	-1.189	-2.007	-2.030	-2.761
Financiele mutaties (kadernota/overige mutaties)	991	816	1.744	2.568
SALDO BEGROTING 2026-2029	-198	-1.191	-286	-193

STRUCTUREEL BEGROTINGSSALDO

De begroting moet structureel en reëel in evenwicht zijn. In onderstaand overzicht wordt het structurele begrotingssaldo gepresenteerd. Hiermee laten we zien in hoeverre de begroting structureel sluitend is.

Daarvoor wordt het begrotingssaldo opgeschoond met incidentele baten en lasten (zie hoofdstuk incidentele baten en lasten van de financiële begroting) die van invloed zijn op het structurele saldo.

Het structureel begrotingssaldo berekenen we door de totale lasten en baten te verminderen met het saldo van de incidentele lasten en baten. Het saldo dat over blijft, moet positief zijn (de structurele baten zijn dan groter dan de structurele lasten). Het structureel begrotingssaldo geeft inzicht in de financiële mogelijkheden en voorkomt onaangename verrassingen. Daarnaast is het een belangrijk sturingsinstrument voor de toezichthouder, de provincie Noord-Holland. De toezichthouder toetst of de begroting structureel in evenwicht is en geeft hierover een uiteindelijk oordeel over de vorm van financieel toezicht op de gemeente Wijdemeren.

MEERJARENPERSPECTIEF - BEDRAGEN X € 1.000

(negatief=voordeel, positief=nadeel)

	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldo 2026-2029 na voorjaarsnota 2025(begr 2025)	-1.189	-2.007	-2.030	-2.761
Financiële mutaties (kadernota/overige mutaties)	991	816	1.744	2.568
Saldo begroting 2026-2029	-198	-1.191	-286	-193
Incidentele lasten (+)	3.135	109	104	104
Incidentele baten (-)	2.700	79	68	68
STRUCTUREEL BEGROTINGSRESULTAAT 2026-2029	-633	-1.221	-322	-229

SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR

Gemeenteraad

De gemeenteraad van de gemeente Wijdmeren telt 19 raadsleden.

De zetelverdeling is als volgt:

- De Lokale Partij 6 zetels
- CDA 3 zetels
- Dorpsbelangen 2 zetels
- PvdA-GroenLinks 2 zetels
- VVD 2 zetels
- D66 1 zetel
- ChristenUnie 2 zetels
- Groep Goetheer 1 zetel

College van burgemeester en wethouders (B&W)

Het college van B&W van de gemeente Wijdmeren bestaat uit:

Burgemeester Dhr. Drs. M.L. Verheijen

- Algemene Bestuurlijke Zaken
- Publieke Veiligheid en Openbare Orde
- Toezicht en Handhaving
- Burgerzaken
- Externe Betrekkingen, Communicatie en Representatie
- Asielopvang

Wethouder Dhr. G. Zagt (eerste locoburgemeester)

- Financiën
- Belastingen
- Gastheerschappen Hilversum
- ICT
- Verkeer en Vervoer
- Vastgoed
- Openbare Ruimte
- Porseleinhaven
- Landgoed Eikenrode

Wethouder Mw. R. van Rijn (tweede locoburgemeester)

- Ruimtelijke Ontwikkeling, Beleid en Vergunningen
- Werk en Inkomen
- Dorpenbeleid
- Volkshuisvesting

Wethouder Mw. W. Wind (derde locoburgemeester)

- Sociaal Domein
- Natuur, Landschap en Duurzaamheid

Wethouder Dhr. J. Kea (vierde locoburgemeester)

- Personeel en Organisatie
- Gebiedsakkoord en Water
- Recreatie/Toerisme
- Milieu
- Economische Zaken
- Onderwijs

Gemeentesecretaris Mw. Drs. E.L. Ruizeveld de Winter

PROGRAMMA'S

In de beleidsbegroting geven we per programma antwoord op de drie w-vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat doen we ervoor?
- Wat mag het kosten?

Vervolgens geven we in de paragrafen een dwarsdoorsnede van een aantal financiële aspecten uit de begroting.

PROGRAMMA 1 BESTUUR EN BURGERZAKEN

We zien het als onze missie om de afstand tussen inwoner, ondernemer, media, organisatie en gemeente te verkleinen en het vertrouwen in de gemeente Wijdemeren te verbeteren onder het motto: De echte wereld is buiten!

In een samenleving waar het vertrouwen in de overheid onder druk staat, vraagt een goede samenwerking op sommige vlakken om extra inspanning. Zo is het belangrijk dat de gemeentelijke dienstverlening transparant en toegankelijk is, de gemeente duidelijk is over de kaders en spelregels die er gelden bij samenwerking en dat de gemeente aansluit op kansen en mogelijkheden van digitalisering.

Veel dienstverlening is digitaal beschikbaar, onze producten en diensten zijn toegankelijk. De inwoners stellen steeds hogere eisen aan onze dienstverlening. Een betrouwbare overheid die snel antwoord geeft op vragen en adequaat reageert op klachten en bezwaren vinden mensen volstrekt normaal. Dit stelt wel eisen aan onze bedrijfsvoering.

Wat willen we bereiken?

- Een betrouwbare overheid zijn voor onze inwoners;
- Autonome ontwikkelingen van de publieke dienstverlening;
- Een toegankelijke website die voldoet aan de huidige wettelijke eisen.

Wat doen we daarvoor?

Bestuurlijke fusie

Wijdemeren werkt toe naar een bestuurlijke fusie met de gemeente Hilversum per 1 januari 2027. In het voorjaar van 2025 is het herindelingsadvies vastgesteld, dat vervolgens naar de provincie Noord-Holland en de Rijksoverheid is verzonden voor verdere (landelijke) besluitvorming. Eerder is op basis van een variantenanalyse een besluit genomen over de invlechting van de ambtelijke organisatie in die van Hilversum. Het doorlopen van het fusietraject tijdens de ambtelijke integratie zal in 2026 veel ambtelijke capaciteit en inzet vragen. Bovendien blijven de reguliere werkzaamheden gewoon doorgaan. De benodigde extra investeringen zullen tot en met 2026 plaatsvinden uit de algemene reserve. In 2026 komen er frictiemiddelen beschikbaar vanuit de Rijksoverheid.

Dienstverlening die aansluit bij de behoefte van de inwoners

In het coalitieakkoord-plus 2022-2026 staat dienstverlening in brede zin prominent beschreven als kernopgave van de gemeente. Inwoners en ondernemers hebben recht op goede en betaalbare dienstverlening. In de paragraaf 9 Wijdmeren 'Samen Sterker' wordt dit nader toegelicht.

Het onderwerp dienstverlening en de noodzakelijk verbetering is niet meer los te zien van deze herindeling en het besluit omtrent de ambtelijke integratie van Wijdmeren en Hilversum per 1 januari 2026. Daarbij realiseren wij ons dat we niet kunnen uitsluiten dat de dienstverlening en bereikbaarheid in de aankomende periode op verschillende terreinen onder druk zullen staan. Uiteraard proberen we dit zo veel mogelijk te voorkomen en blijven we hard werken om onze inwoners de dienstverlening te bieden die ze verdienen. De geplande grote verbeterslagen op het gebied van dienstverlening en klanttevredenheid, die plaatsvinden vanaf 2026 wanneer we gezamenlijk optrekken met Hilversum, hebben waarschijnlijk pas geleidelijk effect.

Communicatie

De communicatie van de gemeente blijft ook in 2026 gericht op het informeren en ondersteunen van onze inwoners, ondernemers en organisaties. Daarvoor maken we onder meer extra gebruik van social media en specials in de weekbladen. Het doel is om breed en via meerdere contactkanalen te informeren over onder meer onze dienstverlening, de impact van de herindeling en de aankomende gemeenteraadsverkiezingen. Uw raad heeft daarnaast inmiddels ook zelf een communicatie-aanpak vastgesteld om inwoners op die manier te informeren en betrekken bij politieke besluitvorming.

Burgerzaken

In 2026 gaan we er ondanks het fusietraject alles aan doen om Burgerzaken van Wijdmeren fysiek bereikbaar te houden op ons gemeentehuis tijdens de gebruikelijke afspraaktijden. Onze inwoners kunnen de producten en diensten van Burgerzaken blijven afnemen zoals zij dit gewend zijn.

Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) is al in werking getreden op 1 mei 2022 en vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo legt de nadruk op actieve openbaarmaking van overheidsinformatie, naast de bestaande mogelijkheid om informatie op te vragen via een verzoek. Juist het afhandelen van de verzoeken blijft een punt van aandacht. Vanaf 2024 wordt al gewerkt aan het inlopen van ontstane achterstanden. Zo is gestart met een nieuwe aanpak en inhuur van externe capaciteit. In eerste instantie had dit niet het gewenste resultaat. Sinds april 2025 is met een nieuwe oplossing succesvol ingezet op het inlopen van de achterstanden en het structureel oppakken van nieuw inkomende verzoeken. Hiervoor is externe capaciteit ingehuurd en is de werkwijze aangepast. Deze aanpak wordt in 2026 voortgezet, onder continue monitoring en bijsturing. In paragraaf 8 staat een bredere uitleg van de verplichtingen onder de Woo.

Wat mag het kosten?

PROGRAMMA BESTUUR EN BURGERZAKEN

P001 Bestuur en burgerzaken	Rek 2024	Begr 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029
Lasten	4.136	5.710	5.036	3.653	3.653	3.653
Baten	-549	-426	-426	-426	-426	-426
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	3.587	5.284	4.610	3.227	3.227	3.226
Lasten per taakveld						
Bestuur	2.743	4.732	4.106	2.598	2.598	2.598
Burgerzaken	1.393	978	1.055	1.055	1.055	1.055
TOTAAL LASTEN	4.136	5.710	5.161	3.653	3.653	3.653
Baten per taakveld						
Bestuur	6	-139	-264	-139	-139	-139
Burgerzaken	-555	-288	-288	-288	-288	-288
TOTAAL BATEN	-549	-426	-551	-426	-426	-426
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	3.587	5.284	4.610	3.227	3.227	3.226
Lasten mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
Baten mutaties reserves	-276	-1.871	-1.350	0	0	0
SALDO MUTATIES RESERVES	-276	-1.871	-1.350	0	0	0
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	3.311	3.413	3.260	3.227	3.227	3.227

Financiële toelichting 2026 t.o.v. jaarschijf 2025

Lasten

Bestuur € 626.000 lager

Bij de coalitieonderhandelingen en de voorjaarsnota 2025 zijn de budgetten voor het jaar 2025 met € 2.190.000 opwaarts bijgesteld en voor het jaar 2026 met € 89.000. De mutatie van € 2.190.000 in 2025 heeft met name betrekking op € 250.000 incidenteel procesgeld uitwerken coalitieakkoord, € 1.550.000 (VJN2025) incidenteel extra inhuurcapaciteit voor waarborgen bestaande dienstverlening en € 321.000 (VJN2025) inhuur extra ondersteuning ten behoeve van de fusie (kosten komen ten laste van de te ontvangen ARHI-middelen) en verder nog enkele kleinere mutaties voor een totaalbedrag van € 69.000.

In de begroting 2026 zijn verder incidentele huisvestingskosten opgevoerd van € 1.350.000. Per saldo is er in 2026 sprake van € 626.000 lagere kosten ten opzichte van 2025.

Burgerzaken € 77.000 hoger

De kosten zijn in 2026 € 77.000 hoger ten opzichte van 2025. Dit is het gevolg van de actualisatie van de salariskosten 2026.

Reserves

De opgevoerde huisvestingskosten van € 1.350.000 komen ten laste van de algemene reserve.

Relevante informatie

Relevante beleidsstukken

- Legesverordening
- Besluit burgerlijke stand, wet BRP en PUN (Paspoort Uitvoeringsregeling)
- Visie op werken

Betrokken (verbonden) partijen

- Alle gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek
- Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek

PROGRAMMA 2 VEILIGHEID

Wijdmeren is een mooie en relatief veilige gemeente. De gemeente ligt centraal ten opzichte van Amsterdam en Utrecht. Deze ligging en het omvangrijke plassengebied kunnen echter ook een kwetsbaarheid vormen voor de openbare orde en veiligheid.

Veiligheid is een domein dat continu in ontwikkeling is, zowel op het sociale als op het fysieke vlak. Zo zien we dat zichtbare criminaliteit (bijvoorbeeld woninginbraken, vernieling) gedeeltelijk plaatsmaakt voor onzichtbare criminaliteit, zoals digitale criminaliteit en ondermijning). De huidige samenleving heeft te maken met meer uitgesproken en verharde tegenstellingen. Hierin schuilt het risico van maatschappelijk ongenoegen dat zich uit in de vorm van verdere polarisatie en anti-overheidssentiment. De complexiteit van meervoudige problematiek (zorg, inkomen, veiligheid) leidt tot relatief meer overlast en een toename van (acute) casuïstiek. De fysieke en de onlinewereld raken steeds meer met elkaar verweven. Cybercriminelen benutten de kwetsbaarheden hiervan. Ook zien we dat ordeverstoringen, georganiseerd in de digitale omgeving, vaker plaatsvinden.

Als deelnemende gemeente in de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek werkt Wijdmeren multidisciplinair samen op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, de gemeenschappelijke meldkamer en geneeskundige hulpverlening bij (dreigende) rampen en crises.

Naast voorkomen van branden, rampen en crises, willen we de eventuele gevolgen hiervan zoveel mogelijk beperken. Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor de bevolkingszorg bij een ramp of crisis. In geval van een brand, lokale ramp, crisis of dreiging daarvan is de burgemeester het bevoegd gezag.

Wat willen we bereiken?

In samenwerking met de gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek hebben we een meerjaren-veiligheidsplan ontwikkeld. Dit is het vastgestelde Integraal Veiligheidsplan 2023-2026. In dit IVP staan zowel regionale als lokale thema's. In 2026 richten we ons op de thema's:

Regionaal:

- Ondernijning (terugdringen, borgen structurele aanpak)
- Digitale veiligheid (bewustzijn en weerbaarheid verhogen)

Lokaal:

- Veiligheid op de plassen (toezicht op het water)
- Maatschappelijke onrust/maatschappelijk ongenoegen
- Aanpak kwetsbare locaties (vakantieparken)

Er zijn wettelijke, beleidsmatige en uitvoerende taken op het gebied van veiligheid die al dan niet voortvloeien uit de thema's van het IVP en de Uitvoerings- en handhavingsstrategie evenals het uitvoeringsprogramma voor de VTH-taken.

Wat doen we daarvoor?

Ondernijning

We blijven barrières opwerpen bij de aanpak van georganiseerde ondernijnende criminaliteit. Hiervoor benutten we de bestuursrechtelijke mogelijkheden. We organiseren integrale controles en hebben en actualiseren overlegstructuren om onze informatiepositie te versterken en (nieuwe) criminele activiteiten te bestrijden. We onderzoeken de weerbaarheid van onze eigen organisatie. Ook verzorgen we trainingen en/of voorlichting om weerbaarheid en bewustwording te verhogen. Dit is een greep uit de concrete activiteiten, genoemd in het Uitvoeringsplan Publieke Veiligheid 2023-2026.

Digitale veiligheid

We werken naar een gestructureerde, preventieve aanpak om slachtofferschap te beperken. Iedereen loopt het risico om slachtoffer te worden van digitale criminaliteit. De meest relevante doelgroepen op basis van slachtofferschap en schade zijn (in willekeurige volgorde): jongeren, ondernemers en senioren.

Maatschappelijke onrust

We geven invulling en uitvoering aan het Lokaal Beeld Maatschappelijke Onrust, in gezamenlijkheid met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Een lokaal beeld leidt ertoe dat we adaptief kunnen inspelen op ontwikkelingen in de maatschappij die kunnen leiden tot maatschappelijke onrust.

Daarnaast zorgen we daarvoor dat de basis rondom het radicaliseringsbeleid op orde is, voortvloeiend uit het implementatieplan van Radar Advies. Dit doen we in gezamenlijkheid met alle gemeenten in Gooi en Vechtstreek.

Aanpak kwetsbare locaties

Vakantieparken zijn een van de prioriteiten in het Integraal Veiligheidsplan (IVP). De gemeente Wijdmeren telt 47 parken. Uit meerdere onderzoeken en landelijke ervaringen is gebleken dat dit soort vakantieparken kwetsbaar zijn voor ondermijnende criminaliteit. Dankzij project Achilles is het inzicht in wat er speelt op de vakantieparken versterkt en geborgd. We ontwikkelen met andere gemeentes een integrale aanpak voor preventie en repressie om parken vitaal te houden en organiseren integrale controles.

Sinds 2024 zijn we gestart met handhaving op de vakantieparken. In 2025 is een van de parken zelfs gesloten vanwege misstanden. Komend jaar gaan we verder met de ingezette acties, door controles uit te voeren en te handhaven.

Crisisbeheersing en brandweer

De Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek is onze partner op het gebied van fysieke veiligheid. Dit omvat onder andere ambulancezorg, brandweertzorg, de meldkamer en de voorbereiding en bestrijding van rampen en crises. Het beheren en verder ontwikkelen van de crisisorganisatie vormt de kern van deze samenwerking. Daarnaast streven we ernaar om de lokale crisisorganisatie verder te versterken, zodat we goed voorbereid zijn en snel kunnen handelen wanneer de situatie dat vereist.

Toezicht en Handhaving

Reguliere handhaving

De rol van handhaving door de buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) blijft volop in ontwikkeling. Handhavers zijn een belangrijk eerste aanspreekpunt voor inwoners en ondernemers voor vraagstukken over leefbaarheid en veiligheid. Om de leefbaarheid te vergroten en overlast te bestrijden, handhaven we op veelvoorkomende overlast, zoals jeugdoverlast, afval op straat, geluidsoverlast en verkeersovertredingen.

Om de effectiviteit van het team Vergunningen, Toezicht en Handhaving & Veiligheid (VTH) te vergroten, is het van belang te digitaliseren en waar mogelijk processen te standaardiseren. Daar zetten we in 2026 verder op in.

Veiligheid op de plassen

Door de toenemende populariteit van het plassengebied en de omliggende strandjes neemt de drukte daar jaar na jaar toe. Dit wordt versterkt door de steeds warmere zomers. Hoewel deze ontwikkeling bijdraagt aan het recreatieve imago van onze gemeente, brengt het ook uitdagingen met zich mee op het gebied van veiligheid, leefbaarheid en overlastbeheersing.

Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, is de inzet van groene boa's belangrijk. Ook is extra inzet nodig van onder andere verkeersregelaars om de openbare orde en veiligheid in dit gebied te waarborgen. In 2026 wordt in samenwerking met onze veiligheidspartners wederom een plan van aanpak opgesteld. Om dit plan succesvol te kunnen realiseren, is een aanvullend budget van €30.000 nodig in 2026 en 2027. Dit is nodig voor de uitvoering van de overige maatregelen die bijdragen aan een veilig en aangenaam verblijf in het plassengebied en de hotspots.

Exploitatievergunningen

In artikel 2:28 van de Algemene Plaatselijke Verordening Wijdemereren 2025 (hierna: APV) is opgenomen dat het verboden is een openbare inrichting te exploiteren zonder (exploitatie-)vergunning van de burgemeester. Toch wordt hier op dit moment in de gemeente Wijdemereren geen uitvoering aan gegeven. Hierdoor is er onvoldoende zicht op exploitanten die in onze gemeente gevestigd zijn en kunnen bestuurlijke instrumentaria, zoals het intrekken van een vergunning wanneer dit noodzakelijk is, niet worden ingezet. Het is daarom wenselijk dat er in de toekomst wel uitvoering wordt gegeven aan het exploitatievergunningstelsel. Op die manier kunnen we effectief toezicht houden op de exploitanten binnen onze gemeente en kunnen we bestuurlijk optreden wanneer dat nodig is. Daar komt bij dat de gemeente Hilversum wel gebruik maakt van exploitatievergunningen. Komend jaar gaan we, in overleg met de gemeente Hilversum en (een vertegenwoordiging van) ondernemers, kijken op welke wijze we hier invulling aan gaan geven. We gaan ervan uit dat dit binnen de bestaande ambtelijke capaciteit kan plaatsvinden.

Wat mag het kosten?

PROGRAMMA VEILIGHEID

P002 Veiligheid	Rek 2024	Begr 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029
Lasten	5.304	3.818	4.018	3.963	3.941	3.941
Baten	-3.433	-360	-342	-325	-325	-325
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	1.872	3.458	3.676	3.638	3.616	3.616
Lasten per taakveld						
Crisisbeheersing en brandweer	4.258	2.489	2.676	2.680	2.687	2.687
Openbare orde en veiligheid	1.046	1.329	1.342	1.284	1.253	1.253
TOTAAL LASTEN	5.304	3.818	4.018	3.963	3.941	3.941
Baten per taakveld						
Crisisbeheersing en brandweer	-3.074	0	0	0	0	0
Openbare orde en veiligheid	-358	-360	-342	-325	-325	-325
TOTAAL BATEN	-3.433	-360	-342	-325	-325	-325
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	1.872	3.458	3.676	3.638	3.616	3.616
Lasten mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
Baten mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
SALDO MUTATIES RESERVES	0	0	0	0	0	0
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	1.872	3.458	3.676	3.638	3.616	3.616

Financiële toelichting 2026 t.o.v. jaarschijf 2025

Crisisbeheer en brandweer € 187.000 hoger

Bij de VJN25 is voor 2025 het voorlopig positief resultaat 2024 (€ 180.000) van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek gemuteerd. Daarnaast is voor in 2025 bij de VJN25 de begrote bijdrage van de gemeente bijgesteld (€ 120.000 voor 2025 en vanaf 2026 structureel € 71.000).

Daarnaast laat de programmabegroting 2026 van de Veiligheidsregio een stijging (autonome ontwikkeling) van de bijdrage zien van € 51.254 zien.

Relevante informatie

Relevante beleidsstukken

- Algemene Plaatselijke Verordening (2025)
- Algemeen aanwijzingsbesluit APV (2023)
- Drank- en Horecaverordening Wijdemereren (2014)
- Kansspelverordening (2010)
- Verordening Winkeltijden Wijdemereren (2013)
- Beleidsregel Wet Bibob (2021)
- Evenementenbeleid 2019 - 2022 en beleidsregels evenementen (2020)
- Regionaal beleidskader Veiligheid, toezicht en handhaving OFGV
- Standplaatsenbeleid (2016)
- Integraal Veiligheidsplan 2023-2026
- Uitvoeringsplan Publieke Veiligheid 2023-2024

- Beleidsregels artikel 13b Opiumwet (2020)
- Beleidsregels collecteren en venten (2014)
- Beleidsregels handhaving hinderlijk groen (2016)
- Beleidsregels sluiting van voor het publiek openstaande gebouwen (2019)
- Beleidsregels vergunningen, toezicht en handhaving 2018 - 2021
- Handhavingsbeleid Kinderopvang
- Inboedelverwijdering na ontruiming (2012)
- Sanctiestrategie Drank- en Horecawet (2016)
- Aanwijzingsbesluit Digitaal Opkopersregister
- Aanwijzingsbesluit ex. artikel 438 Wetboek van Strafrecht (toezichthouder nachtregister)
- Aanwijzingsbesluit Passantenhaven Oud-Loosdrecht (Porseleinhaven)
- Verordening binnentreden ter uitvoering van noodverordeningen (2004)
- Programmabegroting 2024 en meerjarenraming 2025 – 2027 van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek
- Regionale Veiligheidsstrategie Midden Nederland
- Districtelijk uitvoeringsplan Ondermijning
- Beleidsregel exploitatievergunning horeca (2019)
- Protocol bijtincidenten honden (2016)
- Dienstverleningsovereenkomst Regionale Brandweer
- Uitvoerings- en handhavingsstrategie omgevingsrecht Wijdemereren inclusief het uitvoeringsprogramma

- Regionale Uitvoering en Handhavingsstrategie met de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's voor de milieutaken die berusten bij de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Wettelijke basis voor dit programma

De wettelijke basis is vastgelegd in:

- Gemeentewet
- Algemene wet bestuursrecht
- Wet Tijdelijk Huisverbod
- Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
- Wet Zorg en Dwang
- Wet Bibob
- Winkeltijdenwet
- Wet op de kansspelen
- Alcoholwet
- Wet Luchtvaart
- Wet openbare manifestaties
- Zondagswet
- Opiumwet
- Wet op veiligheidsregio's
- Woningwet
- Wet publieke gezondheidszorg
- Politiewet
- Omgevingswet

Betrokken (verbonden) partijen

- Gemeenten in de Eenheid Midden Nederland, Openbaar Ministerie, politie Midden-Nederland (ofwel de Veiligheidscoalitie Midden-Nederland)
- Regionaal Informatie en Expertise Centrum Midden-Nederland (RIEC)
- Verbonden partij Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek (waaronder GHOR en Brandweer) en samenwerkingspartner Veiligheidsregio Flevoland
- Verbonden partij Regio Gooi en Vechtstreek (waaronder Regionale Ambulancevoorziening)
- Provincies Noord-Holland en Utrecht
- Natuurmonumenten, Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek, Waternet, het Plassenschap Loosdrecht
- Woningcorporaties en -verenigingen
- Zorg- en Veiligheidshuis Gooi en Vechtstreek, met haar partners die een rol hebben in de casuïstiek over zorg en veiligheid
- Versa Welzijn (buurtbemiddeling)
- HALT Nederland
- Ministerie van Justitie en Veiligheid (bureau BIBOB, Justitie, CJIB et cetera)
- Kamer van Koophandel, Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Kansspelautoriteit, Waternet en Jeugd-Punt
- Ondernemersvereniging Wijdemeren

PROGRAMMA 3 OPENBARE RUIMTE

De openbare ruimte omvat alle plekken die voor iedereen toegankelijk zijn en die de gemeente beheert of onderhoudt. Denk aan straten, pleinen, parken, plantsoenen, wegen, fietspaden, stoepen, waterpartijen en speelplaatsen. Ook vrij toegankelijke gebouwen, zoals het gemeentehuis en culturele centra, horen hierbij. De focus in 2026 ligt op het uitvoeren van diverse vervangingen en groot onderhoud. De basis hiervoor zijn het beleidsplan integraal beheer openbare ruimte en de diverse beheerplannen.

Binnen dit programma valt ook mobiliteit. Dat gaat over alles wat met verkeer te maken heeft: verkeersveiligheid, verkeerslawaaï, openbaar vervoer en bereikbaarheid. Voor 2026 leggen we de focus op drie thema's: de verkeersveiligheid verbeteren, vervoersarmoede terugdringen en verkeerslawaaï verminderen. Waar mogelijk combineren we deze maatregelen met groot onderhoud, zodat we efficiënt werken en overlast beperken.

Wat willen we bereiken?

We willen met het beheer van de openbare ruimte bereiken dat het beleidsplan voor integraal beheer, inclusief de onderliggende beheerplannen, zorgvuldig wordt uitgevoerd. Dit moet leiden tot een veilige en goed functionerende omgeving waarin we financiële middelen efficiënt inzetten en kapitaalvernietiging voorkomen. We streven naar minder overlast voor bewoners en gebruikers, en werken aan een openbare ruimte die beter is toegerust op de gevolgen van klimaatverandering. Daarbij zetten we in op een kwalitatief hoogwaardig en aangepast bomenbestand, en op een rustiger straatbeeld door het terugdringen van overbodig straatmeubilair.

De komende jaren investeren we fors in de openbare ruimte. Het zijn grote projecten die veel impact hebben op de directe omgeving van inwoners, omdat de inrichting van hun straat verandert of omdat de werkzaamheden langere tijd in beslag nemen. Ook zijn de projecten complex omdat hier vaak meerdere disciplines samenkomen, bijvoorbeeld bij het groot onderhoud van een wijk of buurt. Dit vraagt een zorgvuldige voorbereiding en participatie. In het meerjareninvesteringsplan (MIP) 2026 is de meest actuele planning opgenomen, waarbij de financiële investeringen per saldo in lijn zijn gebleven met eerdere begrotingen.

We willen de verkeersveiligheid vergroten door meer 30 km-zones in te richten, met name in de kernen. De verkeersveiligheid en doorstroming willen we verbeteren door onder andere de verkeerssituatie rond de Smidsbrug aan te pakken in 2026. We willen een leefbare gemeente zijn door het fietsgebruik te stimuleren en aanvullend openbaar vervoer te regelen. Ook gaan we het wegverkeerslawaai saneren. Dit bereiken we door op bepaalde locaties gevelisolatie toe te passen.

Wat doen we daarvoor?

In 2025 is een stevige start gemaakt met de onderhouds- en vervangingsopgave. In 2026 voeren we diverse investeringsprojecten uit en bereiden we nieuwe projecten voor, zoals vastgelegd in het investeringsprogramma en de beheerplannen

Wegenonderhoud en projecten in samenhang

We voeren het beheer steeds meer programmatisch en integraal uit. In 2026 richten we ons op:

- Urgente vervangingsprojecten, zoals de Middenweg in Nederhorst den Berg en Stichts End in Ankeveen.
- Aanpak van wegen-, riolerings- en groenprojecten in samenhang, zoals de Edelenbuurt in Loosdrecht en de Kerklaan in Kortenhoef, met oog voor klimaatadaptatie.

- Het opleveren van een uitgangspuntennotitie voor het onderhoud aan Zuidereinde-Noord, via participatie.
- Preventief onderhoud aan wegen om grotere en duurdere ingrepen te voorkomen.

Beheer riolering

Een goed functionerend riool beschermt de volksgezondheid, het milieu en voorkomt wateroverlast. Door klimaatverandering wordt het omgaan met regenwater en droogte steeds belangrijker. We reinigen en inspecteren de riolering planmatig en voeren reparaties en verbeteringen uit op basis van inspecties en meldingen. Grote vervangingsprojecten combineren we met wegenonderhoud en klimaat adaptieve maatregelen, zoals het afkoppelen en opvangen van regenwater in groenvoorzieningen. Voorbeelden zijn de Prinsessenbuurt in Loosdrecht en de Ooievaarsbuurt in Ankeveen. In 2026 starten we met de uitvoering in de Edelenbuurt in Loosdrecht en de Kerklaan in Kortenhoef.

Beheer openbaar groen

We zetten het beleid voort om verouderde beplanting te vervangen en de leefomstandigheden van bomen te verbeteren. Door groeiplaatsverbetering willen we het langzaam teruglopende bomenbestand versterken.

Beheer civiele kunstwerken

Van de acht bruggen die de komende vier jaar worden vervangen, pakken we er in 2025 en 2026 vier aan. Daarnaast vervangen we in 2026 ongeveer 2.300 meter beschoeiing en voeren we regulier onderhoud aan bruggen uit.

Beheer openbare verlichting

Om in 2030 alle armaturen van ledverlichting te voorzien, vervangen we jaarlijks ongeveer 400 van de in totaal 2.400 armaturen.

Beheer speel- en beweegvoorzieningen

We vervangen regulier en investeren in kwalitatief hoogwaardige voorzieningen.

Beheer straatmeubilair

We verwijderen overbodige verkeers- en straatnaamborden en voeren waar nodig onderhoud uit.

Mobiliteit

We voeren de visie uit het mobiliteitsplan uit, met aandacht voor verkeersveiligheid, bereikbaarheid en het verminderen van verkeerslawaaï. Daarnaast werken we in de regionale en provinciale samenwerking aan een aantal gemeente overstijgende onderwerpen.

- Inrichten van extra 30 km-zones bij groot onderhoud en verlagen van de snelheid op de Molenmeent van 60 naar 50 km/uur.
- Verbetering van fietspaden, onder meer door verbreding van fietssuggestiestroken, aanleg van rood asfalt en veiliger fietsoversteken en verbeteren van de verlichting.
- Jaarlijks verbeteren van twee oversteekplaatsen op 50 km-wegen en verhogen van de toegankelijkheid van bushaltes.
- Na afronding van de participatie voeren we verkeersmaatregelen in Kortenhoef door bij de Smidsbrug.

- Verminderen van vervoersarmoede via pilots zoals de VechtplassenExpress en Openbaar Vervoer op Maat.
- Deelname aan het regionale project Deelfietsen.
- Inbreng leveren in regionale, provinciale en landelijke projecten, zoals de Gooicorridor, het regionaal fietsnetwerk, SPV 2030 en het regionaal mobiliteitsplan.
- We verminderen geluidshinder bij woningen die al voor 1982 te veel verkeerslawaaï hadden, waar mogelijk in combinatie met warmte-isolatie. In 2026 starten drie deelprojecten met in totaal ongeveer 400 woningen verspreid over Loosdrecht, Kortenhoef, Ankeveen, Nederhorst den Berg en 's-Graveland.

Wat mag het kosten?

PROGRAMMA OPENBARE RUIMTE

P003 Openbare ruimte	Rek 2024	Begr 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029
Lasten	14.839	13.163	13.379	14.527	15.408	15.926
Baten	-10.135	-10.831	-10.903	-11.383	-11.763	-11.769
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	4.704	2.331	2.476	3.144	3.645	4.157
Lasten per taakveld						
Afval	2.867	3.165	3.394	3.425	3.447	3.451
Begraafplaatsen en crematoria	166	207	220	220	221	219
Economische havens en waterwegen	144	204	251	353	412	470
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	810	1.080	827	1.043	1.117	1.109
Riolering	3.396	3.371	3.654	4.000	4.135	4.010
Verkeer en vervoer	7.456	5.136	5.034	5.486	6.076	6.666
TOTAAL LASTEN	14.839	13.163	13.379	14.527	15.408	15.926
Baten per taakveld						
Afval	-4.391	-4.864	-5.188	-5.237	-5.269	-5.276
Begraafplaatsen en crematoria	-259	-287	-308	-308	-309	-309
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-41	0	0	0	0	0
Riolering	-4.700	-4.973	-5.124	-5.556	-5.902	-5.902
Verkeer en vervoer	-760	-708	-283	-283	-283	-283
TOTAAL BATEN	-10.151	-10.831	-10.903	-11.383	-11.763	-11.769
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	4.688	2.331	2.476	3.144	3.645	4.157
Lasten mutaties reserves	2.737	0	0	0	0	0
Baten mutaties reserves	-5.676	-358	-43	-43	-43	-43
SALDO MUTATIES RESERVES	-2.939	-358	-43	-43	-43	-43
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	1.749	1.973	2.433	3.101	3.602	4.114

Financiële toelichting 2026 t.o.v. jaarschijf 2025

Lasten

Afval

De hogere lasten vanaf 2026 hebben betrekking op de verhoogde/geïndexeerde bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling regio Gooi en Vechtstreek voor de afvaldiensten. Deze gemeentelijke bijdrage is gebaseerd op de begroting van de gemeenschappelijke regeling.

Economische havens en waterwegen

De hogere lasten vanaf 2026 komen door een bijstelling van de kapitaallasten op basis van het geactualiseerde MIP 2026-2029. Hierdoor komen de kapitaallasten hoger uit dan het voorgaande jaar. Voor een overzicht van deze investeringen verwijzen we naar het Meerjaren Investerings Plan (MIP).

Riolering

De hogere lasten vanaf 2026 komen door een hogere dotatie aan de voorziening riolering op basis van de geraamde inkomsten. Op het moment dat wij hogere inkomsten ontvangen dan de gemaakte kosten, doteren we dit aan de voorziening riolering.

Verkeer en vervoer

De lagere lasten in 2026 t.o.v. 2025 komen door incidentele hogere onderhoudslasten voor de openbare ruimte in 2025. Daarnaast waren er incidentele hogere lasten voor de VechtplassenExpress in 2025. Deze lasten zijn er niet in 2026.

Baten

Afval

De hogere inkomsten vanaf 2026 hebben betrekking op hogere legesinkomsten en een vrijval van de voorziening afval t.o.v. 2025. Deze inkomsten zijn gebaseerd op een inschatting van de verwachte opbrengsten die wij krijgen vanuit afval.

Riolering

De hogere inkomsten vanaf 2026 hebben betrekking op de verwachte en begrote hogere belastinginkomsten voor de riolering t.o.v. 2025.

Verkeer en vervoer

De lagere inkomsten vanaf 2026 hebben betrekking op de incidentele hogere inkomsten m.b.t. de leges van het Meldpunt Opbrekingen Openbare Ruimte (MOOR) die door derden nutspartijen via vergunningen aan ons zijn betaald. In 2025 hebben we deze inkomsten incidenteel geraamd omdat er enkele grote aanvragen waren gedaan, waar dus ook extra inkomsten tegenover stonden.

Mutaties reserves

Baten

De lagere inkomsten vanaf 2025 hebben betrekking op de incidentele hogere inkomsten door een hogere onttrekking aan de algemene reserve voor het omvormen van groen in 2025. Deze onttrekking is er niet meer vanaf 2026.

Relevante informatie

Relevante beleidsstukken

Het (interne) beleid voor de uitvoering van dit programma staat onder meer beschreven in:

- Beleidsplan integraal beheer openbare ruimte
- Beheerplan wegen 2024-2028
- Groenbeheerplan 2024-2027
- Beheerplan bomen 2024-2027
- Beheerplan civiele kunstwerken 2024-2027
- Beheerplan openbare verlichting 2024-2027
- Beheerplan speel- en beweegvoorzieningen 2024-2027
- Beheerplan straatmeubilair 2024-2027
- Gemeentelijk water en rioleringsprogramma 2023-2027
- Mobiliteitsplan 2045 Duurzaam, Veilig & Vooruit
- Beleidsregel parkeernormen Wijdmeren
- Bomenverordening
- Algemene plaatselijke verordening

Wettelijke basis voor dit programma

De wettelijke basis is vastgelegd in:

- Gemeentewet (zorgplicht)
- Omgevingswet
- Wegenwet
- Wegenverkeerswet
- Wet Geluidhinder
- Wet Milieubeheer
- Afvalstoffenwet
- Wet informatievoorziening ondergrondse netwerken (WION)
- Kaderrichtlijn Water en Waterwet
- Warenwetbesluit: attractie- en speeltoestellen
- Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie/ Bestuursakkoord Klimaatadaptatie

Betrokken partijen

De bij dit programma betrokken partijen zijn onder meer:

- Inwoners, ondernemers en belanghebbenden (Natuurmonumenten, basisscholen, ondernemers/winkeliersverenigingen, openbaarvervoerbedrijven, VVN et cetera)
- Overheden, zoals regiogemeenten, regionale samenwerkingsverbanden, provincies Noord-Holland en Utrecht, ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&A)
- Waterschap AGV, GAD, OFVG en de nood- en hulpdiensten
- Nutsbedrijven en kennisplatforms (CROW, Rioned, Stichting toegankelijkheid et cetera)
- Stadsbeheerservice (SBS), Tomingroep, stichting Land & Boschzigt (schilderen bankplanken) en Landgoed de Rading (schilderen onderhoud zwerfafvalbakken)

PROGRAMMA 4 ECONOMISCHE ZAKEN, RECREATIE EN TOERISME

Dit programma omvat gemeentelijk beleid dat gericht is op de stimulering van het ondernemersklimaat en de bevordering van nieuwe economische impulsen en activiteiten. Voor een vitale, leefbare en aantrekkelijke leefomgeving is een actief, sterk, betrokken en sociaal bedrijfsleven in Wijdmeren immers van groot belang. Recreatie en toerisme is een belangrijk onderdeel hiervan.

We zijn een mooi, groenblauw gebied waar mensen graag wonen, werken en recreëren, en waar natuur en recreatie in balans zijn en elkaar versterken. In de regio Gooi en Vechtstreek dragen we actief bij aan 'Visit Gooi & Vecht'.

Wijdmeren neemt binnen de recreatieve sector in Nederland een unieke plek in. In samenwerking met de toeristische sector en herindelingspartner Hilversum willen we het komende jaar initiatieven ontplooiën die zijn gericht op de recreatieve en toeristische sector.

Een bijzonder project is de Aanpak Oostelijke Vechtplassen (AOVP). Het tienjarig programma richt zich op de ontwikkeling van het vrijetijdslandschap, natuurherstel en recreatie.

Wat willen we bereiken?

- Bezoekers en recreanten in ons gebied gelijkmatiger en meer gaan bijdragen aan het beheer en onderhoud van de voorzieningen.
- Voorbereidingen treffen om te komen tot een inpassing van het Stadsfonds Hilversum in Wijdmeren.
- Continuïteit geven aan de uitvoering van de Economische Agenda 2030.
- Een aantrekkelijk en sterk ondernemersklimaat behouden.
- Het plan 'Toekomstvisie Bedrijventerreinen Wijdmeren' deels uitvoeren door gerichte subsidies.
- Vitale, aantrekkelijke, toekomstbestendige winkelgebieden creëren: de BiZ Nootweg Loosdrecht is geactiveerd gedurende de lopende begrotingsperiode. Voor winkelgebied Meenthof wordt gewerkt aan een programma ter versterking van de organisatiegraad, gegeven de aankomende fusie met Hilversum.
- Actieve participatie en transparantie in onze communicatie met ondernemers en stakeholders.
- Projecten en evenementen samen met ondernemers en stakeholders co-creëren en uitvoeren.

Economie

We dienen een aanvraag in op het programma Ondersteuning Toekomstige Werkruimten en Toekomstbestendige bedrijventerreinen. Ook zetten we ons in voor het scheppen van banen en het behouden van goede voorzieningen. We benutten en optimaliseren de contracten en inkomsten met derde partijen zoals de exploitanten van lichtmastreclame, digitale informatieborden en A0-reclame. Ook werken we aan toekomstbestendige, levendige winkelgebieden. We stimuleren een positief vestigingsklimaat voor (zelfstandige) ondernemers en bedrijven. We doen dit door een nauwe samenwerking met het Platform Veilig Ondernemen en het behouden van bestaande bedrijfs- en werklocaties. Dit vormt de kern van ons economisch beleid.

Verkenning Stadsfonds

Hilversum werkt met het Stadsfonds. Eigenaren van WOZ-objecten – niet zijnde woningen – betalen jaarlijks een bijdrage, gebaseerd op de WOZ-waarde. Het Stadsfonds investeert in projecten die een breed maatschappelijk belang dienen. In 2026 verkent de gemeente Wijdmeren in samenwerking met de gemeente Hilversum hoe het Stadsfonds in Wijdmeren kan worden ingepast. Hierbij valt te denken aan een indeling en verdeling van fondsen op basis van onze bestaande dorpenstructuur. Voor deze verkenningfase is € 50.000 begroot.

Relatie Programma Economie met Omgeving

We investeren in de samenwerking met lokaal ondernemerschap, via een-op-eencontact en door deel te nemen aan diverse overleggen.

Zo sluiten we met enige regelmaat aan bij de ontmoetingen van Ondernemend Wijdmeren. Hierdoor pikken we signalen van ondernemers eerder op en kunnen we proactief reageren en acteren op ideeën en voorstellen van ondernemers. Waar mogelijk helpen wij ondernemers hun ideeën, investering- en uitbreidingsplannen te geleiden binnen onze uitvoeringsorganisatie. We voeren structureel overleg met het Adviesorgaan Recreatie en Toerisme. Dit orgaan geeft advies over de bestedingen uit de reserve recreatie en toerisme. In praktijk vat het adviesorgaan haar taken breder op en wordt het betrokken bij ontwikkelingen die voor de sector relevant zijn.

In de diverse samenwerkingsverbanden, zoals de Metropoolregio Amsterdam (MRA), Regio Gooi & Vechtstreek en ROM Utrecht, wordt onder meer kennis, data en ervaring uitgewisseld. Ook wordt onderzocht op welke gebieden en thema's we nauwer kunnen samenwerken. Bijvoorbeeld op thema's Ruimte voor Werk & Economie, Economie & Innovatie en Verduurzaming. We sluiten aan bij het koopstroomonderzoek van de provincie Noord-Holland om inzicht te krijgen in het bestedingspatroon in de lokale winkelcentra.

Wat doen we daarvoor?

Economische ontwikkeling

- We participeren actief in programma- en netwerkontwikkeling met ondernemers en stakeholders. Daarbij zijn we proactief in onze communicatie en deelname aan (lokale) netwerkevenementen.
- We begeleiden ondernemers actief als zij komen met initiatieven die invloed hebben op de leefomgeving. We blijven waar mogelijk ruimtelijk investeren in projecten en de uitbreiding van hun bedrijfsactiviteiten.
- We blijven in overleg met ondernemers, brancheorganisaties en diverse samenwerkingsverbanden en proberen zoveel mogelijk samen op te pakken.

Lokale toegang voor Ondernemers

Door onder meer ondernemersmanagement aan te bieden, zijn we actief bezig met de belangen van het lokale bedrijfsleven en de verbetering van het economisch klimaat in Wijdmeren. We bouwen ons netwerk uit door relatiemanagement in te zetten in de regio. Daarbij nemen wij als organisatie deel in het organiseren en participeren in de goede samenwerking tussen de eigen organisatie en het bedrijfsleven met onder andere regionale sterke economische partners als de MRA en regio Gooi en Vechtstreek, waarbij EZ participeert in het Ambtelijk Overleg R&T, Economie & Innovatie.

Recreatie en toerisme

Wijdmeren heeft een unieke positie binnen de recreatieve sector. Het komende jaar willen we samen met de toeristische sector en herindelingspartner Hilversum initiatieven ontplooiën, gericht op de recreatieve en toeristische sector. Daarbij gaan we op zoek naar mogelijkheden waarmee beide gemeenten elkaar kunnen versterken. Belangrijk onderdeel is de positionering en promotie naar buiten toe. In de begroting is een onttrekking van de reserve toerisme opgenomen van € 100.000 in 2026. Het adviesorgaan Recreatie & Toerisme (R&T) is in de gelegenheid om te adviseren over de besteding van deze middelen. Het college wil graag gezamenlijk zaken realiseren waar recreanten, en dus de sector, baat bij hebben. Om bij voorstellen snel te kunnen handelen, is de onttrekking vanuit de reserve nu vast verwerkt.

In 2025 treft het college maatregelen om aan de taakstelling 2026 te voldoen. De maatregelen zijn erop gericht gebruikers te laten meebetalen aan het beheer, onderhoud en de investeringen van de voorzieningen die zij gebruiken. Een eerlijke afdracht door alle gebruikers is een belangrijk uitgangspunt van de sector. Een voorstel hiertoe wordt in december 2025 aan de raad voorgelegd.

Om uitvoering te geven aan het financieel herstelplan worden de inkomsten uit Recreatie en Toerisme verhoogd. Voor de begroting in het algemeen, voor het doen van noodzakelijke investeringen en voor het behoud van de recreatieve waarden van ons Plassengebied en de uitzonderlijke natuur in het bijzonder. Ons mooie Plassengebied wordt immers de groenblauwe parel van Wijdmeren genoemd.

Aanpak Oostelijke Vechtplassen

Wijdmeren is een van de 21 partners in de Aanpak Oostelijke Vechtplassen (AOVP, voorheen het Gebiedsakkoord). Het tienjarig programma richt zich op de ontwikkeling van het vrijetijdlandschap, natuurherstel en recreatie. Het programma loopt eind 2027 af. Wijdmeren zet in op de realisatie van een structurele aanpak op beheer van overlastgevende waterplanten, op de kwaliteitsimpuls Wijde Blik en op een vervolg van het baggeren op de Stille Plas en de Vuntusplas.

De Aanpak Oostelijke Vechtplassen is een belangrijk instrument. Wijdmeren is een trekker op een aantal programmaonderdelen, zoals de recreatieve routes. In 2026 leggen we onder andere de focus op het vastgestelde Uitvoeringsprogramma Kansrijke Recreatieve Routes waar we 1,4 miljoen euro subsidie voor beschikbaar hebben vanuit de AOVP. In de AOVP werken we nauw samen met de recreatiesector, we steunen elkaar om de doelstellingen te halen. Op www.vechtplassen.nl staat de voortgang van het programma.

Gemeenschappelijke regeling Plassenschap Loosdrecht

In het kader van de voortgang van onze werkzaamheden voor het Plassenschap Loosdrecht en omgeving blijven wij de uitvoeringsorganisatie voor dit gebied. Het vierjarig uitvoeringsplan en het financiële perspectief, vastgesteld op 28 maart 2024, vormen de basis voor de begroting 2026. Deze begroting is opgesteld zonder financiële wijzigingen ten opzichte van het eerder vastgestelde meerjarenperspectief 2026-2028, om de lasten voor de deelnemers beheersbaar te houden.

Het Plassenschap streeft naar kostenbeheersing door prioritering en fasering van investeringen. Tegelijkertijd wordt ingezet op het verbeteren van de voorzieningen door achterstallig onderhoud in te halen en veiligheidsrisico's aan te pakken. Het behoud van een balans tussen natuurbehoud en recreatieve voorzieningen blijft daarnaast een belangrijk aandachtspunt.

Wat mag het kosten?

PROGRAMMA ECONOMISCHE ZAKEN, RECREATIE EN TOERISME

P004 Economische zaken, recreatie en toerisme	Rek 2024	Begr 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029
Lasten	3.839	3.271	3.368	3.307	3.355	3.354
Baten	-3.218	-3.367	-3.436	-3.582	-3.735	-3.735
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	621	-95	-68	-275	-381	-381
Lasten per taakveld						
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	17	27	28	26	26	26
Economische ontwikkeling	279	337	349	343	343	342
Economische promotie	0	225	230	140	140	140
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	9	13	14	13	13	13
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.535	2.670	2.749	2.786	2.834	2.834
TOTAAL LASTEN	3.839	3.271	3.368	3.307	3.355	3.354
Baten per taakveld						
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0	-29	-29	-29	-29	-29
Economische promotie	-1.494	-1.675	-1.680	-1.780	-1.880	-1.880
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.724	-1.663	-1.727	-1.772	-1.826	-1.826
TOTAAL BATEN	-3.218	-3.367	-3.436	-3.582	-3.735	-3.735
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	621	-95	-68	-275	-381	-381
Lasten mutaties reserves	257	104	104	104	104	104
Baten mutaties reserves	-61	-155	-154	-52	-52	-52
SALDO MUTATIES RESERVES	196	-51	-50	52	52	52
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	817	-147	-118	-223	-329	-329

Financiële toelichting 2026 t.o.v. jaarschijf 2025

Lasten

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

De lagere lasten in 2026 t.o.v. 2025 hebben betrekking op meerdere kleine posten.

Baten

Economische promotie

De hogere inkomsten vanaf 2026 hebben betrekking op hogere belastinginkomsten voor de toeristenbelasting t.o.v. 2025. Deze inkomsten zijn gebaseerd op het verwachte aantal toeristen.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

De hogere inkomsten vanaf 2026 komen door de verwachte toename van de uren die via de gemeenschappelijke regeling Plassenschap Loosdrecht worden doorbelast.

Relevante informatie

Relevante beleidsstukken

Het (interne) beleid voor de uitvoering van dit programma staat onder meer beschreven in:

- De kern van Wijdemereren (2012)
- Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen (2017)
- Toekomstvisie bedrijventerreinen Wijdemereren (2020)
- Economische Agenda 2030 (2022)
- Convenant Recreatie en Toerisme (2023)
- Integrale Visie MRA op Economie & Innovatie (2025)

Wettelijke basis voor dit programma

Dit programma is niet gebaseerd op bijzondere wetgeving. Uiteraard is er uitgebreide wetgeving die randvoorwaardelijk is voor dit programma, zoals de Omgevingswet en AVG, Mededinging, concurrentievervalsing en dergelijke.

Betrokken partijen

De bij dit programma betrokken partijen zijn onder meer:

- Water: provincie Noord-Holland, HISWA/Recron, het Plassenschap, de waterleidingbedrijven, Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en de gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek.
- Economie (marketing en toerisme): ondernemers en diverse ondernemersverenigingen, onder andere Ondernemend Wijdemereren, winkeliersvereniging Meenthof en BIZ Nootweg, vastgoedeigenaren, regio Gooi en Vechtstreek, Visit Gooi & Vecht, VNO-NCW, KHN, Adviesorgaan (AO) Recreatie & Toerisme, HISWA/Recron.
- Aanpak Oostelijke Vechtplassen (voorheen het Gebiedsakkoord): de 21 partijen die de Aanpak Oostelijke Vechtplassen (AOVP) hebben ondertekend.
- Metropoolregio Amsterdam (MRA): de 35 partijen die participeren in het convenant MRA.

PROGRAMMA 5 SOCIAAL DOMEIN

Inwoners van Wijdemeren gaan naar school, verrichten zorg en zijn actief in het verenigingsleven. Ze geven zo de gemeente identiteit. Het merendeel van de inwoners in de gemeente is zelfredzaam. Dit geldt niet voor iedereen. Geldzorgen, gezondheidsproblemen en/of problemen in relaties of in gezinssituaties kunnen deze zelfredzaamheid beperken. De gemeente staat dan als eerste overheid dicht bij de inwoners om ondersteuning te bieden. Het programma Sociaal Domein omvat een breed scala aan gemeentelijke taken, die gericht zijn op het ondersteunen en versterken van inwoners in kwetsbare situaties, met als doel hun zelfredzaamheid, participatie en welzijn te bevorderen. Het domein brengt verschillende zorg- en ondersteuningsvormen samen, zoals jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning, arbeidsparticipatie, onderwijs en voorzieningen voor sport, cultuur en recreatie.

Drie grote wetten omvatten een groot gedeelte van het sociaal domein. Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor werk en inkomen (Participatiewet), zorg aan langdurig zieken en ouderen (Wmo) en de jeugdzorg (Jeugdwet).

- De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van mensen met een beperking, een chronische ziekte of ouderdomsproblemen.
- Onder de Jeugdwet vallen hulp en zorg voor kinderen en jongeren tot 18 jaar (soms tot 23 jaar) met als doel problemen vroegtijdig te signaleren en te voorkomen dat ze escaleren.
- De Participatiewet is gericht op het bevorderen van arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, zoals mensen met een arbeidsbeperking of bijstandsgerechtigden.

In Wijdemeren zorgen we samen met huisartsen, zorgaanbieders en onze maatschappelijke en culturele partners voor een gezonde (ook opvolgende) generatie waarbij ouderen langer thuis kunnen wonen. We dagen jong en oud uit tot gezond en actief leven. Het bevorderen van sport, onderwijs, cultuur en kunst draagt eveneens bij aan kansengelijkheid in onze dorpen.

Met oog op de toenemende druk op de zorg en in lijn met het Integraal Beleidskader Sociaal Domein willen we de kracht van onze dorpen benutten, eenzaamheid tegengaan en mantelzorgers en vrijwilligers goed ondersteunen. We zetten in op de drie pijlers Eenzaamheid, Mantelzorg en Vrijwilligers (EMV). We definiëren daaronder een aantal actielijnen: (1) we zorgen voor eerdere signalering en vermindering van eenzaamheid, (2) dat mantelzorgers zich meer gezien en ondersteund voelen en (3) we creëren een stevige basis met meer actieve vrijwilligers die zich inzetten voor sterke sociale kernen.

We bouwen een lokale coalitie EMV en versterken het netwerk van partners die willen bijdragen aan het tegengaan van eenzaamheid en het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers. Samen met de maatschappelijke partners hebben we een gezamenlijk uitvoeringsplan EMV opgesteld, dat in 2026 tot verdere acties leidt.

Onderwijs

Wat willen we bereiken?

- De bouwkundige staat van schoolgebouwen voldoet of gaat voldoen aan de kwaliteits- en duurzaamheidseisen.
- Er is voldoende onderwijsruimte voor de scholen in de gemeente Wijdemeren.
- Jeugdigen ontwikkelen een gezonde leefstijl.
- Zoveel mogelijk kleuters beginnen zonder, of met een minimale achterstand, aan de basisschool.
- Dat basisschoolleerlingen in Wijdemeren beschikken over voldoende leesvaardigheid en een goede beheersing van de Nederlandse taal.
- Jeugdigen in een kwetsbare positie krijgen passende ondersteuning om zich te ontwikkelen tot wie ze willen zijn.

Wat doen we daarvoor?

Onderwijshuisvesting

- Talent Primair rondt de bouw van het tweede Integraal Kindcentrum (IKC) op de voormalige locatie van de Sterrenwachter in Loosdrecht af.
- We geven uitvoering aan het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs door:
 - In 2026 samen met Alberdingk Thijm Scholen samen te werken aan de voorbereidingen voor de bouwkundige renovatie/vernieuwbouw van de Joseph Lokinschool in Ankeveen.
 - In 2026 gaat het project voor de voorbereiding van een gezamenlijk schoolgebouw voor de Meester Kremerschool en de Warinschool, beide in Nederhorst den Berg, verder. Het streven blijft een bredere voorziening, inclusief ruimte voor kinderopvang.
 - In 2026 starten we samen met Alberdingk Thijm Scholen met de voorbereidingen voor de nieuwbouw van de Jozefschool in Nederhorst den Berg. Dit volgt op de ontwikkelingen bij de Warin en de Meester Kremer. Het doel is dat de Jozefschool een nieuw of vernieuwd gebouw krijgt dat de komende jaren voldoende ruimte biedt voor alle leerlingen.
 - Door nadere gesprekken met de schoolbesturen over koppelkansen (waardoor minder tijdelijke huisvesting nodig is), vernieuwde leerlingenprognoses en meevallende inflatiecijfers, verwachten wij financiële voordelen te behalen.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

- Bevorderen van de samenwerking tussen scholen, gemeente en lokale/regionale organisaties op het gebied van onderwijs, kinderopvang, preventie en jeugdhulp.
- Blijvend inzetten op leesvaardigheid, onder andere door het subsidiëren van de bibliotheek en het ondersteunen van initiatieven.
- Uitvoering van de Regionale samenwerkingsagenda onderwijs.
- Budgetten beschikbaar stellen voor de voor- en vroegschoolse educatie om specifieke programma's uit te voeren en zo onderwijsachterstanden bij jonge kinderen weg te werken.
- Participatie in het Regionaal Bureau Leerlingzaken om schoolverzuim waar mogelijk te voorkomen en te bevorderen dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie halen.

Sport en cultuur

Wat willen we bereiken?

- Voldoende accommodaties binnen de gemeentegrenzen zodat het voor inwoners mogelijk is om voldoende te bewegen en gezond te leven.
- Sportlocaties in de kernen multifunctioneel benutten, zodat ook andere verenigingen hier gebruik van kunnen maken.
- Inwoners kunnen bewegen en sporten bij vitale, ondernemende en toekomstbestendige sportaanbieders. Er is een kwalitatief sterk, veilig en toegankelijk sportaanbod voor iedereen.
- Kunst en cultuur dragen bij aan gemeenschapsgevoel, zingeving, educatie, ontmoeting, ontwikkeling en een inclusieve samenleving.
- Culturele instellingen werken (regionaal) samen.

Wat doen we ervoor?

Sportbeleid en activering

- In samenwerking met Team Sportservice bieden we clubondersteuning aan. Hierbij worden landelijke en lokale ontwikkelingen en mogelijkheden bij clubs onder de aandacht gebracht. Belangrijke aandachtsgebieden zijn sociale veiligheid, een gezonde sportomgeving en inclusie.
- We ondersteunen initiatieven en activiteiten om inwoners van Wijdmeren te laten sporten en bewegen.

Sportaccommodaties

- Aan de hand van een keuring inzicht verkrijgen in de status van de sportvelden. Hiermee kunnen we in overleg met de gemeente Hilversum een strategie opstellen voor onderhoud/vervanging van de velden.

Cultuur

- Subsidies verlenen aan culturele partners, zodat cultuur bijdraagt aan gemeenschapsgevoel, zingeving, educatie, ontmoeting, ontwikkeling en een inclusieve samenleving.
- We onderhouden beelden en herdenkingsmonumenten.
- We subsidiëren de samenwerkende musea middels de regioconservator en het project erfgoedfestival 2026.
- Er is een bibliotheek in Loosdrecht en een servicepunt in Nederhorst den Berg.

Dorpenbeleid

Wat willen we bereiken?

- Gebiedsregisseurs werken integraal met de vakafdelingen samen aan leefbaarheid in de brede zin van het woord.
- Burgerparticipatie als een vanzelfsprekend onderdeel van lokaal beleid.
- Behoud en bescherming van de dorpse identiteiten stimuleren, organiseren en faciliteren door middel van dorpsplatforms, dorpscv's en dorpsagenda's.
- Gebiedsregisseurs ondersteunen de energie van de samenleving en versterken hiermee de betrokkenheid van inwoners.
- Versterken van ontmoetingen in de dorpen.

Wat doen we daarvoor?

- Initiatieven uit de samenleving koppelen en versterken met bestaand beleid.
- Initiatiefnemers en initiatieven verbinden, waardoor sociale netwerken groter en sterker worden.
- Bijdragen aan de coalitie rond Eenzaamheid, Mantelzorg en Vrijwilligersondersteuning.
- Begeleiden en ondersteunen van vormen van inwonersparticipatie in de dorpen.
- Initiatieven van bewoners ondersteunen met toestemmingen, kennis, netwerk en/of een bijdrage uit het dorpsbudget.
- Ondersteunen en faciliteren van groenprojecten in de dorpen (Appelboom-projecten).
- Inhoudelijk afstemmen met collega's en partners uit het sociale domein, het fysieke domein, het veiligheidsdomein en met de afdeling communicatie waar het de dorpen betreft.
- Stimuleren van (nieuwe) activiteiten in maatschappelijke accommodaties in de dorpen.

Nieuw beleid

Ontmoeting als fundament voor sterke en vitale dorpen. Sociale levendigheid is essentieel voor de leefbaarheid in de kernen. In 2026/2027 wil het college een pilot uitvoeren die sociale activiteiten in onze kernen stimuleert. De nadruk ligt hierbij op het stimuleren van ontmoetingen en het mogelijk maken van contactmomenten. Per kern wordt het programma afgestemd op de behoefte van de inwoners waarbij we gebruikmaken van de kracht van onze lokale gemeenschappen.

ONTMOETINGEN ALS FUNDAMENT

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
1 Ontmoetingen als fundament voor sterke en vitale dorpen	100 n	100 n	0	0

Inburgering

Wat willen we bereiken?

- Statushouders en ontheemden voelen zich thuis in onze gemeente. Daartoe voeren we het gesprek en werken we samen met maatschappelijke partners in het sociaal domein.
- Taalverwerving wordt op een bredere manier opgevat. De nadruk komt dus niet alleen te liggen op de reguliere inburgering, maar we kijken ook naar andere manieren om taalverwerving te bevorderen.
- Mensen die aan de gemeente zijn gekoppeld, kunnen al gedeeltelijk met de reguliere inburgering beginnen terwijl zij nog in het azc wonen.

Wat doen we daarvoor?

- Een plan Inburgering en Participatie opstellen met de inburgeraar.
- Financiële zelfredzaamheid bevorderen door middel van begeleiding.
- VCA-trainingen gegeven voor inburgeraars. Hierdoor komen zij ook in aanraking met het vakjargon dat hen, los van taalontwikkeling, professionele vaardigheden leert.
- Het taalcafé blijven inzetten als extra mogelijkheid om de Nederlandse taal op een sociale manier eigen te maken.
- We willen zoveel mogelijk statushouders die zijn gekoppeld aan Wijdemeren de mogelijkheid geven om te beginnen met de inburgering voordat ze daadwerkelijk zijn gehuisvest. Hoe eerder de reguliere inburgering begint, hoe beter het inburgeringsproces zal verlopen.

Minimabeleid en schuldhulpverlening.

Wat willen we bereiken?

- Inwoners met een beperkt budget voelen zich niet buitengesloten in de Wijdemeerse samenleving.
- Geldzorgen in een bredere context beschouwen om aan oplossingen te werken.

Wat doen we ervoor?

- Preventie en vroegsignalering aandacht geven binnen de kaders van het Integraal Beleidskader Sociaal Domein en de Maatschappelijke Agenda.
- Nu de inkomensregelingen geactualiseerd zijn, zullen we deze de aankomende jaren monitoren. Zo kunnen wij meten of het bereik is vergroot en de campagne daadwerkelijk effect heeft gehad.
- Samen met enkele maatschappelijke partners organiseren we evenementen over de nieuwe inkomensregelingen, zodat deze veranderingen ook duidelijk worden voor mensen die met de doelgroep werken.
- Een andere reden waarom we dit doen, is om ons netwerk te versterken. Wij zetten ons in om zoveel mogelijk te blijven verwijzen naar verschillende maatschappelijke partners en zorgen daarvoor dat deze partners ook van elkaars bestaan afweten.
- Wij maken een brochure van de nieuwe inkomensregelingen en alle maatschappelijke partners die belangrijk zijn voor deze doelgroep.

Participatiewet en wet sociale werkvoorziening

Wat willen we bereiken?

- Zoveel mogelijk inwoners, ook de mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, aan een passende baan of dagbesteding helpen.

Wat doen we daarvoor?

- Bijdragen aan de uitvoering van het regionale programma Werk en Participatie op ambtelijk en bestuurlijk niveau.
- Samen met de regiogemeenten Gooi en Vechtstreek en Almere participeren in het werk-leerbedrijf Tomingroep.
- Met Tomingroep, conform de doelen in het huidige bedrijfsplan, zoveel mogelijk mensen richting betaald werk of een zingevende dagbesteding leiden.
- Bijdragen aan het gezamenlijk richting geven aan de rol en inrichting van het sociaal ontwikkelbedrijf binnen de regio.
- Daar waar nodig ruimte bieden aan lokaal maatwerk en lokale re-integratieactiviteiten voortzetten.
- Implementeren van de Participatiewet in Balans waarin vertrouwen, eenvoud en de menselijke maat centraal staan.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Wat willen we bereiken?

- Wij streven ernaar dat onze inwoners zo lang mogelijk zelfstandig, zelfredzaam en actief deelnemend aan de samenleving in hun eigen huis kunnen blijven wonen. We willen een gemeenschap zijn met vitale inwoners die zich met elkaar en hun dorpen verbonden voelen: sociaal sterke dorpen met een sterke sociale basis met goede algemene voorzieningen, waarin iedere inwoner zelfstandig en gezond kan leven, wonen en werken. We willen dat iedereen meedoet/kan meedoen, en dat we naar elkaar omzien: inwoners, vrijwilligersorganisaties, ondernemers en maatschappelijke partners. We geven bijzondere aandacht aan de thema's Eenzaamheid, Mantelzorg en Vrijwilligersondersteuning. We zorgen (a) voor eerder signalering en vermindering van eenzaamheid, (b) dat mantelzorgers zich meer gezien en ondersteund voelen en (c) dat we een stevigere basis creëren met meer actieve vrijwilligers die zich inzetten voor sterke sociale kernen.

Wat doen we daarvoor?

- **Ondersteuning:** Inwoners met een ondersteunings- of zorgvraag kunnen bij ons terecht voor ondersteuning. Het uitgangspunt in de Wmo is dat in alle situaties waarin een huishouden een of meer hulpvragen heeft, eerst wordt gekeken naar mogelijkheden binnen

het eigen netwerk van de cliënt en naar laagdrempelige en algemene voorzieningen. Dat vraagt nadrukkelijk om een zorgvuldige consultatie en nauwlettende bestudering van de leefsituatie van de betrokkene(n), met name bij aanvragen voor individuele begeleiding, dagbesteding en huishoudelijke hulp.

- **Aanpak Eenzaamheid, Mantelzorg en Vrijwilligersondersteuning (EMV):** Om de zelfstandigheid van onze inwoners te vergroten en te behouden, zetten we samen met organisaties en inwoners in op het versterken van de leefbaarheid in de dorpen. Daarbij hebben we bijzondere aandacht voor de thema's Eenzaamheid, Mantelzorg en Vrijwilligersondersteuning (EMV). We verbinden ons met alle organisaties die willen bijdragen in een lokale EMV-coalitie. Zo vergroten en versterken we het netwerk van partners die zich inzetten om eenzaamheid in Wijdemeren tegen te gaan en die onze mantelzorgers en vrijwilligers ondersteunen. Samen met de organisaties uit de coalitie stellen we een uitvoeringsplan op dat we in 2026 gaan uitrollen.
- **Niet-geïndiceerde dagbesteding:** We verbreden ons aanbod naar algemeen toegankelijke dagactiviteiten bij tenminste zes aanbieders.
- **Mantelzorgondersteuning:** We versterken de mantelzorgondersteuning door de digitale toegang tot mantelzorgondersteuning uit te bouwen middels de GALA-impuls en de aanpak EMV. Binnen de aanpak EMV zorgen we ook

voor aansluiting bij de regionale bewustwordingscampagne over mantelzorg en de versterking van samenwerking tussen de partijen die mantelzorgondersteuning aanbieden.

- **Onafhankelijke cliëntondersteuning:** Dit is een wettelijke taak voor inwoners met een hulpvraag. We kopen deze ondersteuning in bij MEE.
- **Maatwerkdienstverlening 18+:** We bieden adequate hulp aan inwoners. Omvang, duur en aard van de dienstverlening zijn deskundig afgestemd. We nemen actief deel aan de regionale heroverwegingen op het gebied van begeleiding, dagbesteding en hulp in het huishouden.
- **Begeleiding en Dagbesteding:** We ontwikkelen binnen de regionale heroverwegingen nieuwe of aanvullende producten voor dagbesteding en begeleiding, gericht op het versterken van eigen regie en het activeren van het sociaal netwerk. Daarbij bieden we in de pilotfase ruimte aan innovatieve trajecten die herstel en zelfredzaamheid bevorderen, met een focus op structurele maatwerkhulp.
- **Hulp bij huishouden:** Binnen de regionale heroverwegingen voor huishoudelijke hulp zetten we in op het versterken van eigen regie en herstel, waarbij we deze aanpak integreren in de maatwerkvoorzieningen huishoudelijke hulp.

Jeugdhulp

Wat willen we bereiken?

Dat jeugdigen (tot 23 jaar) de ondersteuning en zorg krijgen die zij nodig hebben, zodat zij in veiligheid opgroeien, zich kunnen ontwikkelen en leren zelfstandig te zijn. Kwetsbare jeugdigen, van wie de ontwikkeling gevaar loopt, worden beschermd.

Wat doen wij daarvoor?

- We indiceren en monitoren jeugdhulp bij jeugdigen met psychische problemen en stoornissen, psychosociale problemen en opvoed- en opvoedingsproblemen.
- Bij een hulpvraag richten we ons op informele en formele oplossingen met oog voor de eigen kracht van de inwoner, waarbij we onderzoeken of ondersteuning in het eigen netwerk mogelijk is. We faciliteren vraag en aanbod waarbij ouders en/of jeugdigen elkaar kunnen ondersteunen rondom opgroeien. Dit doen we door bijvoorbeeld door de inzet van 'Buurtgezinnen' waarbij gezinnen die het moeilijk hebben, worden gekoppeld aan een stabiel gezin in de buurt.
- Een andere interventie is de inzet van 'Zorgoppas' waarbij er voor ouders met zorgbehoevende kinderen een geschikte- en betaalbare oppas wordt geregeld.

- Ter ondersteuning van de jongere maken we gebruik van een JIM (jouw ingebrachte mentor): een vertrouwenspersoon uit de directe omgeving van de jongere, die ook optreedt als vertegenwoordiger richting het gezin en professionals.
- We organiseren Eigen Kracht-conferenties waarbij de jeugdconsulent samen met familie en bekenden van de jeugdigen/gezin een plan voor de toekomst maakt (familiegroepsplan).
- We gaan een intensievere samenwerking met de huisartsen aan met als doel passende ondersteuning voor jeugdigen en het voorkomen van verwijzingen naar relatief zware zorg. Dit doen we door de inzet van de praktijkondersteuners jeugd bij de huisartsen te verhogen.
- We bieden lichte begeleiding aan jeugdigen door middel van de inzet van een gedragsdeskundige die deel uitmaakt van het wijkteam.
- Voor een gezond opvoedklimaat bieden we laagdrempelige begeleiding aan, door bijvoorbeeld de inzet van een opvoedcoach, jongerenwerker of een echtscheidingscoach.
- We voeren regie op casussen waarbij sprake is van onveiligheid. Hierbij gebruiken we onder andere de landelijk voorgeschreven multidisciplinaire aanpak in samenwerking met de regio Gooi en Vechtstreek (Veilig Thuis).

Geëscaleerde zorg 18+

Wat willen we bereiken?

Bijstaan, beschermen en opvangen van kwetsbaren in de samenleving, zoals dak- en thuislozen, mensen in onveilige gezinssituaties, verslaafden, verwarde personen en slachtoffers van seksueel geweld en misbruik, zodat deze mensen kunnen herstellen en participeren in de samenleving.

Wat doen wij daarvoor?

- Het Regionaal Beleidsplan Bescherming en Opvang 2026-2033 laten vaststellen door de gemeenteraad.
- Samen met collega's van de gemeente Wijdemeren en de fusiegemeente Hilversum aan de slag met de versteviging van het dossier Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen.
- Een dekkend hulp- en begeleidingsaanbod voor dak- en thuislozen realiseren.
- Maatschappelijke opvang continueren en kleinschalige opvanginitiatieven realiseren voor gezinnen in de wijken.

Geëscaleerde zorg 18-

Hieronder vallen Veilig Thuis, Jeugdreclassering en Jeugdmaatregelen. Deze taken zijn belegd bij de regio Gooi en Vechtstreek. Het lokale sociale wijkteam voert dit uit.

Wat willen we bereiken?

- Passende en intensieve zorg bieden aan jongeren onder de 18 jaar die zich in complexe of ernstige problematische situaties bevinden en waarbij nuldelijns-, eerstelijns- en reguliere jeugdhulp niet in staat zijn om de problemen op te lossen.
- Kindermishandeling terugdringen.
- Alternatieven mogelijk maken voor beschermd wonen.
- Zorgen voor een veilige omgeving voor kinderen.

Wat doen we daarvoor?

- De meldcode kindermishandeling sterker onder de aandacht brengen. De GGD inspecteert kinderopvangorganisaties. Als opvangorganisaties de meldcode kindermishandeling onvoldoende onderdeel laten uitmaken van hun pedagogisch beleidsplan en de hieruit volgende beleidsrealiteit, dan handhaaft de gemeente conform de regionale beleidsregels handhaving kinderopvang.
- Samen met regionale partijen werken we aan doorbraakmethodes om in complexe casussen alternatieven voor uithuisplaatsing en beschermd wonen mogelijk te maken.

Volksgezondheid

Wat willen we bereiken?

- Er is publieke gezondheidszorg.
- Jeugdigen ontwikkelen zich gezond en veilig tot unieke volwassenen.
- Inwoners hebben een gezonde leefstijl en voelen zich vitaal.
- Organisaties vanuit welzijn, gezondheidszorg en sport werken intensief samen aan het vergroten van de vitaliteit van inwoners.

Wat doen we daarvoor?

- Het merendeel van de wettelijke taken in het kader van de Wet publieke gezondheid is belegd bij de regio Gooi en Vechtstreek en de GGD. Het betreft onder andere vaccinatieprogramma's, infectieziektebestrijding en jeugdgezondheidszorg.
- (Aanstaande) ouders in een kwetsbare situatie krijgen extra ondersteuning tijdens en na de zwangerschap.
- Vrouwen die in kwetsbare positie verkeren, krijgen tips en begeleiding over een kinderwens, seksualiteit en anticonceptie.
- Er zijn twee consultatiebureaus in de gemeente Wijdemeren.
- We doen mee aan het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA). We zetten de toegekende middelen in op de voorgeschreven bestedingsdoelen. Deze inzet is gebaseerd op de visie en uitgangspunten van het Integraal Beleidskader Sociaal Domein en de Maatschappelijke Agenda 2024-2027.
- In verschillende kernen van Wijdemeren zijn leefstijlloketten beschikbaar. Een leefstijlcoach begeleidt inwoners in het vinden en doorlopen van een passend traject dat is gericht op gezondheidsbevordering en zelfredzaamheid.

Nieuw beleid

Gezond Wijdmeren heeft in de periode 2024-2025 een uitkering vanuit het Integraal Zorgakkoord ontvangen voor het opstarten van drie leefstijlloketten in Wijdmeren. Dit betrof een eenmalige uitkering met de voorwaarde dat vervolgfianciering uit andere bronnen moet komen. Indien er in 2026 geen of onvoldoende externe middelen beschikbaar zijn, wordt het aanbod van leefstijlloketten in Wijdmeren vanaf 2026 gecontinueerd vanuit gemeentelijke middelen. De leefstijlloketten ondersteunen inwoners die vragen hebben over een gezonde leefstijl. De loketten dragen bij aan de beweging van zorg naar gezondheid.

Geweld tegen vrouwen en meisjes komt wereldwijd voor. Ook in Wijdmeren vinden we dat dit bestreden moet worden. Daarom doen we vanaf 2025 mee aan de internationale campagne 'Orange the World'. Hiermee vragen we aandacht voor een toekomst zonder gendergerelateerd geweld.

Dierenopvang

Wat willen bereiken?

Toekomst bestendig dierenwelzijn als onderdeel van ons sociaal beleid.

Wat doen we daarvoor?

Gemeenten hebben een wettelijke taak bij de opvang van zwerfdieren. De gemeenteraad heeft in juli 2024 de beleidsnota Dierenwelzijn Wijdmeren vastgesteld, waarmee ze invulling geeft aan deze beleidstaak. We sluiten als gemeente, net als de overige regiogemeenten, dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) af voor de opvang, verzorging en vervoer van zwerfdieren en in het wild levende dieren. In onze regio gaat het dan om de Dierenambulance Gooi en Vechtstreek, Egelopvang Midden Nederland en de Vogelopvang Midden Nederland. Samen met Hilversum werken we aan een toekomstbestendige dierenopvang voor de regio. De Dierenambulance G&V is daarvoor gefuseerd met het Goois Nest. Naar verwachting gaat dit dieren centrum eind 2026 open.

Wat mag het kosten?

PROGRAMMA SOCIAAL DOMEIN

P005 Sociaal domein	Rek 2024	Begr 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029
Lasten	25.339	28.230	28.066	28.028	28.113	28.468
Baten	-5.685	-5.603	-4.737	-4.736	-4.744	-4.743
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	19.654	22.627	23.329	23.292	23.369	23.724
Lasten per taakveld						
Arbeidsparticipatie	468	392	381	363	363	363
Begeleide participatie	632	548	567	556	556	556
Cultureel erfgoed	18	16	17	17	17	17
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	91	118	120	120	120	120
Geëscaleerde zorg 18-	400	554	578	580	580	581
Geëscaleerde zorg 18+	-163	14	15	15	15	15
Inkomensregelingen	5.241	5.951	5.936	5.936	5.936	5.936
Maatwerkdienstverlening 18-	5.724	6.394	6.378	6.459	6.459	6.459
Maatwerkdienstverlening 18+	3.714	3.792	3.896	3.896	3.896	3.896
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.271	1.202	1.258	1.258	1.258	1.258
Media	485	584	567	464	467	467
Musea	107	115	96	95	96	96
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.058	1.201	1.147	1.146	1.146	1.146
Onderwijshuisvesting	834	1.105	962	1.296	1.473	1.823
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	92	111	124	131	137	143
Samenkracht en burgerparticipatie	2.662	2.852	2.579	2.455	2.352	2.351
Sportaccommodaties	667	931	802	789	788	787
Sportbeleid en activering	98	129	129	129	129	129
Volksgezondheid	1.012	1.161	1.220	1.241	1.243	1.242
Wijkteams	927	1.060	1.295	1.082	1.082	1.082
TOTAAL LASTEN	25.339	28.230	28.066	28.028	28.113	28.468

PROGRAMMA SOCIAAL DOMEIN

Baten per taakveld	Rek 2024	Begr 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029
Arbeidsparticipatie	-53	0	0	0	0	0
Begeleide participatie	0	0	0	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18+	-147	0	0	0	0	0
Inkomensregelingen	-3.689	-3.848	-3.848	-3.848	-3.848	-3.848
Maatwerkdienstverlening 18+	-64	0	0	0	0	0
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-291	-235	-235	-235	-235	-235
Media	-23	-23	-7	-4	-7	-7
Musea	1	-10	-10	-10	-10	-10
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-160	-177	0	0	0	0
Onderwijshuisvesting	-244	-312	-250	-250	-251	-250
Samenkracht en burgerparticipatie	-944	-763	-147	-149	-154	-153
Sportaccommodaties	-59	-236	-240	-240	-240	-240
Sportbeleid en activering	-10	0	0	0	0	0
Wijkteams	-1	0	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	-5.685	-5.603	-4.737	-4.736	-4.744	-4.743
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	19.654	22.627	23.329	23.292	23.369	23.724
Lasten mutaties reserves	0	76	0	0	0	0
Baten mutaties reserves	-136	-349	-250	-129	-119	-119
SALDO MUTATIES RESERVES	-136	-274	-250	-129	-119	-119
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	19.519	22.353	23.079	23.163	23.250	23.606

Financiële toelichting 2026 t.o.v. jaarschijf 2025

Lasten

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken € 54.000 lager

De begroting is verlaagd wegens lagere lasten aan de regio Gooi- en Vechtstreek, conform de Kaderbrief 2026 (€ 61.846). Andere verschillen kleiner dan € 25.000 worden niet toegelicht.

Maatwerkdienstverlening 18+ € 104.000 hoger

De hogere lasten (€ 80.577) worden veroorzaakt door de indexatie voor het sociaal domein conform Kaderbrief 2026. Daarnaast is de begroting opgehoogd wegens hogere lasten (€ 31.569) (autonome ontwikkelingen) aan de regio Gooi- en Vechtstreek, ook conform Kaderbrief 2026. Andere verschillen kleiner dan € 25.000 worden niet toegelicht.

Maatwerkvoorzieningen (Wmo) € 56.000 hoger

De hogere lasten vanaf 2026 t.o.v. 2025 hebben onder andere te maken met hogere lasten (€ 91.419) (autonome ontwikkelingen) aan de regio Gooi- en Vechtstreek, conform Kaderbrief 2026. Daarnaast is de Kaderbrief 2026 opgenomen dat per 2026 de bezuiniging sociaal domein ad € 200.000 structureel ingevuld moet worden. Een deel (€ 75.000) komt uit aanvullende ombuigingsvoorstellen binnen dit taakveld. Andere verschillen kleiner dan € 25.000 worden niet toegelicht.

Onderwijshuisvesting € 143.000 lager

De lagere lasten in 2026 hebben met name te maken met de afboeking van de stelpost kapitaallasten voortvloeiend uit het herstelplan. Deze stelpost had betrekking op het IHP. Bij het MIP 2026-2029 hebben we de kredieten geactualiseerd. Door deze actualisatie kunnen we de nieuwe kapitaallasten berekenen en deze vervolgens verwerken in de begroting. De reeds geraamde stelpost IHP kan hierdoor afgeboekt worden. We hebben immers de daadwerkelijke kapitaallasten geraamd. Het overige verschil bestaat uit kleine verschillen.

Sportaccommodaties € 129.000 lager

De lagere lasten in 2026 hebben met name te maken met de herziening van de investeringen (MIP) en de daaruit voortvloeiende nieuwe kapitaallasten. In 2026 zijn de kapitaallasten ruim € 120.000 lager dan 2025. Het overige verschil bestaat uit kleine verschillen.

Samenkracht en burgerparticipatie € 273.000 lager

De lagere lasten van 2026 t.o.v. 2025 hebben onder andere te maken met de lagere doorbelaste salariskosten team Vastgoed. Dit betreft een bedrag van € 129.142. Ook zijn de lasten in 2026 lager t.o.v. 2025 vanwege de SPUK GALA die voor € 370.000 was opgenomen in de begroting van 2025.

In 2026 en 2027 wil het college een pilot uitvoeren (€ 100.000 in 2026 en € 100.000 in 2027) die sociale activiteiten in onze kernen stimuleert. De nadruk ligt hierbij op het stimuleren van ontmoetingen en het mogelijk maken van contactmomenten. Dit is conform Kaderbrief 2026.

Gezond Wijdmeren heeft in de periode 2024-2025 een uitkering vanuit het Integraal Zorgakkoord ontvangen voor het opstarten van drie leefstijlloketten in Wijdmeren. De leefstijlloketten worden in 2025 gefinancierd vanuit de SPUK (Specifieke Uitkering) gelden. Dit betrof een eenmalige uitkering met de voorwaarde dat vervolgfianciering uit andere bronnen moet komen. Indien er in 2026 geen of onvoldoende externe middelen beschikbaar zijn, wordt het aanbod van leefstijlloketten in Wijdmeren in 2026 gecontinueerd met eigen middelen ad € 100.000. Continuering hiervan in 2026 was opgenomen in de Kaderbrief 2026.

Volksgezondheid € 59.000 hoger

Bij de Voorjaarsnota 2025 is de bijdrage van de gemeente aan de regio Gooi en Vechtstreek verlaagd voor GDGV met € 42.198. Andere verschillen kleiner dan € 25.000 worden niet toegelicht.

Wijkteams € 235.000 hoger

Bij de Voorjaarsnota 2025 is er een aantal maatregelen samengesteld voor 2025 en 2026 voor de inzet voorveld Jeugd. Het gaat in 2026 bijvoorbeeld om €73.000 voor meer inzet van de praktijkondersteuner huisarts (POH), inzet buurtgezinnen en zorgoppas t.o.v. 2025.

Daarnaast is de doorbelasting van salarissen voor het wijkteam € 156.579 hoger dan in 2025.

Baten

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken € 177.000 lager

Bij de begrotingswijziging van de Septembercirculaire en coalitieonderhandelingen zijn de baten onderwijsachterstanden vanaf 2026 structureel verlaagd met € 177.000.

Onderwijshuisvesting € 62.000 lager

Bij de Voorjaarsnota 2025 hebben er mutaties plaatsgevonden m.b.t. de huurinkomsten van Pinkenstal in Loosdrecht. De school heeft een deel van de ruimte in gebruik die eigenlijk aan de kinderopvang werd verhuurd. Dit heeft geleid tot € 75.000 minder inkomsten in 2026 t.o.v. 2025.

Relevante informatie

Relevante beleidsstukken

Het (interne) beleid voor de uitvoering van dit programma staat onder meer beschreven in:

- (Regionale) Beleidsnota bescherming en opvang t/m 2025
- Afsprakennotitie voorschoolse educatie 2020-2024
- Algemene Subsidieverordening Wijdemereren 2021
- Beleidsplan armoede en schuldhulpverlening Wijdemereren 2019 - 2022 (inclusief minimabeleid)
- Beleidsregels BBZ 2020
- Beleidsregels beschut werk 2015
- Beleidsregels bijzondere bijstand 2017
- Beleidsregels handhaving wet kinderopvang
- Beleidsregels jeugdhulp 2018
- Beleidsregels loonwaardebepaling 2015
- Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2020
- Beleidsregels verwijtbaarheid en bestuurlijke boete 2015
- Collegevoorstel 2021 t.b.v. uitvoering Nationaal Programma Onderwijs (NPO)
- Convenant eerste opvang onderwijs 2022
- Cultuurnota 2018-2021
- De verordening beslistermijn schuldhulpverlening Wijdemereren 2021
- Deelverordening incidentele subsidies Wijdemereren 2021
- Evaluatie Dorpenbeleid 2019-2023
- Financieel herstelplan 2024-2027
- Handhavingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Wijdemereren 2016
- Huisvestingsverordening Gooi en Vechtstreek 2019 (moet in 2023 opnieuw worden vastgesteld)
- Integraal Beleidskader Sociaal Domein 'Hart voor Elkaar'
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2037
- Maatschappelijke Agenda Sociaal Domein 2024-2027
- Prestatieafspraken Wijdemereren en woningbouwvereniging tot 2023
- Regionaal programma Werk en Participatie 2023-2026
- Regionale woonvisie tot 2040 en Woonvisie Wijdemereren t/m 2024
- Samenwerkingsovereenkomst Bibliotheek Gooi plus en de gemeenten Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Huizen, Laren en Wijdemereren, 2025-2029
- Samenwerkingsovereenkomst Talent Primair 2017
- Subsidiebeleid lokale basisscholen 2021
- Subsidiebeleidskader 2022-2025
- Uitvoeringsplan veranderopgave inburgering Wijdemereren
- Verordening individuele inkomenstoeslag Wijdemereren 2021
- Verordening jeugdhulp gemeente Wijdemereren 2018
- Verordening leerlingenvervoer 2019 + uitvoeringsregels leerlingenvervoer 2019
- Verordening maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2020 (inclusief Regeling mantelzorgwaardering Wijdemereren)
- Verordening onderwijshuisvesting 2015
- Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid 2003
- Verordening Re-integratie, LKS en studietoeslag 2023
- Verordening SMI (sociaal-medische indicatie) 2013
- Verordening subsidie voorschoolse educatie en peuteropvang 2022
- Verordening tegenprestatie Participatiewet, IOAW en IOAZ Wijdemereren 2015
- Woonakkoord provincie NH (tot 2040)

Wettelijke basis voor dit programma

- Gemeentewet
- Huisvestingswet
- Jeugdwet
- Leerplichtwet 1969
- Mediawet
- Participatiewet (inclusief Wet taaleis)
- Wet Aanpak Woonoverlast
- Wet banenafpraak
- Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB)
- Wet gemeentelijke anti-discriminatievoorzieningen
- Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
- Wet inburgering
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)
- Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen
- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Wet OKE)
- Wet op de expertisecentra
- Wet op het onderwijstoezicht
- Wet op het primair onderwijs
- Wet op het voortgezet onderwijs
- Wet passend onderwijs
- Wet publieke gezondheid
- Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen
- Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (Wet SUWI)
- Woningwet

Betrokken partijen

De bij dit programma betrokken partijen zijn onder meer:

- Aanbieders Inburgeringscursussen
 - Basisscholen en andere onderwijsorganisaties
 - Beheerstichtingen
 - Bibliotheek Gooi+
 - COA
 - Consultatiebureau en Regionaal Bureau Leerlingenzaken
 - Dieren opvangorganisaties
 - Digi &Taalhuis
 - Gezond Wijdmeren
 - Gezond Gooi
 - GGD
 - Huurderorganisaties
 - Inwoners en ondernemers
 - Kinderopvangorganisaties
 - Kursusproject
 - Metropoolregio Amsterdam (MRA)
 - Ondernemend Wijdmeren
 - Ouderenorganisaties
 - Re-integratieadviseurs
 - Schoolmaatschappelijk werk
 - Sport- en cultuurverenigingen
- Team Sportservice
 - Vereniging Sport en Gemeenten
 - Versa
 - Vluchtelingenwerk Nederland
 - Werkgeversservicepunt
 - Woningbouwcorporaties
 - Zorg en Veiligheidshuis, regiogemeenten en de Regio Gooi en Vechtstreek
 - Zorg- en welzijnsorganisaties
 - Buurtsportcoaches
 - COA
 - Consultatiebureau en Regionaal Bureau Leerlingenzaken
 - Dieren opvangorganisaties
 - Digi &Taalhuis
 - Gezond Wijdmeren
 - Huurderorganisaties
 - Inwoners en ondernemers
 - Kinderopvangorganisaties
 - Kursusproject
 - Metropoolregio Amsterdam (MRA)
 - Ondernemend Wijdmeren
- Ouderenorganisaties
 - Re-integratieadviseurs
 - Schoolmaatschappelijk werk
 - Sport- en cultuurverenigingen
 - Vereniging Sport en Gemeenten
 - Versa
 - Vluchtelingenwerk Nederland
 - Werkgeversservicepunt
 - Woningbouwcorporaties
 - Zorg en Veiligheidshuis, regiogemeenten en de Regio Gooi en Vechtstreek
 - Zorg- en welzijnsorganisaties

PROGRAMMA 6 NATUUR EN MILLIEU

Het programma Natuur en Milieu gaat over het behoud en waar mogelijk versterken van een gezonde leefomgeving. Hierbij zijn een aantal grote transities en maatschappelijke thema's in het kader van duurzaamheid van belang. Dit zijn bijvoorbeeld de energietransitie, de warmtetransitie en de transitie naar een circulaire economie. Ook het handhaven op milieuthema's en het versterken van de biodiversiteit is van belang om onze leefomgeving gezond te houden. Het programma Natuur en Milieu staat in nauwe verbinding met andere programma's en beleidsvelden binnen de gemeente, omdat al deze onderwerpen samenhangen.

De onderwerpen in dit programma vragen om een maatschappelijke transitie naar een duurzame samenleving, waarbij de gemeente afhankelijk is van diverse partners, inwoners en bedrijven. Verbinden, stimuleren, samenwerken en mogelijk maken, staan dan ook centraal in dit programma.

Aanpak Oostelijke Vechtplassen

Wij zijn één van de 21 partners in de Aanpak Oostelijke Vechtplassen (AOVP, voorheen het Gebiedsakkoord). Het tienjarig programma richt zich op de ontwikkeling van het vrijetijdlandschap, natuurherstel en recreatie. Het programma loopt eind 2027 af.

Vanuit uit de AOVP liggen maar liefst 7 van de 8 natuurherstelpopgaven uit het Natuur Netwerk Nederland programma (NNN) en 17 uit Noord-Holland in Wijdemereren.

Ook omvat de AOVP het aanleggen van faunapassages, herstel van de waterkwaliteit (Kader Richtlijn Water), maatregelen voor moerasvogels en het bestrijden van exoten. De beoogde investeringen uit de AOVP maken geen onderdeel van onze begroting uit, maar gezien de impact op onze gemeente en inwoners is het belangrijk om (pro)actief mee te sturen in de projecten en de belangen voor Wijdemereren te behartigen.

Naast de al beschikbare middelen in het AOVP zijn er aanvullende middelen voor deze projecten bij met name de provincie Noord-Holland en het Waterschap beschikbaar.

Wat willen we bereiken?

- Een duurzame en gezonde leefomgeving. We werken toe naar een klimaatneutraal, circulair, klimaatadaptief en biodivers Wijdmeren in 2050. Dit doen we in verbinding met alle relevante beleidsdomeinen en programma's van belanghebbenden.
- Ondersteuning en financiering van duurzame oplossingen voor bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Wat doen we daarvoor?

In 2026 zetten wij het huidige beleid voort. Wij gaan verder met werken aan de landelijke doelstellingen voor 2030 en 2050 op het gebied van duurzaamheid. De financiële middelen komen uit het gemeentelijke duurzaamheidsbudget en landelijke en provinciale subsidies, als de CDOKE (Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid), het Nationaal Isolatie Programma en verschillende subsidies per project.

Natuurvriendelijk isoleren

Dit plan helpt bij het behouden van diersoorten die in gebouwen leven zonder dat dit de isolatieopgave voor huizen vertraagt. Het plan brengt in kaart waar vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen in gebouwen verblijven. Daarnaast wordt op basis van deze data een compensatie- en mitigatieplan opgenomen in het Soortenmanagementplan (SMP), waarmee de lokale populatie van deze soorten wordt behouden en versterkt. In 2026 ronden we het plan af.

Warmtetransitie

In 2025 zijn we gestart met het opstellen van de start- en uitgangspuntennotitie voor programma Warmte. De uitgangspuntennotitie zal eind 2025/begin 2026 worden vastgesteld. Onder de Omgevingswet is het verplicht om uiterlijk in Q4 2026 een programma Warmte door het college te laten vaststellen. Dit programma vervangt de in 2021 vastgestelde Transitievisie warmte. De SPUK CDOKE dekt de kosten voor het opstellen van dit programma.

Verzwareing elektranet

Wij ondersteunen de netbeheerders bij de verzwareing van het elektranet. We hebben een intentieovereenkomst met Stedin gesloten voor de verzwareing van het elektranet in Loosdrecht. In 2026 loopt met Liander eenzelfde traject voor de verzwareing van het elektranet van de rest van de gemeente. De interne uren dekken wij via de provinciale subsidie 'Transformatorstations en tracés Noord-Holland'. Hiermee is een bedrag van circa € 30.000 gemoeid.

Afvalinzameling/GAD

In 2026 gaat de wisseling van bronscheiding naar nascheiding van het PMD (Plastic, Metaal en Drankpakken) in. Deze verandering leidt ook tot een herijking van het GAD-beleid ten aanzien van grondstoffen. In lijn met het landelijke beleid wil de GAD meer naar duurzaamheidsprestaties op afzonderlijke stromen sturen, in plaats van op het terugdringen van de hoeveelheid restafval. Hiervoor wordt een nieuwe meetsystematiek ingericht en het Uitvoeringsprogramma 2023-2026 geëvalueerd. Qua communicatie wordt er, naast de wisseling van het PMD-scheiden, ook een aanpak voor het scheiden van GFT-e afval voorbereid. Deze afvalstroom komt veelvuldig in het restafval terecht en goed scheiden van deze stroom levert een grote impact op qua duurzaamheid.

Pilot Kabelgoottegels

In 2025 zijn we gestart met de pilot Kabelgoottegels. Particulieren en bedrijven kunnen zich (onder voorwaarden) aanmelden voor kabelgoottegels. Eind 2025 wordt de pilot geëvalueerd. In 2026 kan de pilot worden omgezet naar standaardbeleid. Het plaatsen van de kabelgoottegels wordt gefinancierd uit de eigen bijdrage van de aanvrager en het laadpalenbudget.

Klimaatadaptatie

Hittestress en wateroverlast zijn ook in onze gemeente steeds vaker orde van de dag. In de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) zijn daarom meer eisen qua vergroening en schaduw opgenomen. Ook bij herinrichtingen worden vergroening (zoals de grasbetontegels voor parkeren) en waterberging meegenomen in het ontwerp. In 2026 zetten we dit beleid voort. Voor vergroening op particulier gebied zetten we ons weer in voor het NK Tegelwippen. Ook dit jaar werken we samen met het Dorpenteam, scholen, het Duurzaamheidscentrum en andere lokale initiatieven.

Subsidieverordening Groene Daken

Elk jaar is er € 50.000 beschikbaar voor de subsidieverordening Groene Daken. Hier wordt echter maar een klein deel van gebruikt. In het voorjaar van 2026 gaan wij hier extra aandacht voor vragen.

Circulaire economie

Voor de transitie naar een circulaire economie haken wij aan bij regionale projecten, zoals het project Biobased Boeren. Bij dit project, geleid door de gemeente Gooise Meren, krijgen boeren hulp bij het verbouwen van lisodde, dat vervolgens wordt verwerkt in isolatiemateriaal. Dit materiaal wordt vervolgens gebruikt bij het isoleren van sociale huurwoningen in de regio. Aan dit project doet een boer uit Wijdemeren mee.

Daarnaast zijn er in de nieuwe leidraad inrichting Openbare Ruimte (LIOR) nieuwe eisen voor circulariteit opgenomen, zodat onze openbare ruimte meer zal bestaan uit hergebruikte en hernieuwbare materialen. Verder zullen wij in 2026 meer samenwerken met de gemeente Hilversum en voorsorteren op de fusie.

Ondersteuning bewoners en bedrijven bij verduurzaming

Samen met de Energiecoöperatie Wijdmeren informeren en enthousiasmeren wij bewoners en ondernemers rond de energie- en warmtetransitie. Daarnaast faciliteren wij initiatieven op het gebied van klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulaire economie met het Duurzaamheidscentrum, het Dorpenteam en de Appelboom.

- **Energie loket:** Via de Energiecoöperatie Wijdmeren wordt het energieloket georganiseerd. Bewoners kunnen hier dagelijks terecht met hun vragen op het gebied van de energietransitie. Via de energiecoördinatoren en energiecoaches per dorp worden bewoners vervolgens verder geholpen.
- **Warmtetransitie:** Na eerdere buurtverkenningen in Nederhorst den Berg, Loosdrecht, Kortenhoef en Ankeveen werken we samen met de Energiecoöperatie Wijdmeren en het waterschap Amstel Gooi en Vecht verder aan een warmteplan voor de Blijkpolder, voor heel Nederhorst den Berg en voor Kortenhoef-Noord. Voor deze wijken liggen goede kansen voor een bronnet als duurzaam alternatief voor aardgas. Voor Loosdrecht en Ankeveen zoeken we via een wijkaanpak met bewoners naar (individuele) warmteoplossingen.
- **Lokale Isolatie Aanpak:** Vanuit de SPUK 'Lokale Isolatie Aanpak' ontvangen inwoners via de Energiecoöperatie Wijdmeren professioneel advies, begeleiding en financiering voor het isoleren van hun woning.

- **Verduurzaming bedrijven:** Via het Duurzame Bedrijven team van de Energiecoöperatie en het project 'Stimulerend Toezicht' ondersteunen wij bedrijven bij de energieopwekking en energiebesparing. Daarbij houden wij toezicht op het Besluit Activiteiten Leefomgeving en geven we invulling aan de Regionale Energiestrategie. Hier werken wij samen met de Energiecoöperatie Wijdmeren en de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek. Deze projecten bekostigen wij vanuit de provinciale subsidie 'Stimulerend energietoezicht bedrijven Noord-Holland', de reserve duurzaamheid en het jaarlijkse duurzaamheidsbudget. In 2026 evalueren wij deze projecten.
- **Eerste Hulp Bij Energielasten:** Vanuit de SPUK 'Aanpak Energiearmoede' helpen wij samen met de Energiecoöperatie inwoners met het betaalbaar houden van de energierekening. We plaatsen kleine energiebesparende maatregelen in de huizen, zoals radiatorfolie en (circulaire) gordijnen tegen de tocht. Financiering voor dit project komt uit het gemeentelijk Armoedebudget.

Aanpak Oostelijke Vechtplassen

Zowel bestuurlijk als ambtelijk nemen we deel aan de projectgroepen van de Aanpak Oostelijke Vechtplassen. We sturen proactief mee op het behalen van de beoogde resultaten uit het programma, terwijl we erop toezien dat de belangen van Wijdmeren behartigd worden. De voorbereidingen voor de aanleg van een aantal faunapassages starten. Dit gebeurt in nauwe afstemming met Wijdmeren. Ook de andere projecten, zoals de KRW-maatregelen, de aanpak overlastgevende waterplanten en de laatste moerasvogelmaatregelen gaan richting realisatie. Dit alles vraagt veel van de organisatie. Wij zorgen dat we hier goed voor ingericht zijn.

Wat mag het kosten?

PROGRAMMA NATUUR EN MILIEU

P006 Natuur en milieu	Rek 2024	Begr 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029
Lasten	1.675	1.031	981	1.014	1.047	1.047
Baten	-772	0	0	0	0	0
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	903	1.031	981	1.014	1.047	1.047
Lasten per taakveld						
Milieubeheer	1.675	1.031	981	1.014	1.047	1.047
TOTAAL LASTEN	1.675	1.031	981	1.014	1.047	1.047
Baten per taakveld						
Milieubeheer	-772	0	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	-772	0	0	0	0	0
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	903	1.031	981	1.014	1.047	1.047
Lasten mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
Baten mutaties reserves	-52	-50	-25	-25	-25	-25
SALDO MUTATIES RESERVES	-52	-50	-25	-25	-25	-25
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	851	981	956	989	1.022	1.022

Financiële toelichting 2026 t.o.v. jaarschijf 2025

Lasten

Milieubeheer

De lagere lasten in 2026 komen doordat er in 2025 incidenteel hogere lasten waren voor Duurzaamheidsprojecten, zoals Energie besparen bedrijven. Bovendien zijn in 2025 incidentele middelen ingezet voor het NK Tegelwippen.

Baten

De lagere inkomsten vanaf 2026 komen door een structureel lagere onttrekking aan de reserve Duurzaamheid t.o.v. 2025. In 2025 hebben we de reserve Duurzaamheid ingezet om diverse Duurzaamheidsprojecten (deels) te dekken. Voor 2026 is het vooruitzicht dat er minder behoefte is aan de inzet van deze reserve.

Relevante informatie

Relevante beleidsstukken

Het (interne) beleid voor de uitvoering van dit programma is onder meer beschreven in:

- Omgevingsvisie (2021)
- Duurzaamheidsagenda (2018)
- Grondstoffenvisie (2021)
- Regionale energiestrategie 1.0 (2021)
- Laadpalenbeleid (2019)
- Nota klimaatadaptatie (2020)
- Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen (2017)
- Voortgangsrapportage 2024
- Roadmap circulair inkopen en opdrachtgeverschap (2019)
- Visie Op weg naar Aardgasvrij (2021)
- Toekomstvisie Bedrijventerreinen (2021)
- Water- en Rioleringsprogramma (2023)
- Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (2025)

Wettelijke basis voor dit programma

De wettelijke basis is vastgelegd in:

- Kaderrichtlijn water (KRW) en Waterwet
- Omgevingswet
- Besluit Activiteiten Leefomgeving

- Besluit Kwaliteit Leefomgeving
- Wet milieubeheer
- Klimaatakkoord en Klimaatwet
- Energiewet (vervanging van Gaswet en Elektriciteitswet)
- Wet Collectieve Warmte (voorheen Warmtewet)
- Wet Gemeentelijke Instrumenten Warmtetransitie (wgiw)
- Wet Natuurbescherming

Betrokken partijen

De bij dit programma betrokken partijen zijn onder meer:

- Energiecoöperatie Wijdemeren
- Provincie Noord-Holland
- Regio Gooi en Vechtstreek
- Omgevingsdienst Flevoland, Gooi & Vechtstreek (OFGV)
- Regiogemeenten
- Inwoners en ondernemers
- Metropoolregio Amsterdam (MRA)
- GAD Gooi en Vechtstreek
- Nutsbedrijven en netwerkbeheerders
- Woningcoöperaties
- Waterschap AGV
- Partners van de Aanpak Oostelijke Vechtplassen

PROGRAMMA 7 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

In Wijdmeren staan de woningen voornamelijk in de dorpen en deels langs de linten. Daarbuiten zijn vooral water, groen en enkele kleinschalige bedrijventerreinen. Wijdmeren heeft een hoge erfgoedwaarde die tot uitdrukking komt in een aanwijzing tot UNESCO-werelderfgoed voor de delen van Wijdmeren die bij de Hollandse Waterlinie horen. Dit maakt Wijdmeren een prachtig en uniek gebied waar toeristen en de inwoners van genieten.

Het is prettig wonen in Wijdmeren, maar er is een tekort aan woningen, met name aan betaalbare woningen en woningen voor senioren. De energietransitie en klimaatverandering spelen een steeds grotere rol. Bij nieuwe ontwikkelingen houden we rekening met de beperkingen van het elektranet, evenals klimaat adaptieve maatregelen en water(problematiek). Met deze uitdagingen voor ons blijven wij ons onverminderd hard inzetten voor het toevoegen van woningen.

Groenblauwe parel

In ons gebied wisselen water, moeras, bos en grasland elkaar af. Dat maakt Wijdmeren zo mooi, bijzonder en uniek. De natuur op het land en op en in het water is nergens anders zo te vinden. Naast dat onze inwoners en ondernemers dit gebied fijn vinden om in te wonen en te werken, zijn we ook heel aantrekkelijk voor toeristen.

Het gebied is niet alleen voor ons belangrijk, maar ook van groot belang voor de metropoolregio Amsterdam en de regio Gooi en Vechtstreek als het gaat om de recreatieopgave en hoe we de toenemende druk van het toerisme goed met elkaar kunnen managen. Voor de provincies Noord-Holland, een deel van Utrecht, het Rijk en zelfs voor Europa zijn we heel belangrijk als het gaat om de grote (herstel)natuuropgaven, de drinkwateropgave en de Kader Richtlijn Water (KRW).

Wat willen we bereiken?

- Omgevingsplan: We werken samen met Hilversum aan de transitie van het omgevingsplan en verbeteren de begrijpelijkheid voor inwoners.
- We dragen bij aan het realiseren van extra woningen door verkoop van gemeentelijke percelen, zoals de Dennenlaan, de Terpstraschool, de locatie Lindeschool en het Kininelaantje.
- We werken aan de herontwikkeling van de sportvelden in Ankeveen, een gebiedsvisie voor de Blijklaan in Nederhorst den Berg en de herontwikkeling van de bibliotheek aan de Tjalk in Nieuw-Loosdrecht.
- Groenblauwe parel: We versterken de samenwerking met ons stakeholders en samenwerkingspartners om onze doelen te halen.
- We streven ernaar ontwikkelaars te faciliteren/ ondersteunen bij kansrijke woningbouwinitiatieven.

Wat doen we daarvoor?

Omgevingsplan

We werken samen met regionale partners aan de verbetering van het omgevingsplan en de dienstverlening aan burgers en initiatiefnemers. Dat doen we met begrijpelijke regels in het nieuwe omgevingsplan, bijvoorbeeld met een verbeterde vergunningscheck. Een belangrijk onderdeel hiervan is de oude bestemmingsplannen en regels uit verordeningen omzetten naar het omgevingsplan. De voorbereidingen doen we in samenwerking met Hilversum om zoveel mogelijk op dezelfde manier regels op te stellen. In 2031 moet het definitieve omgevingsplan zijn vastgesteld.

Wonen en bouwen

De vraag naar woningen in Wijdmeren blijft groot, terwijl het aanbod beperkt is. Het is nodig dat de woningvoorraad toeneemt. Er is een tekort aan betaalbare, duurzame en toegankelijke woningen. De woningvoorraad bestaat grotendeels uit grondgebonden eengezinswoningen. Met name de betaalbare woningvoorraad moet uitbreiden, evenals passende gelijkvloerse woningen voor senioren. We bevorderen de doorstroming in de woningmarkt door gelijkvloerse woningbouw voor senioren te realiseren, zodat er woningen voor jonge gezinnen vrijkomen.

We kiezen daarvoor om in alle kernen te bouwen om de vitaliteit van de dorpen te behouden en te versterken. Dit betekent dat we soms buiten de gebaande paden zullen moeten denken (bijv. een extra bouwlaag). We behartigen de belangen van woningbouw, bedrijvigheid, erfgoed, natuur en recreatie en houden die in balans.

Mogelijkheden voor woningbouwlocatie creëren

We verzorgen de verkoop van percelen aan de Dennenlaan en het Kininelaantje richting een woningcorporatie en we bereiden de verkoop van de Terpstraschool en de locatie van de Lindeschool voor. We stellen een uitgangspuntennotitie op met daarin de randvoorwaarden voor de herontwikkeling van de sportvelden in Ankeveen. We stellen een gebiedsvisie voor de herontwikkeling van de Blijklaan in Nederhorst den Berg op. We stellen een uitgangspuntennotitie op met daarin de randvoorwaarden voor de herontwikkeling van de bibliotheek aan de Tjalk in Nieuw-Loosdrecht. We blijven ontwikkelaars faciliteren/ondersteunen in kansrijke woningbouwinitiatieven.

Groenblauwe parel

In 2026 versterken we de samenwerking met onze stakeholders en samenwerkingspartners om onze doelen te halen. Een belangrijk instrument hiervoor is de Aanpak Oostelijke Vechtplassen. Zie ook de programma's 4. Recreatie & Toerisme en 6. Natuur en milieu.

Wat mag het kosten?

PROGRAMMA RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

P007 Ruimtelijke ontwikkeling	Rek 2024	Begr 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029
Lasten	5.783	3.607	5.168	3.309	3.347	3.347
Baten	-3.257	-850	-2.369	-717	-754	-754
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	2.525	2.757	2.799	2.593	2.593	2.593
Lasten per taakveld						
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	2.037	0	1.517	1	42	42
Ruimtelijke ordening	897	1.364	1.230	949	945	945
Wonen en bouwen	2.848	2.243	2.421	2.360	2.360	2.360
TOTAAL LASTEN	5.783	3.607	5.168	3.309	3.347	3.347
Baten per taakveld						
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-2.000	0	-1.505	0	-41	-41
Ruimtelijke ordening	-296	-195	-195	-49	-45	-45
Wonen en bouwen	-961	-655	-669	-668	-668	-668
TOTAAL BATEN	-3.257	-850	-2.369	-717	-754	-754
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	2.525	2.757	2.799	2.593	2.593	2.593
Lasten mutaties reserves	304	0	245	0	0	0
Baten mutaties reserves	-304	-276	-131	-46	-46	-46
SALDO MUTATIES RESERVES	0	-276	114	-46	-46	-46
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	2.525	2.481	2.913	2.547	2.547	2.547

Financiële toelichting 2026 t.o.v. jaarschijf 2025

Lasten

Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)

De hogere lasten in 2026 t.o.v. 2025 hebben betrekking op de geactualiseerde raming van de grondexploitatie Porseleinhaven. In 2026 zullen we het grootste deel van de kosten hiervoor maken. Bovendien was de begroting in 2025 nog niet bijgesteld op de geactualiseerde raming van de grondexploitatie, waardoor er ten onrechte geen bedrag was geraamd in de begroting.

Ruimtelijke ordening

De lagere lasten in 2026 t.o.v. 2025 hebben betrekking op de geactualiseerde ramingen van de ruimtelijke projecten. In de Voorjaarsnota 2025 hebben we deze projecten voor de komende jaren hierop bijgesteld.

Baten

Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)

De hogere inkomsten in 2026 t.o.v. 2025 hebben betrekking op de geactualiseerde raming van de grondexploitatie Porseleinhaven. In 2026 zullen we het grootste deel van de inkomsten hiervoor ontvangen.

Mutaties reserves

Lasten

De hogere lasten in 2026 t.o.v. 2025 hebben betrekking op een incidentele hogere toevoeging in 2026 aan de reserve Stimulering ruimtelijke ontwikkeling ten behoeve van het uitvoeren van diverse ruimtelijke projecten zoals de herontwikkeling van diverse gebieden.

Baten

De lagere inkomsten in 2026 t.o.v. 2025 komen door een incidentele hogere onttrekking aan de reserve Stimulering ruimtelijke ontwikkeling in 2025 ten behoeve van diverse ruimtelijke projecten die in 2025 worden uitgevoerd. Voor 2026 is er vooralsnog een lagere onttrekking begroot dan in 2025.

Relevante informatie

Relevante beleidsstukken

Het (interne) beleid voor de uitvoering van dit programma is onder meer beschreven in:

- Huisvestingsverordening
- Handboek Inrichting Openbare ruimte (HIOR)
- Welstandsnota
- Monumentennota
- Erfgoednota
- (Regionale) Woonvisie
- Woonvisie Wijdmeren 2021-2024
- Notitie woonboten
- Nota snippergroen
- Nota grondbeleid 2020 - 2024
- Beleidsregels landgoederen Wijdmeren 2004
- Beleidsregels paardenbakken 2006
- Omgevingsvisie Wijdmeren 2040 (structuurvisie)
- Bouwkostenbeleid 2014
- Nota plattelandswoningen
- Woondeal MRA

Wettelijke basis voor dit programma

De wettelijke basis is vastgelegd in:

- Gemeentewet
- Omgevingswet
- Woningwet
- Huisvestingswet 2015
- Wet goed verhuurderschap
- Wet betaalbare huur

Betrokken partijen

De bij dit programma betrokken partijen zijn onder meer:

- Inwoners en ondernemers (belanghebbenden)
- Iedereen die van de gemeente grond wil kopen, huren, pachten of gebruiken.
- Eigenaren van woningen
- Ontwikkelaars
- Woningcorporaties
- Regio Gooi en Vechtstreek
- Metropoolregio Amsterdam (MRA)
- Provincie Noord-Holland
- Provincie Utrecht
- Nood- en hulpdiensten
- Scholen
- Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV)
- Mooi Noord-Holland

ALGEMENE BATEN & LASTEN, DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN

De algemene baten en lasten, dekkingsmiddelen en onvoorzien zijn belangrijke onderdelen van de gemeentelijke begroting. De algemene baten en lasten zijn de totale inkomsten en uitgaven van de gemeente. Dekkingsmiddelen zijn de middelen waarmee de gemeente deze baten en lasten kan financieren. Onvoorzien is een post in de begroting die dient als buffer voor onverwachte tegenvallers of kansen.

Wat willen we bereiken?

Bij het onderdeel Algemene Baten & Lasten, dekkingsmiddelen en onvoorzien in de gemeentelijke begroting willen we zorgen voor een sluitende begroting, waarbij de inkomsten (baten) en uitgaven (lasten) in evenwicht zijn, rekening houdend met onvoorziene omstandigheden en het beschikbaar hebben van voldoende dekkingsmiddelen.

Relevante informatie

Relevante bedrijfsstukken

- Financiële verordening
- Nota reserves en voorzieningen
- Nota paragraaf risicomanagement
- Nota afschrijvingsbeleid Wettelijke basis voor dit programma
- Gemeentewet
- Besluit begroting en verantwoording (BBV)
- Gemeenschappelijk Financieel Toezicht Kader (GTK)

Betrokken partijen

- Provincie Noord-Holland
- Rijk

Wat mag het kosten?

ALGEMENE BATEN EN LASTEN

P998 Algemene baten en lasten	Rek 2024	Begr 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029
Lasten	4.023	892	796	756	756	756
Baten	-48.599	-50.701	-52.019	-52.170	-51.721	-52.449
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-44.576	-49.808	-51.223	-51.414	-50.965	-51.693
Lasten per taakveld						
Beheer overige gebouwen en gronden	209	224	121	89	89	89
Belastingen overig	945	491	490	490	490	490
Overige baten en lasten	2.302	-135	-128	-136	-136	-136
OZB woningen	31	10	10	10	10	10
Treasury	536	303	303	303	303	303
TOTAAL LASTEN	4.023	892	796	756	756	756
Baten per taakveld						
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-37.998	-40.216	-41.727	-41.196	-40.638	-41.366
Belastingen overig	-254	-208	-214	-214	-214	-214
Overige baten en lasten	65	-430	-500	-600	-600	-600
OZB niet-woningen	-2.097	-2.019	-2.079	-2.177	-2.275	-2.275
OZB woningen	-7.571	-7.775	-7.428	-7.913	-7.923	-7.923
Treasury	-744	-51	-71	-70	-70	-70
	-48.599	-50.701	-52.019	-52.170	-51.721	-52.449
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-44.576	-49.808	-51.223	-51.414	-50.965	-51.693
Lasten mutaties reserves	0	0	651	0	0	0
Baten mutaties reserves	-1.898	0	0	0	0	0
SALDO MUTATIES RESERVES	-1.898	0	651	0	0	0
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-46.474	-49.808	-50.572	-51.414	-50.965	-51.693

Financiële toelichting 2026 t.o.v. jaarschijf 2025

Lasten

Beheer overige gebouwen en gronden € 103.000 lager

Het voordeel dat optreedt vanaf 2026 is het gevolg van lager doorbelaste salariskosten.

Baten

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

€ 1.511.000 hoger

Op basis van de septembercirculaire 2025 en de voorjaarsnota 2025 is de primitieve raming van het gemeentefonds 2026 (€ 37.500.000) opwaarts bijgesteld met respectievelijk € 548.000 en € 3.028.000. Verder zijn in het jaar 2026 incidentele Arhi (Algemene regels herindeling) middelen ingeboekt ter grootte van € 651.000. Per saldo leiden deze mutaties tot een voordeel van € 1.511.000 ten opzichte van de raming 2025.

Overige baten en lasten € 70.000 hoger

In de begroting 2025 en volgende jaren is voor verkoop vastgoed herstelplan een stelpost opgenomen van respectievelijk € 200.000, in 2026 € 400.000 en structureel vanaf 2027 € 500.000. Verder is in de voorjaarsnota 2025 voor het jaar 2025 (naast de bestaande structurele primitieve raming van € 100.000) een incidentele meevaller ingeboekt van € 130.000. Per saldo is er sprake van een voordeel van € 70.000.

OZB niet-woningen € 60.000 hoger

De primitieve ramingen OZB niet-woningen (2026 € 2.119.000) zijn op basis van de coalitieonderhandelingen vanaf 2026 met € 96.000 structureel neerwaarts bijgesteld. Het saldo € 2.023.000 is geïndexeerd met 2,8% overeenkomstig de Kaderbrief 2026. Per saldo leidt dat tot een voordeel van € 60.000 ten opzichte van de raming OZB niet-woningen 2025.

OZB woningen € 347.000 lager

De primitieve ramingen OZB-woningen (2026 van € 8.057.000) zijn op basis van de coalitieonderhandelingen vanaf 2026 met € 371.000 structureel neerwaarts bijgesteld. Het saldo van € 7.686.000 is geïndexeerd met 2,8% overeenkomstig de Kaderbrief 2026. Vervolgens wordt OZB woningen met 6% verlaagd, waarmee de inkomsten € 347.000 lager wordt.

Treasury € 20.000 hoger

Op basis van het gerealiseerd dividend in de jaarrekeningen 2023 en 2024 is de raming dividend van de BNG met € 20.000 positief bijgesteld.

Reserves

De incidenteel te ontvangen ARHI-gelden van € 651.000 komen ten gunste van de algemene reserve.

OVERHEAD

Onder overhead verstaan wij het geheel van taken en activiteiten gericht op de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Globaal gaat het dan om de kosten van de bedrijfsvoering (huisvesting, facilitair, ICT, overig), directie en teammanagement.

Wat willen we bereiken?

Met ingang van 1 januari 2026 treden alle medewerkers van Wijdmeren in dienst van de gemeente Hilversum.

Enige uitzonderingen zijn de gemeentesecretaris Wijdmeren, de griffier Wijdmeren en de medewerkers van de griffie Wijdmeren. Zij blijven conform het sociaal plan Wijdmeren in 2026 rechtspositioneel onderdeel van de gemeente Wijdmeren uitmaken. Dit betekent dat alle werkzaamheden met betrekking tot bedrijfsvoering worden uitgevoerd vanuit de gemeente Hilversum.

Om te borgen dat het gemeentebestuur van Wijdmeren voldoende wordt gefaciliteerd, is een samenwerkingsovereenkomst opgesteld. Met de samenwerkingsovereenkomst wordt geborgd op welke wijze de ambtelijke organisatie van Hilversum het gemeentebestuur van Wijdmeren in 2026 ondersteunt.

Wat doen we daarvoor?

De uitvoering van het geheel van taken en activiteiten gericht op de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces worden hier verantwoord.

Wat mag het kosten?

OVERHEAD

P999 Overhead

	Rek 2024	Begr 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029
Lasten	14.225	14.330	14.272	13.879	13.842	13.794
Baten	-14	-20	-92	-92	-93	-91
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	14.211	14.310	14.181	13.787	13.749	13.703
Lasten per taakveld						
Overhead	14.225	14.330	14.272	13.879	13.842	13.794
TOTAAL LASTEN	14.225	14.330	14.272	13.879	13.842	13.794
Baten per taakveld						
Overhead	-14	-20	-92	-92	-93	-91
TOTAAL BATEN	-14	-20	-92	-92	-93	-91
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	14.211	14.310	14.181	13.787	13.749	13.703
Lasten mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
Baten mutaties reserves	-6	-6	-6	-6	-5	-5
SALDO MUTATIES RESERVES	-6	-6	-6	-6	-5	-5
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	14.205	14.304	14.175	13.781	13.745	13.698

Financiële toelichting 2026 t.o.v. jaarschijf 2025

Lasten

Overhead € 58.000 lager

In de voorjaarsnota voor 2025 en 2026 zijn respectievelijk € 65.000 en € 15.000 opgevoerd voor advieskosten. Daartegenover staan lagere lasten van € 138.000 met name het gevolg van mutaties kapitaallasten, harmonisatie van de salaris- en inhuurkosten en van diverse overige budgetten.

Baten

Voorziening onderhoud gebouwen 72.000 hoger

De hogere baten in 2026 hebben betrekking op een onttrekking voorziening onderhoud gebouwen.

Relevante informatie

Relevante bedrijfsstukken

Het (interne) beleid voor de uitvoering van dit programma is onder meer beschreven in:

- IV-Visie (gemeentelijke visie op informatievoorziening, 2019)
- Uitvoeringsplan IV-visie 2019-2022

Wettelijke basis voor dit programma

Het beleid voor de uitvoering van dit programma is onder meer beschreven in:

- Gemeentewet
- Algemene wet bestuursrecht
- Cao gemeenten en het Personeelshandboek

Betrokken partijen

Betrokken partijen bij dit programma zijn onder meer:

- Gemeente Hilversum

PARAGRAAF 1 LOKALE HEFFINGEN

Deze paragraaf geeft een overzicht van de belastingen en rechten die de gemeente oplegt aan burgers, ondernemingen, organisaties en toeristen. De ontwikkelingen in het gemeentelijk belastinggebied worden geschetst en de voorstellen voor aanpassing van belastingen en rechten worden toegelicht. Ook is er aandacht voor het kwijtscheldingsbeleid.

Beleidskader

Gemeentelijke heffingen bestaan uit ongebonden heffingen en heffingen die gebonden zijn aan bepaalde leveringen en diensten van de gemeente.

Ongebonden heffingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. In Wijdemeren zijn dit onroerendezaakbelastingen (OZB) woningen en niet-woningen, roerende ruimtebelastingen (RRB of ook RZB), hondenbelasting, toeristenbelasting en forensenbelasting.

Voor de gebonden heffingen is kenmerkend dat de geraamde opbrengsten niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten van de leveringen en diensten. In Wijdemeren gaat het om afvalstoffenheffing, rioolheffingen, leges en lijkbezorgingsrechten.

Uitgangspunten in 2026

- De raming van de opbrengsten uit onroerendezaakbelastingen woningen wordt ten opzichte van 2025, conform de door het CPB geraamde prijsontwikkeling, voor 2026 verhoogd met een index van 2,8 % en vervolgens verlaagd met 6%, waardoor effectief de OZB daalt met 3,2%.
- De tarieven voor de roerende zaakbelasting zijn, wettelijk verplicht, gelijk aan die van de OZB.
- De tarieven van de overige ongebonden heffingen worden voor 2026 met 2,8% verhoogd, conform de in de voorjaarsnota van het Rijk voorgestelde prijsontwikkeling.
- Bij de gebonden heffingen streven we naar volledige kostendekking. Verderop in dit document staat wat dit beleid concreet voor de diverse heffingen in 2026 betekent.

Geraamde inkomsten

De volgende tabellen geven een overzicht van de werkelijke, respectievelijk geraamde bruto-opbrengsten over de jaren 2024 tot en met 2029.

- De raming van de opbrengsten uit onroerendezaakbelastingen woningen wordt ten opzichte van 2025, conform de door het CPB geraamde prijsontwikkeling, voor 2026 verhoogd met een index van 2,8% en vervolgens verlaagd met 6%, waardoor effectief de OZB daalt met 3,2%.
- De raming van de roerende zaakbelasting is gebaseerd op de raming 2025, verhoogd met de geraamde inflatiecorrectie van 2,8%.
- De toeristen- en forensenbelasting worden in het jaar volgend op het betreffende boekjaar opgelegd. De raming 2026 van de landtoeristenbelasting is gebaseerd op de verwachte opbrengsten van de over de jaren 2024 en 2025 opgelegde aanslagen. De tarieven voor landtoeristenbelasting worden verhoogd met 2,8%. De tarieven van de watertoeristenbelasting worden eveneens verhoogd met 2,8%.
- De raming 2026 van de opbrengsten hondenbelasting is gebaseerd op de realisatie 2024 en de voorlopige opbrengst 2025, verhoogd met 2,8% inflatie.

OPBRENGSTEN

Bedragen X € 1.000

Opbrengsten ongebonden heffingen	Rek 2024	Begr 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029
Onroerende zaakbelastingen	9.668	9.795	9.507	10.090	10.198	10.198
Roerende ruimtebelastingen	78	77	80	80	80	80
Toeristenbelastingen	534	1.075	980	1.080	1.180	1.180
Forensenbelasting	960	700	700	700	700	700
Hondenbelasting	115	131	135	135	135	135
SUBTOTAAL	11.355	11.778	11.402	12.085	12.293	12.293
Opbrengsten gebonden heffingen						
Afvalstoffenheffing	4.391	4.864	5.164	5.234	5.234	5.234
Rioolheffing	4.670	4.973	5.124	5.556	5.902	5.902
Leges	1.807	705	1.197	1.197	1.197	1.197
Lijkbezorgingsrechten	254	282	290	290	290	290
SUBTOTAAL	11.122	10.824	11.775	12.277	12.623	12.623
TOTAAL-GENERAAL	22.477	22.602	23.177	24.362	24.916	24.916

De heffingen

1. Onroerende zaakbelastingen

In 2026 worden de onroerendezaakbelastingen (OZB) woningen ten opzichte van de raming 2025 verlaagd met 3,2%. Dit is opgebouwd uit de door het CPB in de septembercirculaire geraamde prijsontwikkeling van 2,8% en een daling van 6% zoals toegelicht bij de inleiding.

2. Roerende ruimtebelastingen

Deze belasting is bedoeld om eigenaren en gebruikers van roerende ruimten in een vergelijkbare heffing als de OZB te betrekken.

3. Toeristenbelasting

De tarieven voor de toeristenbelasting zijn in 2026 geïndexeerd met 2,8%.

TARIEVEN TOERISTENBELASTING	2025	2026
1. Het tarief per persoon per overnachting:	3,58	3,68
2. In afwijking van van het in lid 1 genoemde tarief, per persoon per nacht bij verblijf in kampeeronderkomens op gehuurde bedraagt het tarief standplaatsen bij (mini-)campings en kampeerreinen:	1,79	1,84

4. Watertoeristenbelasting

De tarieven 2026 voor de watertoeristenbelasting zijn geïndexeerd met 2,8%.

Bij verblijf aan boord van een vaartuig gelegen op een vaste ligplaats bedraagt het tarief per persoon per etmaal (afgerond):

TARIEVEN WATERTOERISTENBELASTING	2025	2026
- bij een vaartuig met een lengte van 4 tot 7 meter;	1,75	1,80
- bij een vaartuig met een lengte van 7 tot 9 meter;	2,11	2,17
- bij een vaartuig met een lengte van 9 tot 12 meter;	2,93	3,01
- bij een vaartuig met een lengte van 12 meter of meer.	3,43	3,53

5. Forensenbelasting

De heffingsmaatstaf, die uitgaat van een vast percentage van de WOZ-waarde van het object, stijgt met 2,8% van 0,307% (2025) tot 0,316%. Daarbij wordt een tarief gehanteerd met een minimum van € 413,80 (€ 402,50+2,8%). Het vaste bedrag per gemeubileerde woning, waarvoor geen WOZ-waarde is vastgesteld, is bepaald op € 360,00 (€ 350,20+2,8%).

6. Hondenbelasting

In het onderstaande overzicht zijn de oude en nieuwe tarieven opgenomen. Omdat de hondenbelasting bij een gedeeltelijke belastingplicht per maand wordt berekend, zijn de tarieven deelbaar gemaakt door twaalf. Voor 2026 worden de tarieven verhoogd met de inflatiecorrectie van 2,8%.

TARIEVEN HONDENBELASTING	2024	2025	2026
Voor een eerste hond	98,24	100,60	103,32
Voor iedere hond boven het aantal van 1	123,55	126,52	129,96
Honden gehouden in een kennel	323,17	330,93	340,20

7. Afvalstoffenheffing

De totale lasten voor het inzamelen en het verwerken van huishoudelijk afval, verhoogd met de kosten van het heffen van de afvalstoffenheffing, worden voor 2026 geraamd op € 4.864.000 inclusief btw en toerekening overheadkosten (2025 € 4.457.000). De totale lasten voor het inzamelen van de afvalstoffen nemen ten opzichte van de raming 2025 met € 407.000 toe. Deze toename wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere verplichte bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling, die de GAD uitvoert. Daarnaast worden extracomptabel, conform de financiële verordening, kosten toegerekend aan het taakveld afval. Dat betreft btw, kosten kwijtschelding en straatreiniging en toerekening van overhead.

Het tarief per woning hangt af van het aantal aangeslagen woningen en het aantal personen dat er woont. Het Plassenschap Loosdrecht e.o. haalt huisvuil op bij de recreatiewoningen op de eilanden in de Loosdrechtse plassen.

Bij de jaarrekening 2024 is een bedrag van € 104.000 toegevoegd aan de voorziening afvalstoffenheffing omdat de totale kosten lager waren dan de opbrengst van 2024. Dit bedrag wordt in de jaren 2026 en 2029 bijna volledig ingezet om de tekorten in deze periode op te vangen.

KOSTENDEKKENDHEID AFVALSTOFFENHEFFING 2023-2028

Bedragen X € 1.000

Afvalstoffenheffing	Rek 2024	Begr 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029
Bijdrage GAD	2.688	3.032	3.255	3.294	3.317	3.321
Straatreiniging	204	263	263	263	263	263
Overheadtoerekening	660	869	842	852	858	859
Correctie overheadtoerekening	0	-150	-75	-75	-75	-75
Kwijtschelding	80	80	80	80	80	80
BTW 21%	580	637	684	692	697	697
Overige kosten	75	133	139	130	130	130
Vrijval voorziening	104	0	-24	-2	-35	-41
TOTALE LASTEN	4.391	4.864	5.164	5.234	5.234	5.234
TOTALE OPBRENGSTEN	4.391	4.864	5.164	5.234	5.234	5.234
KOSTENDEKKENDHEID	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Overheadtoerekening

Op basis van artikel 16 van de financiële verordening wordt de overhead bij de begroting op basis van een vast opslagpercentage berekend door de totale overhead te delen door de totale lasten van de taakvelden exclusief overhead. Voor het jaar 2025 is dit opslagpercentage bepaald op afgerond 24%.

8. Rioolheffing

Het tarief van € 394 over het jaar 2025 € is geïndexeerd met 2,8% naar € 405 voor het jaar 2026.

De in 2026 geraamde opbrengst Rioolheffing bedraagt € 5.124.000. De lagere lasten van € 415.000 ten opzichte van 2026 uit de meerjarenreeks 2025-2028 is grotendeels het gevolg van lagere kapitaallasten en lagere salariskosten. Het voordelige effect van € 415.000 is aan de voorziening Riool toegevoegd.

De verdeling tussen de eigenarenheffing en de gebruikersheffing is aan strikte regels gebonden. Aan de gebruikers mag maximaal een evenredig deel van de kosten worden doorberekend. Als de belastingplichtige gebruikers bijvoorbeeld 15% van het totale waterverbruik voor hun rekening nemen, mag maximaal 15% van de kosten, die aan het gebruik van de voorzieningen zijn gerelateerd, aan hen worden doorberekend. Het deel van de kosten dat niet aan de gebruikers wordt doorberekend, wordt bij de eigenaren in rekening gebracht.

KOSTENDEKKENDHEID RIOOLRECHTEN 2023-2028

	Bedragen X € 1.000					
Rioolrechten	Rek 2023	Begr 2024	Begr 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028
Rente en afschrijving	647	880	910	1.166	1.722	2.070
Straatreiniging	204	263	263	263	263	263
Overheadtoerekening	774	926	814	873	1.013	1.100
Storting voorziening	1.078	747	1.162	1.275	853	380
BTW 21%	326	353	333	360	431	469
Sloten	0	60	60	60	60	60
Overige kosten	1.641	1.744	1.582	1.560	1.560	1.560
TOTALE LASTEN	4.670	4.973	5.125	5.556	5.902	5.902
TOTALE OPBRENGSTEN	4.670	4.973	5.124	5.556	5.902	5.902
KOSTENDEKKENDHEID	100%	100%	100%	100%	100%	100%

9. Leges

Legestarieven mogen zodanig worden vastgesteld, dat de totale opbrengst daarvan niet uitgaat boven de geraamde lasten. Dat betekent dat een tekort in de opbrengst van een bepaald onderdeel uit de tarieventabel in beginsel mag worden gecompenseerd door een verhoogde opbrengst op een ander onderdeel ('kruissubsidiëring'). Door Europese wetgeving (de Europese dienstenrichtlijn, EDR) is deze mogelijkheid vanaf 2010 beperkt. De leges die de gemeente berekent voor diensten en producten aan ondernemingen die binnen de EU-diensten verrichten, mogen per onderdeel niet meer opbrengen dan de kosten. De tarieven worden verhoogd met 2,8% inflatiecorrectie. Bij de tariefberekening zijn de bedragen, zoals gebruikelijk, veelal afgerond. Bij leges Burgerzaken is in een aantal gevallen sprake van een wettelijk maximum. Indien van toepassing worden de bedragen aan het wettelijk maximum aangepast.

De legesverordening bestaat uit 3 titels.

- Titel 1: Algemene dienstverlening (hoofdzakelijk Burgerzaken)
- Titel 2: Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning
- Titel 3: Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn

10. Lijkbezorgingsrechten

Voor 2026 wordt de geraamde opbrengst 2025, verhoogd met de reguliere inflatiecorrectie van 2,8%, als totaalopbrengst 2026 gepresenteerd. De geraamde opbrengst bevat een onzekere factor, omdat deze wordt opgebouwd uit het aantal lijkbezorgingen en de verlenging van de grafrechten.

11. Lokale lastendruk

De meest voorkomende heffingen voor woningeigenaren in Wijdmeren zijn de onroerendezaakbelasting, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing . Om de lastendruk in beeld te brengen, wordt een vergelijking gemaakt van het totaal van deze drie heffingen. De bedragen voor 2026 worden bij presentatie van de belastingverordeningen in de raad van december gepresenteerd.

In de volgende tabel staat de vergelijkbare lastendruk in 2025 van vier buurgemeenten vermeld, bij eenzelfde WOZ-waarde. Uitgangspunt van deze gemeenten is de waarde op peildatum 1-1-2024.

SOORT HEFFING	Hilversum	Stichtse Vecht	Gooise meren	De Ronde Venen	Wijdmeren
Onroerendzaak- belastingen	391	501	471	455	693
Afvalstoffen- heffing (3 personen)	428	464	421	388	483
Rioolheffing (150 m³)	226	290	251	244	394
TOTAAL	1045	1255	1143	1087	1570

Bron: COELO-atlas lokale lasten 2025

Op basis van de waardering van de woningen in Wijdemeren bedraagt de gemiddelde waarde van een woning in 2025 € 578.000 (Waarstaatjegemeente.nl) ten opzichte van € 480.000 in Hilversum. De gemiddelde WOZ-waarde per peildatum 1-1-2025 is nog niet bekend. Deze zal bij het aanbieden van de belastingverordening wel bekend zijn en wordt meegenomen in de tariefbepaling.

OMSCHRIJVING	2023	2024	2025	2026
Woningwaarde	537.000	515.000	578.000	PM
Onroerendzaakbelastingen	705	608	693	PM
Afvalstoffenheffing (3 personen)	355	448	483	523
Rioolheffing (150 m3	235	367	394	405
TOTAAL	1295	1423	1570	PM

12. Kwijtscheldingsbeleid

Natuurlijke personen die de belasting niet kunnen voldoen, kunnen daarvoor kwijtschelding aanvragen. Voor de beoordeling van de aanvragen gelden wettelijke regels, die inhouden dat zowel het inkomen als het vermogen van de aanvrager aan normen wordt getoetst. Een van de normen bij de inkomenstoets is het bedrag van de bestaanskosten, dat per situatie verschilt. De gemeenten hebben de vrijheid om hiervan tussen de 80 en 100% in aftrek te brengen op het inkomen. In Wijdemeren wordt met 100% van de norm gerekend, waardoor de aanvrager de meest gunstige uitkomst krijgt. Door de vermogenstoets komen eigenaren van woningen alleen in aanmerking voor kwijtschelding als de hypotheekschuld hoger is dan de waarde van de woning (én hun inkomen beneden de norm ligt). Verder wordt geen kwijtschelding verleend voor heffingen voor diensten van de gemeente die op aanvraag worden verleend, zoals leges. Als gevolg hiervan beperkt de kwijtschelding zich in de praktijk tot de afvalstoffenheffing en de hondenbelasting. Voor 2026 is voor kwijtschelding een bedrag van totaal € 80.000 geraamd.

PARAGRAAF 2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Het wettelijk kader van BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) stelt dat de paragraaf over het weerstandsvermogen ten minste moet bevatten:

- A.** Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- B.** Een inventarisatie van de risico's;
- C.** Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- D.** Een kengetal voor de:
 - a.** Netto schuldquote
 - b.** Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
 - c.** Solvabiliteitsratio
 - d.** Grondexploitatie
 - e.** Structurele exploitatieruimte
 - f.** Belastingcapaciteit
- E.** Een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen is te omschrijven als het vermogen van de gemeente om financiële risico's/tegevallen op te kunnen vangen. Dit vermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit, dit zijn de middelen waarover de gemeente beschikt/kan beschikken, en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is.

De mate van flexibiliteit van de gemeentebegroting speelt een belangrijke rol bij de bepaling van het weerstandsvermogen: hoe snel kunnen tegenvallers worden opgevangen door ombuigingen van bestaand beleid, al dan niet in combinatie met belastingverhogingen? Ook de omvang van de vrij aanwendbare reserves is daarbij van belang. Vanuit het provinciaal toezicht zijn geen directe normen voor het weerstandsvermogen aangegeven.

Weerstandscapaciteit

Met de beschikbare weerstandscapaciteit bedoelen we de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten te dekken. Onder benodigde weerstandscapaciteit verstaan we alle risico's waarvoor nog geen maatregelen zijn getroffen, die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Tot het treffen van dergelijke maatregelen behoren onder andere het instellen van voorzieningen en het afdekken van risicogebieden met verzekeringen, dan wel andere risico beperkende acties. Risico's en reserves zijn continu aan verandering onderhevig, het weerstandsvermogen is dan ook een momentopname.

Berekening weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente kan beschikken om niet-begrote kosten op te vangen. De weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende componenten:

- Algemene reserve
- Onvoorzien
- Stille reserves uit voor verkoop beschikbaar zijnde activa

Algemene reserve

De algemene reserve bedraagt € 11.444.483 (stand per 1 januari 2026).

Onvoorzien

De post onvoorzien is een incidenteel budget dat dient als dekking van optredende risico's. In de begroting is hiervoor in de verschillende jaarschijven een budget van € 50.000 opgenomen.

Stille reserves uit voor verkoop beschikbaar zijnde activa

Conform de nota Risicomanagement kunnen stille reserves uit voor verkoop beschikbaar zijnde activa worden meegenomen in de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit. Enkele legakkers in het bezit van de gemeente zijn getaxeerd en voor verkoop beschikbaar. Deze stille reserves worden vooralsnog geschat op € 100.000.

Op basis van bovenstaande informatie komen we tot de volgende berekening van de beschikbare weerstands-capaciteit in deze begroting:

WEERSTANDSCAPACITEIT	Bedragen X € 1.000
a. Algemene reserve	11.444
b. Stille reserves	100
c. Saldo rekening/begroting	pm
d. onvoorzien	50
E. BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT	11.594

Risicobeheersing

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de paragraaf Weerstandsvermogen onder andere een inventarisatie van de risico's dient te bevatten en het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's. In onderstaand overzicht toont het resultaat van de inventarisatie van de risico's waarvoor in 2026 geen of geen volledige beheersmaatregelen zijn getroffen. De kwantificering hiervan vindt als volgt plaats:

Berekening Risicobedrag (kanseffect)

De gewenste weerstandscapaciteit is bepaald conform de nota Risicomanagement 2024, die op 4 juni 2024 door de raad is vastgesteld. Hierbij is gebruikgemaakt van kans-klassen. Op grond van de kansen van optreden zijn de risico's bepaald tussen de 20% en 60%. Risico's waarbij de kans van optreden groter is dan 60% zijn uit voorzichtigheid volledig voorzien. Bij de waardering van grondexploitaties worden de risico's waarbij de kans van optreden groter is dan 60% uit voorzichtigheid volledig meegenomen in de waardering van de grondexploitaties en in de risicoanalyse niet verder meegenomen. Deze risico-inventarisatie wordt twee keer per jaar geactualiseerd door concern control in afstemming met de afdelingen.

RISICO'S

Omschrijving Risico	Omvang maximum in €	Omvang na beheersmaat-regel in €	Kans in % van kansklassen	Risicobedrag obv kanseffect in €
A Gronden in exploitatie	2.500.000	2.500.000	variërend	800.200
B Ruimtelijke projecten	1.678.000	1.306.500	30%	281.600
C Financiële risico's	1.911.500	1.040.000	variërend	450.000
D Hogere uitgaven Sociaal domein	1.090.000	940.000	variërend	387.000
E Asbest en bodemverontreiniging	400.000	250.000	50%	125.000
F Wet Sociale Werkvoorziening	200.000	200.000	20%	40.000
G Riolering	200.000	100.000	50%	50.000
H Bruggen	400.000	100.000	20%	20.000
I Beschoeiingen	400.000	150.000	20%	30.000
J Onderhoud kapitaalgoederen	1.327.500	742.500	variërend	244.250
K Provinciale bodemtaken	50.000	50.000	40%	20.000
L Feitelijke bestuursdwang	50.000	50.000	30%	15.000
M Informatiebeveiliging	445.000	445.000	variërend	175.500
N Fusie gerelateerde risico's	3.700.000	3.700.000	variërend	138.000
TOTAAL ALLE RISICO'S:	14.352.000	11.574.000		2.776.550

In de nota Risicomanagement 2024 zijn de kansen en financiële gevolgen ingedeeld in klassen. Deze staan in onderstaand overzicht vermeld.

Kansklassen
KANSKLASSEN

Klasse	Frequentie dat risico zich voordoet	Kans (waarschijnlijkheid)	Te hanteren percentage in risicoprofiel	Financieel gevolg (in euro)
1	< of 1x per 10 jaar	Zeer klein	20%	< 50.000
2	1x per 5 - 10 jaar	klein	30%	> 50.000 en < 100.000
3	1x per 2 - 5 jaar	Gemiddeld	40%	> 100.000 en < 250.000
4	1x per 1 - 2 jaar	Groot	50%	> 250.000 en < 500.000
5	1x per jaar of meer	Zeer groot	60%	> 500.000

Berekening beschikbare ruimte Algemene reserve

Op basis van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit kunnen we een berekening maken van de ruimte in de Algemene reserve per 1 januari 2026. In onderstaand overzicht staat het resultaat van die berekening.

OVERZICHT BEREKENING BESCHIKBARE RUIMTE ALGEMENE RESERVE			Bedragen X € 1.000
Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
a Algemene reserve	10.988	8.223	11.444
b Stille reserves	100	100	100
c Saldo rekening/begroting	pm	pm	pm
d onvoorzien	50	50	50
E BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT	11.138	8.373	11.594
f Totaal risico's	7.626	10.546	14.352
g minus correctie kansberekening	-4.897	-7.618	-11.574
H BENODIGDE WEERSTANDSCAPACITEIT	2.729	2.928	2.778
I BESCHIKBARE RUIMTE ALG. RESERVE	8.409	5.445	8.816

Ratio weerstandsvermogen

De ratio weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de gekwantificeerde risico's. Dit wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal. De ratio van het weerstandsvermogen kan per 1 januari 2026 als volgt worden berekend:

WEERSTANDSCAPACITEIT		Bedragen X € 1.000
Omschrijving		
A - Beschikbare weerstandscapaciteit		€ 11.444
B - Benodigde weerstandscapaciteit		€ 2.778
Ratio Weerstandsvermogen (A / B)		4,2 (was 3.8)

Het is van belang te weten of er sprake is van een toereikend weerstandsvermogen. Om de ratio van het weerstandsvermogen te beoordelen, gebruiken we onderstaande normering van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement:

WEERSTANDSVERMOGEN

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
Ratio > 2,0	Uitstekend
1,4 < ratio < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < ratio < 1,4	Voldoende
0,8 < ratio < 1,0	Matig
0,6 < ratio < 1,0	Onvoldoende
Ratio < 0,6	Ruim onvoldoende

Bij een ratio van 1,0 is de beschikbare weerstandscapaciteit gelijk aan de benodigde weerstandscapaciteit. In de nota Risicomanagement is de ondergrens van de ratio weerstandsvermogen op 1,0 vastgesteld. Geconcludeerd kan worden dat het weerstandsvermogen van Wijdemeren uitstekend is en daarmee voldoende in staat is om de onderkende risico's op te vangen. Een jaarlijkse toets van weerstandsvermogen bepaalt of de gewenste ratio nog steeds wordt bereikt. Hierover wordt gerapporteerd in de begroting en jaarrekening.

Toelichting op de risico's

A. (Grond)exploitaties

Aan de grondexploitaties blijven hoge risico's verbonden. Voor de gronden die al in exploitatie zijn genomen, zijn voorzieningen gevormd ter hoogte van het geprognosticeerde tekort. Daarnaast is per grondexploitatie een risicoanalyse gemaakt. Gestreefd wordt naar het elimineren of verminderen van een risico. Meerdere risico's bij de grondexploitaties hangen samen met de doorlooptijd van projecten. De uitvoering kan vertraging oplopen als gevolg van het stopzetten of aanpassen van deelplannen, maar ook door vertraging bij de vergunningverlening. De kans dat er diverse risico's optreden is vertaald naar percentages variërend tussen de 20% en 50% voor het bepalen van het benodigde weerstandsvermogen.

B. Ruimtelijke projecten

Aan de uitvoering van projecten zijn risico's verbonden. De uitvoering kan vertraging oplopen als gevolg van het stopzetten of aanpassen van deelplannen, maar ook door vertraging van de vergunningverlening. De kans van optreden van de diverse risico's zijn vertaald naar percentages variërend tussen de 20% en 60% voor het bepalen van het benodigde weerstandsvermogen.

C. Financiële risico's

Onder deze risico's valt onder andere het risico bij gegarandeerde geldleningen, met name aan woningcorporaties. Dit risico is gering, omdat in veel gevallen het Waarborgfonds Sociale Woningbouw eerst garant staat, en bij hypotheek het Waarborgfonds Eigen Woningen. Het betreft hier met name de geldleningen aan woningcorporaties. Andere risico's kunnen zich voordoen op het gebied van renteontwikkeling als gevolg van hoge inflatie en onzekerheden in de algemene uitkering.

D. Hogere uitgaven Sociaal domein

Binnen de uitvoering van het sociaal domein, bestaande uit de Wmo, de Jeugdzorg en de uitvoering van de Participatiewet, bestaan meerdere risico's. Ondanks de Herzieningsagenda Sociaal Domein blijven de kosten hoog en kan de zorgvraag verder stijgen. Daarmee blijft er een reëel risico op extra kostenstijgingen, ondanks de landelijke hervormingen die juist moeten bijdragen aan stabilisatie.

E. Asbest en bodemverontreiniging

Bij reconstructieprojecten bestaat de kans op aanwezigheid van asbest en bodemverontreiniging, ook al is dit niet gebleken uit bodemonderzoeken die vooraf zijn uitgevoerd. Tot op heden heeft dit risico zich niet voorgedaan.

F. Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)

De WSW is ondergebracht in de Participatiewet. Het Werkvoorzieningschap Tomingroep voert dit voor de deelnemende gemeenten uit. Er bestaat een risico dat de Tomingroep in enig jaar tegenvallende resultaten heeft. Door actuele ontwikkelingen is de kans groter geworden dat tekorten zich eerder voordoen dan ingeschat. In de zienswijzebespreking juli 2025 is hier uitgebreid bij stilgestaan.

G. Riolering

Het rioelstelsel is afgelopen jaar goed in kaart gebracht. Hierdoor weten we beter hoe het functioneert en kunnen we risico's verkleinen. Grote calamiteiten hebben zich de laatste jaren niet voorgedaan. De meest waarschijnlijke calamiteiten zijn het gedeeltelijk instorten van het stelsel, een onvoorziene langdurige buitengebruikstelling en milieuschade. De komende jaren zullen we vanuit het vastgestelde water- en rioleringsplan (WRP) onder meer rioolgemalen renoveren, planmatig het stelsel reinigen en inspecteren, en foutieve lozingen op het oppervlaktewater reduceren. Voor normale onderhoudskosten en kapitaallasten van investeringen is een onderhoudsvoorziening beschikbaar. In de voorziening is geen rekening gehouden met calamiteiten.

H. Bruggen

Jaarlijks inspecteren wij onze bruggen en voeren we reparaties uit.

Bij onvoldoende onderhoud en/of een te zware aslast kan een brug beschadigen. In dat geval moeten we omleidingen instellen, wellicht een noodbrug plaatsen, reparaties uitvoeren of een nieuwe brug bouwen. In de afgelopen drie jaar hebben zich geen calamiteiten met bruggen voorgedaan.

I. Beschoeiingen

De gemeente heeft een grote hoeveelheid beschoeiingen in onderhoud. De staat van een aantal delen is slecht. De achterstanden in het onderhoud zijn in kaart gebracht in het Beheerplan overige waterwerken. Met de uitvoering van dit beheerplan lopen we gedurende de jaren 2024-2028 fasegewijs de achterstanden in. Hiermee wordt de hoogte van eventuele schades beperkt. Het risico is dat door het wegslaan van beschoeiing de aanliggende wegconstructie ernstig verzakt.

J. Onderhoud kapitaalgoederen

Naast de genoemde risico's bij riolering, bruggen en beschoeiingen is het onderhoud van de overige zaken, zoals wegen, speeltoestellen en andere aspecten binnen de openbare ruimte, in kaart gebracht. Ook hieruit blijken achterstanden. Deze achterstanden lopen we gefaseerd in vanuit de eind 2023 vastgestelde beheerplannen. In 2025 is bovendien het MIOP herzien en geactualiseerd, waarmee het onderhoudsprogramma

beter aansluit op de komende jaren. Hiermee wordt de hoogte van eventuele schades zoveel mogelijk beperkt.

K. Provinciale bodemtaken

De provinciale bodemtaken zijn tezamen met de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2024) overgedragen aan de gemeenten. Het budget dat uit het provinciefonds naar het gemeentefonds wordt overgeheveld is leidend voor de bijdragen voor deze taak bij de OFGV. Met de overdracht is dit in het Algemeen Bestuur van de OFGV afgesproken met de deelnemers. Er wordt van uitgegaan dat het Rijk op de overheveling van het budget van provincie naar gemeenten geen korting toepast. Tot op heden heeft dit risico zich niet voorgedaan, maar de mogelijkheid blijft aanwezig.

L. Feitelijke bestuursdwang

Bij het toepassen van feitelijke bestuursdwang mag het aspect van het kostenverhaal in principe niet meewegen of kan het niet meewegen. Het wordt namelijk toegepast in zeer spoedeisende gevallen of in die gevallen waar het dreigende verbeuren van een last onder dwangsom geen uitkomst biedt om tot beëindiging of herstel van een overtreding te komen.

M. Informatiebeveiliging

In 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Om datalekken te voorkomen, zijn er technische en organisatorische maatregelen getroffen. Toch blijft het risico op een datalek altijd aanwezig. Indien de gemeente succesvol aansprakelijk wordt gesteld voor een eventueel datalek dan is de vervolgschade gedekt op de aansprakelijkheidspolis. Het blijft belangrijk om de organisatie bewust maken van informatiebeveiliging door te (blijven) stimuleren op het naleven van verantwoordelijkheden, zoals het bijhouden van het verwerkingsregister, het melden van datalekken, het actief rekening houden met privacyaspecten bij projecten en het uitvoeren van DPIA's. Een eventuele boete is niet verzekerd.

N. Risico's herindeling

De herindeling tussen Wijdemeren en Hilversum brengt een breed spectrum aan strategische, operationele en financiële onzekerheden met zich mee. Naast directe integratiekosten en IT-migratie-uitdagingen zijn er risico's op personele frictie, cultuurverschillen en verlies van lokale kennis en netwerken. Tijdens de transitie bestaat er bovendien kans op verminderde continuïteit van dienstverlening, vertraging van lopende projecten en juridische, vastgoed- en facilitaire kwesties, zoals archiefbeheer en onderhoudsachterstanden. Gezamenlijk vragen deze risico's om strakke regie, tijdige besluitvorming en voldoende financiële en organisatorische buffers.

Financiële kengetallen

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een overzicht van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen. Bij deze kengetallen worden een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht in de financiële positie van de gemeente. De vijf kengetallen zijn:

- 1. a. Netto schuldquote
- 1. b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- 2. Solvabiliteitsratio
- 3. Grondexploitatie
- 4. Structurele exploitatieruimte
- 5. Belastingcapaciteit

FINANCIËLE KENGETALLEN

Bedragen X € 1.000

Omschrijving	B 2026	B 2027	B 2028	B 2029
1a. Netto schuldquote	107%	134%	160%	152%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	109%	136%	162%	153%
2. Solvabiliteitsratio	13%	12%	11%	11%
3. Grondexploitatie	0%	0%	0%	0%
4. Structurele exploitatieruimte	1%	1%	1%	0%
5. Belastingcapaciteit	167%	167%	167%	167%

1a. Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De hoogte van de inkomsten bepaalt namelijk in belangrijke mate hoeveel schulden een gemeente kan dragen. Normaal bevindt de netto schuldquote van een gemeente zich ergens tussen de 0% en 100%. Voor een gemeente geldt dat het licht op oranje springt boven de 100% en op rood als deze quote hoger is dan 130%. De netto schuldquote van Wijdmeren komt in 2026 uit op 107%.

1b. Wanneer de netto schuldquote wordt gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is er sprake van onderstaande quote:

Wanneer de netto schuldquote wordt gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, komt deze in 2026 uit op 109%.

Uitgaande van de vuistregel dat iedere € 1.000.000 extra lening de schuldquote met circa 1,6% doet stijgen, is de financiële ruimte beperkt.

2. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. De solvabiliteitsratio van Wijdemereren komt in 2026 uit op 13%. Hiermee bevindt de solvabiliteitsratio van Wijdemereren zich duidelijk onder het landelijke gemiddelde. Dit duidt op een beperkte weerbaarheid.

3. Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale geraamde baten.

Voor Wijdemereren bedraagt dit kengetal 0% in de periode 2026-2029.

Dit betekent dat de risico's vanuit grondexploitaties beperkt zijn. In deze begroting is nog sprake van de exploitatie Porseleinhaven. Op deze exploitatie is de reeds getroffen voorziening in mindering gebracht. Naar verwachting wordt de laatste grondexploitatie in 2027 voltooid.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is door te kijken naar de structurele baten en de structurele lasten en deze te vergelijken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

De structurele exploitatieruimte bedraagt in 2026 1%. Dit betekent dat er nauwelijks structurele ruimte is voor nieuwe beleidswensen en dat de financiële wendbaarheid van de gemeente beperkt blijft.

5. Belastingcapaciteit (verhouding woonlasten Wijdemereren versus landelijk gemiddelde)

De belastingcapaciteit gaat over de ruimte die een gemeente heeft om belastingen te verhogen en wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten verstaan we de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t= 2025 te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 =2024 en uit te drukken in een percentage. De belastingcapaciteit van Wijdemereren bedraagt in 2026 en de daaropvolgende jaren 167%. Dat betekent dat de lastendruk voor een gemiddeld meerpersoonshuishouden in Wijdemereren 67% hoger ligt dan het landelijk gemiddelde. (bron: Atlas Lokale lasten 2025, meest actuele versie, geraadpleegd 1 augustus 2025)

PARAGRAAF 3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De openbare ruimte is het visitekaartje van de gemeente Wijdemeren. Het is de plaats waar mensen wonen, werken, recreëren en elkaar ontmoeten. Bovendien is het de natuurlijke habitat voor veel flora en fauna. De gemeente is verantwoordelijk voor een goed beheer en onderhoud van de openbare ruimte, zodat mensen zich er prettig voelen en planten en dieren ook de plaats krijgen die zij verdienen. De openbare ruimte in beheer bij de gemeente vertegenwoordigt een grote kapitaalswaarde. Efficiënt en effectief beheer en onderhoud is daarom van groot belang om kapitaalvernietiging te voorkomen.

Openbare ruimte algemeen

De voornaamste kapitaalgoederen betreffen de wegen, riolering, civiele kunstwerken, beschoeiing, openbare verlichting, openbaar groen/bomen en openbare gebouwen. Het beheer hiervan is complex en begint bij het vastleggen van diverse gegevens in beheersystemen. In deze systemen worden gegevens bijgehouden als materiaal, ouderdom, locatie en staat van onderhoud. Eind 2023 heeft de gemeenteraad het beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte vastgesteld met alle onderliggende sectorale beheerplannen.

Kwaliteitsniveaus

Het nationale kenniscentrum CROW onderscheidt diverse kwaliteitsniveaus. In onderstaande tabel staan de niveaus voor groen en wegen, die CROW hanteert bij de kwaliteitsbepaling van de kapitaalgoederen.

KWALITEITSNIVEAUS

Score	Kwalificatie	Betekenis
A+	Zeer goed	Nagenoeg ongeschonden
A	Goed	Mooi en comfortabel
B	Voldoende	Functioneel
C	Matig	Onrustig beeld, discomfort of enige vorm van hinder
D	Te slecht	Kapitaalvernietiging, functieverlies

De basis voor het beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte wordt gevormd door de in scenario 2 bepaalde beeldkwaliteitsniveaus, die in beginsel voor alle beheerdomeinen gelden. Voor scenario 2 (Huidige ambitie + hogere ambitie aantal functionele gebieden) geldt als uitgangspunt dat de gehele gemeente op beeldkwaliteitsniveau C wordt beheerd en onderhouden, met uitzondering van een aantal ‘functionele gebieden’ die op niveau B worden onderhouden. Deze functionele gebieden zijn: winkelgebieden, begraafplaatsen, monumentale bruggen en de doorgaande asfaltwegen (lintwegen).

Voor het beheerdomein Riolering en water zijn de beeldkwaliteitsniveaus niet van toepassing. Beheer vindt hier plaats op basis van landelijk vastgestelde (functionele en technische) normen in combinatie met een risicobeoordeling.

Beleids- en beheerplannen

Eind 2023 heeft de gemeenteraad het beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte bestuurlijk vastgesteld. Dit beleidsplan beschrijft het strategische en financiële kader voor het beheer van de openbare ruimte. De actualisatie van de beheerplannen wegen, riolering, openbaar groen, bomen, civiele kunstwerken, openbare verlichting, straatmeubilair en speel- en beweegvoorzieningen zijn meegenomen in dit traject. Het beleidsplan Integraal Beheer Openbare ruimte en de sectorale beheerplannen zijn in het vierde kwartaal van 2023 bestuurlijk vastgesteld.

Per heden is daarom sprake van onderstaande actuele beleids- en beheerplannen en geplande actualisaties.

BELEIDS- EN BEHEERPLANNEN

Onderdeel	Beheerplan	Actualisatie
Wegen	Beheerplan Wegen 2024-2028	2028
Riolering	Water- en rioleringsprogramma 2023-2027	2027
Civiele kunstwerken	Beheerplan Civiele kunstwerken 2024-2027	2027
Openbare verlichting	Beheerplan Openbare Verlichting 2024-2027	2027
Openbaar groen	Groenbeheerplan 2024-2027	2027
Bomen	Beheerplan Bomen 2024-2027	2027
Straatmeubilair	Beheerplan Straatmeubilair 2024-2027	2027
Speel- en beweegvoorzieningen	Beheerplan Speel- en beweegvoorzieningen 2024-2027	2027

Verantwoording baten en lasten

De lasten en baten, die voortvloeien uit het onderhoud van de kapitaalgoederen worden op totaalniveau verantwoord in programma 3, Openbare ruimte. In deel 2 van de begroting zijn de financiële overzichten met betrekking tot de exploitatiekosten van de programma’s en de investeringen opgenomen.

Meerjaren Investeringsplan (MIP) 2026-2029

In het MIP 2026-2029 worden de onderstaande investeringen per onderdeel voorgesteld met een totaal van € 69.842.000 over de jaren 2026 tot en met 2029. In het jaar 2029 neemt het investeringsvolume af. Dat houdt verband met de ramingen van de diverse investeringskredieten in de eerdere jaren. De praktijk leert dat ramingen door diverse redenen vaak verschuiven over de jaren. Het is dan ook mogelijk dat de geraamde investeringen van 2026 tot en met 2028 uitlopen naar 2029, waardoor het investeringsvolume voor dat jaar toeneemt.

MEERJAREN INVESTERINGSPLAN (MIP) 2026-2029

Onderdeel	2026	2027	2028	2029
Beschoeiing	1.047.000	894.000	894.000	894.000
Bruggen	200.000	200.000	200.000	71.000
Groen	1.393.000	453.089	518.056	307.500
IHP	3.334.245	6.469.700	6.456.700	170.000
Openbare verlichting	718.923	437.438	433.923	356.000
Overig en straatmeubilair	627.368	572.368	790.834	541.000
Riool	2.790.259	5.385.965	6.810.995	9.073.800
Wegen	6.831.655	3.679.353	7.178.175	12.000
TOTAAL	17.042.450	18.091.913	23.282.683	11.425.300

Hieronder staan de verschillende onderdelen toegelicht. In het algemeen geldt voor de diverse projecten dat deze enigszins vertraagd zijn. Dit komt door de specifieke redenen:

- Investeringsstop: Goede werkvoorbereiding en aanbesteding duurt gemiddeld tot twee jaar.
- Personele mutaties: Het vertrek van collega's en het inwerken van nieuwe collega's (zowel tijdelijk als vast).
- De politieke discussies over de beleidskaders mobiliteit bij diverse projecten.

Investeringen beschoeiing (MIP)

De nieuwe investeringskredieten voor beschoeiing betreffen de gebruikelijke vervangingsinvesteringen die jaarlijks terugkeren voor de verschillende projecten binnen de gemeente. Deze projecten zijn reeds voorbereid en klaar voor uitvoering. Bovendien zijn er nieuwe investeringskredieten nodig in verband met een nieuw aanbesteed raamcontract. Middels deze mutatie nemen we de vervangingsinvesteringen voor de jaren 2026 tot en met 2029 op in de gemeentelijke begroting.

Investeringen bruggen (MIP)

De nieuwe investeringskredieten voor bruggen betreffen de gebruikelijke vervangingsinvesteringen die jaarlijks terugkeren voor de verschillende projecten binnen de gemeente. Middels deze mutatie nemen we de vervangingsinvesteringen voor de jaren 2026 tot en met 2029 op in de gemeentelijke begroting. De middelen zetten we in voor de twee bruggen in Kortenhoef en de boodschappensteiger. Naar verwachting vindt de aanbesteding en uitvoering van beide projecten in 2026 plaats.

Investerings groen (MIP)

De nieuwe investeringskredieten voor groen betreffen de gebruikelijke vervangingsinvesteringen die jaarlijks terugkeren voor de verschillende projecten binnen de gemeente. Middels deze mutatie nemen we de vervangingsinvesteringen voor de jaren 2026 tot en met 2029 op in de gemeentelijke begroting. Daarnaast worden de nieuwe investeringskredieten voor diverse projecten m.b.t. bomen en plantsoenen geraamd. Dit zijn merendeels integrale projecten, waar ook de andere onderdelen (riool en wegen) worden uitgevoerd. Het betreft de onderstaande projecten:

- Loosdrecht, Edelenbuurt-Oost
- Loosdrecht, Botenbuurt-Oost (herinrichting)
- Kortenhoef, Dodaarslaan
- Kortenhoef, Hoflaan
- Kortenhoef, Rozenhof
- Loosdrecht, Lindelaan

Investerings gebouwen IHP (MIP)

De nieuwe investeringskredieten voor het IHP betreffen de nieuwbouw van diverse scholen. Het IHP omvat de meerjarige investeringsopgave voor onderwijshuisvesting binnen de gemeente. Het gaat hierbij onder andere om nieuwbouw, vervangende bouw, renovaties en verduurzaming van schoolgebouwen. Op basis van nieuwe inzichten in de projectvoorbereiding, planning en realisatiecapaciteit – in afstemming met de betrokken scholen – zijn de diverse onderdelen van het IHP geraamd in de begroting. Bij het opstellen van het IHP is vanaf 2026 een stelpost voor de kapitaallasten opgenomen. Echter, op basis van de nieuwe inzichten worden enkele grote investeringen later in de tijd uitgevoerd, waardoor de kapitaallasten ook later ingaan. Hierdoor kan de stelpost in de eerste jaren afgeboekt worden. De verwachting is dat de grootste investeringen in 2026, 2027 en 2028 plaatsvinden, waardoor de kapitaallasten vanaf 2029 substantieel worden.

Het IHP zoals opgenomen in de begroting 2026-2029 betreft de onderstaande scholen:

- Joseph Lokinschool, Ankeveen
- Jozefschool, Nederhorst den Berg
- Meester Kremer en Warinschool, Nederhorst den Berg

De overige scholen hebben een uitvoering in de latere jaren. Deze jaren vallen buiten de scope van de voorliggende begroting en zijn daarom niet opgenomen in het MIP.

Investerings riool (MIP)

De nieuwe investeringskredieten voor riool betreffen het levensduurverlengend onderhoud. Daarnaast worden de nieuwe investeringskredieten voor diverse projecten geraamd. Dit zijn merendeels integrale projecten, waar ook de andere onderdelen (wegen en groen) worden uitgevoerd. Het betreft de onderstaande projecten:

- Edelenbuurt-Oost, Loosdrecht
- Botenbuurt-Oost (herinrichting), Loosdrecht
- Dodaarslaan, Kortenhoef
- Hoflaan, Kortenhoef
- Elbert Mooijlaan, Kortenhoef
- Overmeerseweg, Nederhorst den Berg

Investeringsverkeer en wegen (MIP)

De nieuwe investeringskredieten voor wegen betreffen onder andere levensduurverlengend onderhoud en verkeersveiligheid voor diverse projecten. Dit gaat voor verkeersveiligheid om de volgende meerkosten en investeringskredieten:

- Bredere fietsstroken Nieuw-Loosdrechtsedijk
- Doorfietspaden Molenmeent inclusief rotonde de Rading (aanbrengen rood asfalt en belijning en het verbeteren van fietsoversteken) en Leeuwenlaan (plaatsen verlichting en belijning)
- Het verlagen van de snelheid naar 50 km/u op de Molenmeent
- Het verlagen van de snelheid naar 30 km/u bij meerdere wegen zoals in de Edelenbuurt-Oost, Herenweg (Ankeveen), Botenbuurt-Oost en de Lindelaan.
- Aanleg stil asfalt in verband met de sanering wegverkeerslawaaï (100% subsidiabel)
- Poortconstructies en overgangen diverse wegen
- Aansluitingen van wegen (Elbert Mooijlaan op Koninginneweg)
- Variantenonderzoek Oud-Loosdrechtsedijk (oplossing fietsstroken en parkeerproblematiek)

Daarnaast worden de nieuwe investeringskredieten voor wegen voor diverse projecten geraamd. Dit zijn merendeels integrale projecten, waar ook de andere onderdelen (riool en groen) worden uitgevoerd. Het betreft de onderstaande projecten:

- Leeuwenlaan, 's-Graveland
- Molenmeent, Loosdrecht
- Edelenbuurt-Oost, Loosdrecht
- Nieuw-Loosdrechtsedijk, Loosdrecht
- Herenweg, Ankeveen
- Botenbuurt-Oost (herinrichting), Loosdrecht
- Dodaarslaan, Kortenhoef
- Hoflaan, Kortenhoef
- Zuidfase 1, Kortenhoef
- Elbert Mooijlaan, Kortenhoef
- Lindelaan, Loosdrecht
- Noordereinde-Zuid, 's-Graveland
- Stichts End/Hollands End, Ankeveen

Wegen

De gemeente Wijdmeren heeft in totaal 1.103.000 m² verhardingen in beheer. Hiervan is 474.500 m² asfaltverharding en 628.500 m² elementenverharding. Naast deze verhardingen is ook nog 1.400 m² betonverharding en 2.800 m² halfverharding (voornamelijk voetpaden en in-/uitritten) aanwezig. De kapitaalwaarde van deze verhardingen is samen ruim 83 miljoen euro. Het bestaande areaal is onder te verdelen in onderdeeltypen, zoals hoofdrijbanen, fietspaden, voetpaden en trottoirs, parkeervakken en overige. Onder de categorie 'overige' vallen bijvoorbeeld in- en uitritten, bushaltes en rabatstroken.

Uitgevoerde onderzoeken

In de tweede helft van 2025 voert een deskundig bureau nieuwe inspecties uit in gemeente Wijdmeren. Het gaat hier om het zuidelijk areaal. Deze is voor het laatst in 2023 geïnspecteerd. Het zuidelijk areaal bestaat de kern Loosdrecht en het areaal ten zuiden van de lijn Kerklaan-Leeuwenlaan in Kortenhoef/'s-Graveland. Het noordelijk areaal bestaat de kernen Nederhorst den Berg en Ankeveen en het areaal ten noorden van de lijn Kerklaan-Leeuwenlaan, inclusief de Kerklaan en de Leeuwenlaan. Uit de onderzoeken moet blijken wat de technische staat van de wegen is, de mate van achterstallig onderhoud en wat dit betekent voor het geplande onderhoud en de vervangingen.

Huidige kwaliteit

Ut het Beheerplan Wegen 2024-2028 blijkt dat het gemiddelde kwaliteitsniveau van de wegverhardingen in 2023 op kwaliteitsniveau C ligt, net over de grens tussen niveau B en C. De kwaliteit van de asfalt- en elementenverhardingen is lager dan dat van een goed en evenwichtig onderhouden wegennet. Er is een groot percentage asfaltwegen met de kwaliteit 'basis' en de kwaliteit 'zeer laag'. Ook is er een groot percentage wegen met elementenverhardingen die 'zeer laag' scoren. Dit komt door achterstallig onderhoud.

Belangrijkste beleidsuitgangspunten

Om het wegenareaal van de gemeente Wijdmeren goed te blijven beheren, wordt advies gegeven op de volgende thema's: achterstallig onderhoud en efficiënt beheer.

Openbaar groen

De groenvoorzieningen van de gemeente bestaan uit de categorieën 'beplanting' en 'gras- en kruidachtigen'. De beheerstrategie rondom bomen wordt in een apart beheerplan besproken. Het areaal aan beplanting is in totaal ruim 150.000m², waarbij het overgrote deel bestaat uit bosplantsoen en heesters. Onder de gras- en kruidachtigen verstaan we terreinen met gras- en/of kruidachtige vegetatie (bijvoorbeeld inheemse kruiden), die niet in gebruik zijn voor grasproductie. Het areaal aan gras- en kruidachtigen is in totaal ruim 515.000 m², waarbij het overgrote deel bestaat uit grasveld en ruig gras.

Uitgevoerde onderzoeken

Ieder groenobject inspecteren we eens per 4 jaar op basis van de beeldsystematiek van CROW. Dit doen we volgens de landelijke standaard voor de technische inspectie Groen (NEN-2767, groenbeheersystematiek CROW). Het resultaat van de technische inspectie Groen geeft daarmee inzicht in de technische kwaliteit van de groenvoorzieningen.

Om inzicht te krijgen in de kwaliteit van de openbare ruimte is er in het voorjaar van 2023 een beeldkwaliteitsmeting uitgevoerd aan de hand van de beeldmeetlatten van CROW. Het resultaat van deze meting maakt inzichtelijk wat de huidige kwaliteit is van de openbare ruimte en hoe deze zich verhoudt tot de gewenste kwaliteit (ambitieniveau).

Huidige kwaliteit

Uit het resultaat van de technische inspectie in het voorjaar van 2023 blijkt dat 91,1% van het areaal aan beplantingsvakken en 93,9% van de gras- en kruidachtigen voldoet aan het ambitieniveau.

In het voorjaar van 2023 is een beeldkwaliteitsmeting uitgevoerd. Daarbij zijn de groenvoorzieningen in de gehele gemeente beoordeeld op verschillende kwaliteitsaspecten. Het totaalresultaat van deze meting voldoet aan een B-kwaliteit en is daarmee hoger dan het ambitieniveau.

Belangrijkste beleidsuitgangspunten

Voor de implementatie van het Groenbeheerplan zijn enkele aanbevelingen opgenomen. Deze dragen bij aan de uitwerking van de beleidsdoelstellingen en de organisatie van het beheer en onderhoud van onze groenvoorzieningen. De aanbevelingen zijn: uitwerken beleidsambities en aanpak vervangingsopgave.

Bomen

De gemeente Wijdemeren heeft momenteel ongeveer 9.250 bomen in haar bomenbestand. Vanwege de herplantingsplicht moeten we nu nog 150 bomen terug planten. In totaal komt het areaal aan bomen dan op 9.400.

Uitgevoerde onderzoeken

De conditie van de bomen in het bomenbestand van Wijdemeren vloeit voort uit de cijfers die uit de BoomVeiligheidsControle (BVC) komen.

Bij een BVC wordt de conditie en technische toestand van de bomen beoordeeld en vastgelegd. Jaarlijks wordt een derde deel van de gemeente geïnspecteerd. Dit betekent dat elke boom eens per drie jaar wordt beoordeeld.

De BVC toetst alleen op conditie en onderhoudstoestand, niet op kwaliteit. Om de kwaliteit in beeld te krijgen, wordt gebruikgemaakt van de normen en richtlijnen uit het 'Handboek bomen' van de Stichting Norminstituut Bomen. Bij deze methodiek wordt de boom gewaardeerd met een zogeheten W-cijfer. De toetsting van een boom met deze aanpak vindt, net zoals bij de BVC, eens per drie jaar plaats. Cobra heeft dit W-cijfer dit jaar voor het eerst gemeten.

Huidige kwaliteit

De huidige kwaliteit van de bomen aan de hand van het W-cijfer is als volgt: ongeveer 22% scoort uitstekend of zeer goed, 45% scoort voldoende, 22% scoort onvoldoende en 7% is slecht of zeer slecht. Over de laatste 4% is geen informatie beschikbaar, omdat dit over de nieuwe aanplant gaat. Deze cijfers zijn gebaseerd op de boomveiligheidsinspectie van 2024. In Q4 2025 vindt er een nieuwe inspectieronde plaats waarop de cijfers worden aangepast.

Belangrijkste beleidsuitgangspunten

Om het bomenareaal van de gemeente Wijdemeren goed te blijven beheren, wordt advies gegeven op de volgende thema's: duurzaamheid, data gestuurd werken en kwaliteitsbehoud.

Kunstwerken

Onder kunstwerken worden in deze gemeente bruggen en beschoeiingen verstaan.

Bruggen

In totaal zijn er 84 bruggen in beheer van de gemeente. De totale vervangingswaarde bedraagt ongeveer € 13.000.000. De meeste bruggen zijn aangelegd in de jaren 1970 tot 2000. De levensduur van een brug ligt gemiddeld rond de 40 jaar. Dit betekent dat de komende tijd een relevant deel van de bruggen aan vervanging toe is. Bij (te lang) uitstel van vervanging komen zowel de veiligheid als de bereikbaarheid in het geding.

Beschoeiingen

Onder de categorie beschoeiingen behoort 17,7 km aan beschoeiingen, waaronder 6 km damwanden, en 5 steigers. De totale vervangingswaarde van deze categorie bedraagt ongeveer € 15.000.000. De aanlegjaren van de beschoeiingen (en damwanden) zijn niet goed in beeld. Waarschijnlijk zijn de aanlegjaren van de beschoeiingen gelijk aan de aanlegjaren van de wegen of van de bebouwing waarnaast zij gelegd zijn.

Uitgevoerde onderzoeken

Eens per vier jaar vindt visuele inspectie van alle kunstwerken (bruggen en beschoeiingen) plaats. Op basis van de inspectie die in 2023 voor het laatst is uitgevoerd, en eventueel aanvullende constructieberekeningen en detailinspecties, worden de minimaal benodigde technische onderhoudsmaatregelen gepland.

Huidige kwaliteit

Om het onderhoudsniveau van civiele kunstwerken te bepalen, hanteren we de richtlijnen van het CROW. In dit geval wordt de richtlijn 323 'Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte 2013' gebruikt. Bij het onderhoud is minder aandacht voor cosmetische toonbaarheid. De focus ligt voornamelijk op het voorkomen van kapitaalvernietiging door achterstallig onderhoud en het verhelpen van schades die de levensduur (fors) doen afnemen. Inventarisaties uit voorgaande jaren en de meest recente visuele inspectie dit jaar toonden aan dat er momenteel sprake is van achterstallig onderhoud in het beheer van bruggen en beschoeiingen.

Belangrijkste beleidsuitgangspunten

Hieronder is voor zowel bruggen als beschoeiingen een aantal acties geformuleerd waarmee we de achterstanden willen wegwerken. De belangrijkste uitgangspunten daarbij zijn het tegengaan van kapitaalvernietiging en het garanderen van (weg)veiligheid.

Bruggen

Van de bruggen die de gemeente beheert, is in kaart gebracht wat de huidige staat is en welke bruggen op korte termijn vervangen moeten worden. Dit betreft concreet zeven bruggen die in slechte conditie verkeren. De hiermee gemoeide kosten bedragen ongeveer € 200.000 per jaar voor de komende vier jaar. Daarnaast voeren we een cyclisch beheer kunstwerken in. Dit betekent dat de bruggen op cyclische wijze worden geïnspecteerd en onderhouden. Zo wordt duidelijk wat de huidige conditie van de bruggen is, waardoor we kunnen sturen op dagelijks onderhoud of eventueel vervangingsonderhoud.

Beschoeiingen

Waar de areaalgegevens van de bruggen grotendeels op orde zijn, is dit voor de beschoeiingen nog niet het geval. Voor beschoeiingen is het daarom noodzakelijk het gegevensbeheer (verder) op orde te krijgen. Daarnaast is geconstateerd dat er sprake is van een grote achterstalligheid op het gebied van beheer en onderhoud van beschoeiingen. Een groot deel van het areaal heeft te maken met houtrot, waardoor beschoeiingen op instorten staan. Ook de stalen of betonnen beschoeiingen zijn aan vervanging toe.

Openbare verlichting

Het bovengrondse OVL-areaal binnen de gemeente Wijdmeren bestaat uit 4578 masten en 4589 armaturen. Het overgrote deel van de OVL-installatie is aangesloten op het voedingsnet van netbeheerders Liander en Stedin. Op ons eigen net zijn ongeveer 70 masten aangesloten. De vervangingswaarde van het openbare verlichtingsareaal is ongeveer 4,6 miljoen euro.

Uitgevoerde onderzoeken

Voor het verkrijgen van inzicht in de kwaliteit en toestand van het areaal staan twee instrumenten tot onze beschikking: de jaarlijkse schouw en periodieke inspecties. Tijdens een schouw wordt alles gecontroleerd, zoals werking, scheefstand en netheid. Daarnaast zijn er drie soorten inspecties die uitgevoerd dienen te worden: de visuele controle op het functioneren en de stand van de mast, meting en beproeving van de elektrische veiligheid van de installatie en het testen van de mechanische veiligheid van lichtmasten.

Huidige kwaliteit

De kwaliteit van de lichtmasten is, op basis van eerdere waarnemingen, redelijk tot goed. Het areaal van de armaturen verkeert op basis van eerdere waarnemingen in redelijke staat.

Op basis van de economische levensduur is er een achterstand in zowel de vervanging van masten als armaturen. Voor de masten geldt dat circa 30% de economische levensduur heeft overschreden (aandeel masten van voor 1984). Voor de armaturen bedraagt dit percentage ongeveer 30% (aandeel armaturen van voor 2004).

Belangrijkste beleidsuitgangspunten

Om de openbare verlichting in de gemeente Wijdmeren te verbeteren en de doelstelling van het Energieakkoord te halen, wordt advies gegeven op de punten vervanging, Energieakkoord en dimmen, netbeheer en databeheer.

Straatmeubilair

Binnen het straatmeubilair onderscheiden we een aantal categorieën, namelijk: afzettingen, bebording, verkeersobjecten, reclameobjecten, afvalbakken en overig straatmeubilair. De totale vervangingswaarde van straatmeubilair komt uit op ruim 1,76 miljoen euro. Bebording is de grootste post hiervan: meer dan de helft van de totale vervangingswaarde bestaat uit verkeersborden, dragers en straatnaamborden.

Uitgevoerde onderzoeken

De beeldkwaliteit van objecten in de openbare ruimte meten we aan de hand van de kwaliteitscatalogus van het CROW. In 2017 is een inventarisatie van de bebording (verkeersborden + straatnaamborden) uitgevoerd. Daarbij is beoordeeld op basis van het beeldkwaliteitsniveau. Voor de afzettingen, verkeersobjecten, reclameobjecten, afvalbakken en overig straatmeubilair is de (beeld)kwaliteit tot op heden niet bepaald.

Huidige kwaliteit

Uit de inventarisatie van 2017 bleek dat 35% van de verkeersborden zeer laag scoort en 25% laag. Van de straatnaamborden scoort 43% zeer laag en 26% laag. Zoals eerder vermeld, is voor de rest van het areaal de (beeld)kwaliteit nog niet inzichtelijk gemaakt.

Belangrijkste beleidsuitgangspunten

In 2023 is een begin gemaakt met het in kaart brengen van het areaal straatmeubilair. De verschillende categorieën straatmeubilair zijn onderzocht en gekwantificeerd, en er is een eerste indruk van de kwaliteit van het areaal verkregen. In de komende planperiode werken we aan verdere professionalisering van het beheer van het straatmeubilair door middel van aanvullend onderzoek en aanvullende inventarisaties. Voor de komende planperiode wordt op twee thema's advies gegeven: beeldkwaliteit en (digitaal) beheersysteem.

Speel- en beweegvoorzieningen

De gemeente Wijdemeren heeft op dit moment 49 speel- en beweegplekken met 220 toestellen. Gebaseerd op de controle van januari 2023 is de waarde van het totale areaal aan toestellen ruim € 1,1 miljoen euro excl. installatie en ondergronden. De ondergrond is afhankelijk van de hoogte van het toestel en de daaraan verbonden vrijevalruimte.

Uitgevoerde onderzoeken

Een externe partij controleert tweemaal per jaar alle speeltoestellen met de daarbij vereiste (val)ondergrond. Dit betreft een operationele, visuele en functionele inspectie. Hierbij worden evidente defecten als gevolg van vandalisme, gebruik of weersomstandighedenesignaleerd.

Daarnaast controleert een daarvoor opgeleide medewerker van de buitendienst de speelplekken en toestellen maandelijks of tweemaandelijks, afhankelijk van de situatie. Eventuele meldingen van defecten door bewoners worden direct opgevolgd. Zo nodig worden er adequate maatregelen uitgevoerd.

Huidige kwaliteit

De levensduur van de nieuwe toestellen is geraamd op gemiddeld 15 jaar. Daarna volgt het onderhoud en vervanging op basis van de levenscyclus. Hierbij heeft de aanschaf van houten toestellen niet de voorkeur in verband met de vele onderhoudsmeldingen.

In de berekende (theoretische) vervangingsopgave zijn na 2024 grote pieken en dalen te zien. De beschouwde periode loopt van 2024 tot 2039. De vervanging is gebaseerd op de installatiedatum en de daaraan gekoppelde verwachte levensduur van een toestel. De voorspelling is dat regelmatige controles en reparaties leiden tot een betere spreiding van de vervangingen over de jaren.

Belangrijkste beleidsuitgangspunten

Het beheer en onderhoud van de speel- en beweegvoorzieningen is grotendeels op orde. De wettelijke taken voor controles en inspecties worden planmatig uitgevoerd. Daarnaast worden alle gegevens in een actueel logboek bijgehouden. Voor de komende planperiode wordt op de thema's veiligheid en vervangingsopgave advies gegeven.

Water en riolering

Riolering is aangelegd ter bescherming van de volksgezondheid en het milieu. Een goed werkend rioleringssysteem is cruciaal voor een gezonde leefomgeving en het voorkomen van vervuiling en wateroverlast. De gemeente heeft de wettelijke zorgplichten voor de inzameling en transport van huishoudelijk afvalwater (vuilwater) naar de zuiveringsinstallatie, voor de inzameling en verwerking van afvloeiend regenwater (waar perceeleigenaren dit niet zelf kunnen) en voor het beperken van structurele nadelige gevolgen van de grondwaterstand, mits dit doelmatig is.

In het eind 2023 bestuurlijk vastgestelde Water- en Rioleringsprogramma 2023-2027 staat verwoord op welke wijze we invulling geven aan de gemeentelijke watertaken. Onderhoud aan de riolering gebeurt zowel preventief als correctief, planmatig en op basis van inspecties en meldingen. Vervangingen en verbeteringen van de riolering combineren we met groot onderhoud aan de wegen en vergroening. Dit stemmen we af met nutsbedrijven. Ook nemen we in de openbare ruimte maatregelen om de gevolgen van klimaatverandering te beperken.

Waar staan we nu?

Van het areaal water en riolering is momenteel het areaal gemeentelijke riolering het meest gedetailleerd in beeld. De totale vervangingswaarde van het huidige rioleringsstelsel wordt geraamd op circa € 200 miljoen euro. In onderstaande tabel zijn de beschikbare kengetallen van het areaal terug te vinden.

Het areaal gemeentelijk water onderhouden we op basis van kennis bij de buitendienst en aannemers. In de komende planperiode wordt het gemeente areaal water in beeld gebracht, geïnventariseerd en vastgelegd.

AREAAL GEMEENTELIJKE RIOLERING

TOTALE HOOFDRIOLERING	213	km
gemengde riolering	38,5	km
gescheiden riolering	101,7	km
vuilwater riolering (DWA)	54,1	km
hemelwater riolering (HWA)	46,1	km
infiltratiekratten	1,5	km
persleidingen	72,7	km
persleidingen van rioolgemalen	12,2	km
persleidingen van drukriolering	60,5	km
inspectieputten vrij verval riolering	3.770	stuks
bergbezinkbassins en bergbezinkleiding	4	stuks
rioolgemalen	37	stuks
mini-gemalen drukriolering	580	stuks
kolken	8.250	stuks

Wat willen we bereiken (visie, ambitie en beleid)

In de komende jaren willen we ‘Doelmatig en Sober’ voortzetten en het bestaande beleid intensiveren. Dit gebeurt aan de hand van tien thema’s:

1. Doelmatig stedelijk waterbeheer
2. Meten en data op orde
3. Reiniging en inspectie
4. Rioolvernieuwing
5. Wijdemereren klimaatbestendig
6. Grondwater
7. Waterveiligheid
8. Veilig en gezond water Wijdemereren
9. Wijdemereren duurzaam
10. Beheersbaar en betaalbaar

Gebouwen

Beleidskader

Het MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP) en financieel herstelplan.

MJOP

Om het onderhoud en de structurele financiële effecten van het maatschappelijk vastgoed te monitoren, is het MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP) voor de gemeentelijke gebouwen opgesteld. Vanuit de BBV-regels heeft een aanpassing van de storting in de voorziening plaatsgevonden. Alleen de kosten van Groot Onderhoud (GO) mogen ten laste van de voorziening worden gebracht.

Taakstelling vastgoed vanuit financieel herstelplan

Vanuit het financieel herstelplan is een taakstelling opgenomen voor het vastgoed. De gemeente Wijdemeren heeft vastgoed in haar bezit. Een aantal van deze panden staat leeg. Het college wil het vastgoed inzetten voor het behalen van de gemeentelijke doelstellingen door – zodra dit mogelijk is – het afstoten van niet-strategisch vastgoed of door ontwikkelingen in de kapitaal- en onderhoudslasten.

De procedures voor de verkoop van vastgoed zijn, voornamelijk door juridische aspecten, trajecten die veel tijd in beslag nemen. De taakstelling voor het verminderen van de structurele lasten zal – voor een deel – in 2026, gelijk aan 2025, gerealiseerd worden door incidentele verkopen.

In de jaren vanaf 2027 zal door hergebruik of een (her)ontwikkeling van het huidige gemeentehuis aan Rading 1 een significante bijdrage geleverd worden aan de taakstelling, waardoor deze structureel gerealiseerd wordt.

PARAGRAAF 4 FINANCIERING

Bij financiering gaat het om de vraag hoe de gemeente regelt dat zij steeds voldoende geld heeft om alle rekeningen te betalen. Dreigt de gemeente tijdelijk te weinig 'in kas' te hebben, dan moet zij lenen. Heeft de gemeente tijdelijk te veel in kas, dan is het wettelijk verplicht om bedragen van boven een drempel in de schatkist te storten. Zie ook de toelichting bij saldo- en liquiditeitenbeheer. Ook sluit de gemeente langlopende geldleningen af, om bijvoorbeeld de aankoop van gronden of grote investeringen te financieren. Al deze activiteiten leiden ertoe dat de gemeente een financieringsportefeuille heeft. Die moet worden beheerd om de daaraan verbonden kosten en risico's te beperken.

Volgens artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bevat de paragraaf financiering in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

Met betrekking tot risicobeheer gelden de volgende algemene uitgangspunten:

- 1.** De gemeente mag leningen of garanties op grond van de 'publieke taak' uitsluitend verstrekken aan door de gemeenteraad goedgekeurde derde partijen, waarbij vooraf advies wordt ingewonnen over de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende partij.
- 2.** De gemeente kan middelen uitzetten op grond van de treasuryfunctie, indien deze uitzettingen een prudent karakter hebben en niet zijn gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico. Het prudente karakter van deze uitzettingen wordt gewaarborgd middels de richtlijnen en limieten van het treasurystatuut.
- 3.** Van financiële derivaten wordt geen gebruikgemaakt.

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn koersrisico, renterisico en kredietrisico.

Risicobeheer

Koersrisico

De gemeente beperkt de koersrisico's op uitzettingen uit hoofde van treasury door daarbij uitsluitend vastrentende waarden en/of hoofdsomgarantieproducten te gebruiken. Bovendien beperkt de gemeente de koersrisico's door overeenkomstig artikel 7 van het treasurystatuut de looptijd van de uitzettingen af te stemmen op de liquiditeitenplanning.

Risico vlottende schuld (kasgeldlimiet)

De kasgeldlimiet bepaalt de maximale omvang waarvoor gemeenten kortlopende leningen (korter dan 1 jaar) mogen aangaan. Deze limiet wordt conform de Wet financiering decentrale overheden (Fido) berekend naar een vast percentage (8,5%) van het begrotingstotaal per 1 januari. Voor 2026 bedraagt de kasgeldlimiet € 6,5 miljoen euro (2025 € 5,8 miljoen euro). Zolang de korte rente lager is dan de rente voor langere looptijden zal de kasgeldlimiet optimaal worden benut. Over het moment waarop een kortlopende schuld wordt omgezet in een langlopende schuld spelen rentevisie en de liquiditeitsprognose een belangrijke rol.

KASGELDLIMIET

Bedragen X € 1.000

1. toegestane kasgeldlimiet

	2026	2027	2028	2029
Begrotingstotaal	77.042	73.154	74.241	75.320
Toegestane kasgeldlimiet	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet	6.549	6.218	6.310	6.402

2. Omvang vlottende korte schuld

Schulden in rekening-courant	0	0	0	0
Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	0	0	0	0
Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0

3. Vlottende middelen

Tegoeden in rekening-courant (schatkistbankieren)	10.000	0	0	0
Liquide middelen	500	500	500	500
Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	0	0	0	0
Totaal vlottende middelen	10.500	500	500	500

4. Toets kasgeldlimiet

Totaal netto vlottende middelen	10500	500	500	500
Toegestane kasgeldlimiet	6.549	6.218	6.310	6.402
Ruimte(+) c.q. overschrijding (-)	17.049	6.718	6.810	6.902

In artikel 4 van het treasury statuut is onder lid 1 de volgende bepaling opgenomen: "De kasgeldlimiet als bedoeld in de Wet Fido wordt niet overschreden. Indien de gemeente voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet overschrijdt, stelt het daarvan de toezichthouder op de hoogte, en legt het de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring voor aan de toezichthouder."

Risico vaste schuld (renterisiconorm)

Voor het renterisico over het begrotingstotaal geldt een norm van maximaal 20% per jaar. Dit houdt in dat in enig jaar niet meer dan 20% van het totaal van de begroting mag worden geherfinancierd (herfinanciering als gevolg van aflossingen dan wel renteherzieningen). Deze norm is door het Rijk ingesteld om een enigszins stabiele rentelast over de jaren te bewerkstelligen. In onderstaand overzicht is dit voor onze gemeente weergegeven voor de komende vier jaren. Het overzicht is inclusief de voorgenomen investeringen uit het investeringsplan 2026-2029.

RENTERISICONORM

Bedragen X € 1.000

	2026	2027	2028	2029
1. Renteherziening				
Renteherziening op vaste schuld o/g	-	-	-	-
Renteherziening op vaste schuld o/g	-	-	-	-
Netto renteherziening op vaste schuld	-	-	-	-
2. Mutatie vaste schuld				
Nieuwe aangetrokken vaste schuld	-	-	-	-
Nieuwe vaste schuld IP 2026-2029	32.000	53.000	75.000	69.000
Nieuwe verstrekte lange leningen	PM	PM	PM	PM
Netto nieuw aangetrokken vaste schuld	32.000	53.000	75.000	69.000
3. Betaalde aflossingen	1.736	1.736	1.736	1.736
4. Herfinanciering (laagste van 2 en 3)	1.736	1.736	1.736	1.736
5. Renterisico op vaste schuld (1+4)	1.736	1.736	1.736	1.736
6. Renterisiconorm				
Begrotingstotaal (lasten)	77.042	73.154	74.241	75.320
Toegestane renterisiconorm	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	15.408	14.631	14.848	15.064
7. Toets renterisiconorm				
Renterisiconorm	15.408	14.631	14.848	15.064
Renterisico op vaste schuld (1+4)	1.736	1.736	1.736	1.736
Ruimte(+) c.q. overschrijding (-)	13.672	12.895	13.112	13.328

Gegarandeerde geldleningen

De gemeente staat garant voor de betaling van de rente en aflossing bij een aantal afgesloten leningen van externe partijen. Het bedrag waarvoor de gemeente eventueel kan worden aangesproken is het restantbedrag van de lening op het moment dat niet meer aan de betalingsverplichting wordt voldaan en is afhankelijk van het percentage dat is overeengekomen in de garantstelling.

De risico's van de verstrekte gemeentegaranties en/of gemeentelijke leningen aan toegelaten instellingen (woningbouwcorporaties) zijn overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Hiervoor hebben de gemeente en het Rijk een zogenoemde achtervangpositie ingenomen waarvoor een achtervangovereenkomst met het WSW is afgesloten, ieder voor 50%. De kans dat een beroep wordt gedaan op onze gemeente voor deze achtervangpositie is uiterst klein omdat:

- Elke toegelaten instelling die deelnemer is bij het WSW jaarlijks wordt onderworpen aan een kredietwaardigheidstoets.
- Het WSW een zodanige buffer heeft opgebouwd en eventueel nog aanvullend kan beschikken over de gelden (obligo's) die de corporaties verplicht hebben aangehouden.

Financieringsbehoefte

Voor de berekening van de financieringsbehoefte wordt het totaal van de geraamde boekwaarden van de activa afgezet tegen het totaal van het eigen en vreemd vermogen. De berekening van de financieringsbehoefte geeft een indicatie of het aangaan van vaste geldleningen al dan niet noodzakelijk is. In onderstaande raming van de boekwaarde is het investeringsplan 2026, voor zover van toepassing, in het bedoelde jaar verantwoord.

De uiteindelijke financieringsbehoefte wordt vooral bepaald door het tempo waarin voorgenomen investeringen worden gerealiseerd en de invloed van mutaties binnen de nog overgebleven grondexploitatie.

De berekening van de kapitaalbehoefte per 1 januari en 31 december 2026 is als volgt (deze raming is **inclusief** het investeringsplan 2026-2029, jaarschijf 2026):

KAPITAALBEHOEFTE

Bedragen X € 1.000

Financieringstekort/overschot	01-01-2026	31-12-2026
Boekwaarde geïnvesteerd bedrag	79.540	92.439
Boekwaarde IP 2026	6.424	23.517
Af : Reserves en voorzieningen	34.975	35.048
Af : Geldleningen (inclusief waarborgsommen)	43.253	41.516
Af : Geldleningen IP 2026	0	32.000
Financieringstekort	7.736	9.392

Saldo- en liquiditeitenbeheer

Voor het saldobehoor en het liquiditeitenbeheer gelden de volgende specifieke richtlijnen:

Bij het aantrekken van financieringsmiddelen voor korter dan één jaar gelden de volgende uitgangspunten:

1. De gemeente streeft naar concentratie van de liquiditeiten binnen één rente-compensatiecircuit bij de bank met de gunstigste condities.
2. Indien het saldo in rekening-courant de doelmatigheidsdrempel overstijgt (2% van de begrote lasten over dat begrotingsjaar) wordt het meerdere dagelijks afgestort naar de schatkist, dit is wettelijk verplicht. Zie Schatkistbankieren.

3. Naast het verplichte schatkistbankieren, is het aanhouden van gelden in rekening-courant bij de bank voor een periode korter dan één jaar toegestaan.
4. Indien er een liquiditeitsbehoefte ontstaat, kan de gemeente kortlopende middelen aantrekken. Hierbij wordt de kasgeldlimiet niet overschreden.

Bij het aantrekken van financieringsmiddelen voor een periode van één jaar en langer gelden de volgende uitgangspunten:

1. Financieringsmiddelen worden enkel aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak in samenhang met de totale gemeentelijke financieringsbehoefte.
2. Financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen te gebruiken teneinde de renterisico's en het renteresultaat te optimaliseren.
3. Bij het aantrekken van financieringsmiddelen maakt de gemeente gebruik van onderhandse leningen.

Schatkistbankieren (zie ook bovenstaande toelichting)

De Wet FIDO is eind 2013 in werking getreden. Vanaf dat moment werd het schatkistbankieren verplicht en moesten gemeenten overtollige middelen in de schatkist afstorten, met inachtneming van een doelmatigheidsdrempel van 2% (met een minimum van € 1.000.000) van het begrotingstotaal in 2026, zijnde € 77.042.000. Schatkistbankieren impliceert voor Wijdemeren dat liquide middelen boven het bedrag van € 1.540.840 verplicht bij het Rijk moeten worden ondergebracht.

Liquiditeit

De gemeente beperkt haar liquiditeitsrisico's door de treasury-activiteiten te baseren op een meerjarige liquiditeitsplanning met een looptijd van minimaal vier jaar.

De rekening-courantverhouding met de BNG Bank N.V. is zodanig dat de overtollige liquiditeiten, beneden de eerder genoemde doelmatigheidsdrempel van de schatkist, binnen een circuit van rentecompensatie worden geconcentreerd tegen zo gunstig mogelijk condities.

Opgenomen langlopende geldleningen

De geraamde leningenportefeuille voor de periode 2026-2029 ziet er als volgt uit (incl. investeringen opgenomen in IP 2026-2029):

LENINGENPORTEFEUILLE	Bedragen X € 1.000			
	2026	2027	2028	2029
Stand vaste geldleningen per 1-1	43.253	41.516	39.781	38.046
Nieuwe leningen	0	0	0	0
Nieuwe leningen (IP 2026-2029)	32.000	53.000	75.000	69.000
Reguliere aflossingen	-1.736	-1.736	-1.736	-1.736
Aflossingen nieuwe geldleningen	PM	PM	PM	PM
Stand vaste geldleningen per 31-12	73.517	92.780	113.045	105.310

Berekening rente-omslagpercentage

De renteomslag is een berekening van de gemiddelde rente die wordt toegerekend aan alle investeringen, met uitzondering van de investeringen die met eigen vermogen zijn gefinancierd, de grondexploitaties en investeringen waaraan een vaste rente wordt toegerekend. Dit laatste geldt bijvoorbeeld voor diverse verstrekte geldleningen.

Bij het bepalen van het financieringstekort wordt de boekwaarde investeringen bepaald op basis van de stand van de boekwaarde aan het einde van het vorige begrotingsjaar. Hierbij wordt rekening gehouden met de laatst bekende rekeningcijfers. Ook wordt ervan uitgegaan dat ramingen uit het investeringsprogramma van het vorige begrotingsjaar en restanten van voorgaande jaren in het vorige begrotingsjaar zijn uitgevoerd. In de gemeente Wijdemeren wordt over nieuwe investeringen in het eerste jaar geen rente berekend. De afschrijvingen vinden plaats vanaf het eerste jaar na aanschaf of de ingebruikname. De berekende omslagrente per 1 januari 2026 bedraagt afgerond 1%.

Investeringsplan

De infrastructuur van onze gemeente is tot stand gekomen in de periode na de Tweede Wereldoorlog en nadert het einde van de levensduur. Het investeringsplan voorziet in de noodzakelijke vervangingen en aanpassingen die horen bij de opgaven van deze tijd (klimaatadaptie/ duurzaamheid). Het investeringsplan heeft als uitgangspunt sober en doelmatig, waarbij onder meer het van 'gevel tot gevel'-beleid en een complete herinrichting niet vanzelfsprekend zijn.

In de activastaat 2026-2029 staan nog restantkredieten voor totaal 26,3 miljoen open. In het investeringsplan 'IP 2026-2029' worden investeringen voorgesteld voor in totaal afgerond 65,2 miljoen. De projecten die zijn genoemd starten in ieder geval in deze planperiode. Voltooing en vertaling van de financiële gevolgen zijn voor een aantal

investeringen pas van toepassing na 2029. De gerealiseerde investeringen waarover in deze begroting de kapitaallasten worden berekend bedragen in totaal € 53,8 miljoen. Over de overige investeringen, zijnde 11,4 miljoen, start de afschrijving na voltooiing van de werkzaamheden, dat is in de periode na 2029. De kosten daarvan zijn nu niet zichtbaar in de ramingen van deze begroting, maar leiden tot hogere kapitaallasten in de jaren vanaf 2030.

Zie ook de paragraaf Weerstandsvermogen bij toelichting op de 'netto schuldquote'.

PARAGRAAF 5 BEDRIJFSVOERING

Met ingang 1 januari 2026 treden alle medewerkers van Wijdmeren in dienst van de gemeente Hilversum.

Enige uitzonderingen zijn de gemeentesecretaris Wijdmeren, de griffier Wijdmeren en de medewerkers van de griffie Wijdmeren. Zij blijven conform het sociaal plan Wijdmeren in 2026 rechtspositioneel onderdeel van de gemeente Wijdmeren uitmaken. Dit betekent dat alle werkzaamheden met betrekking tot bedrijfsvoering uitgevoerd worden vanuit de gemeente Hilversum.

Samenwerkingsovereenkomst

Om te borgen dat het gemeentebestuur van Wijdmeren voldoende wordt gefaciliteerd, is een samenwerkingsovereenkomst opgesteld. Met de samenwerkingsovereenkomst wordt geborgd op welke wijze de ambtelijke organisatie van Hilversum het gemeentebestuur van Wijdmeren in 2026 ondersteunt.

Vanuit de ambtelijke organisatie Hilversum wordt in 2026 de aanwezige kennis en kunde waar nodig en mogelijk ingezet voor het gemeentebestuur, de inwoners en ondernemers van Wijdmeren. Daarom wordt voor heel 2026 (en alleen voor dat jaar) een 'team Wijdmeren' gevormd.

Het team Wijdmeren bestaat uit:

- Gemeentesecretaris Wijdmeren
- Bestuurssecretariaat Wijdmeren
- Communicatieadviseur Wijdmeren
- Bestuursadviseur(s) – maximaal twee personen – Wijdmeren
- Financieel adviseur Wijdmeren
- Ruimtelijk strateeg Wijdmeren

Financiële toelichting 2026 ten opzichte van jaarschijf 2025 salarissen

In 2026 worden alle salarislasten (bezette formatie en vacatureruimte), op de achterblijvende formatie na, overgemaakt aan de gemeente Hilversum. Het gaat om een bedrag van afgerond € 19,8 miljoen.

Informatisering en automatisering

In 2026 blijft de huidige ICT-omgeving van Wijdmeren bestaan. Vanaf 1-1-2026 hebben de 'oude' medewerkers van de gemeente Wijdmeren zowel toegang tot de ICT-systemen van Hilversum als die van Wijdmeren. De ICT-ondersteuning van de primaire processen van de gemeente Wijdmeren wordt in 2026 verzorgd door de systemen die we ook in 2025 gebruiken. In 2026 vindt de overgang/samensmelting plaats van twee aparte applicatielandschappen van de beide gemeenten naar één landschap per 1-1-2027.

De kosten van de Wijdmeren-omgeving zijn daarom in 2026 op hetzelfde niveau als in 2025.

Meer informatie staat in de paragraaf bedrijfsvoering in de programmabegroting 2026 van de gemeente Hilversum.

PARAGRAAF 6 VERBONDEN PARTIJEN

De gemeente werkt samen met verbonden partijen, andere gemeenten en andere partijen om invulling te geven aan haar publiekrechtelijke taken en om haar maatschappelijke doelen te kunnen bereiken. Er is sprake van een verbonden partij wanneer de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft in de samenwerking.

Bij alleen een bestuurlijk belang of alleen een financieel belang is geen sprake van een verbonden partij. De samenwerking is dan bijvoorbeeld gebaseerd op een overeenkomst (opdracht en/of samenwerking), een incidenteel gezamenlijk belang, zoals het regionaal aanbesteden van in te kopen producten of diensten of de samenwerking op diverse onderdelen met de gemeente Hilversum.

De gemeente Wijdemeren is aandeelhouder in twee andere partijen zonder verantwoordelijk te zijn voor eventuele tekorten: dit zijn de BNG Bank en drinkwaterbedrijf Vitens.

Organisatievormen van een verbonden partij zijn:

- Gemeenschappelijke regeling (publiekrechtelijk)
- Regeling tussen gemeenten en/of provincie(s)
- Deelname in een stichting
- B.V. of N.V. (privaatrechtelijk)
- Een publiek-private samenwerking

Deze paragraaf geeft het doel van deze samenwerkingen en een overzicht van de verbonden partijen weer.

De verbonden partijen zijn gerangschikt naar omvang van de financiële bijdrage (van groot naar klein). Per partij is onder andere de volgende informatie opgenomen:

- De wijze waarop de gemeente Wijdemeren een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt.
- De bijdrage van de gemeente aan de verbonden partij in 2026.
- De stemverhouding.
- De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar.
- De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar.
- De eventuele risico's.

Rol van de raad

De samenwerkingsverbanden van de gemeente zijn de laatste jaren in beweging. In lijn met de Nota Verbonden Partijen 2025 verschuift de sturing naar ‘op afstand’: het gedeelde belang staat voorop. Dit kan betekenen dat we op onderdelen minder directe invloed hebben en bewuster keuzes maken over waar we inleveren of loslaten.

Voor de raad betekent dit gericht kaders stellen en daarop consequent laten verantwoorden binnen de planning-en-controlcyclus. Omdat verbonden partijen verschillen in omvang, aantal deelnemers en wettelijke opgaven, werken we in 2026 met een uniform informatieformat en een helder ritme voor zienswijzen, begrotingen en jaarstukken. Per partij komt tijdig dezelfde kerninformatie beschikbaar over doelen, prestaties, financiën en risico’s, inclusief relevante wijzigingen in governance of deelname. Zo houdt de raad overzicht en blijft duidelijk op welke momenten het mogelijk is om invloed uit te oefenen, of het nu gaat om een zienswijze, een aandeelhoudersinstructie of een besluit over toe- of uittreding. In verband met de voorgenomen herindeling gaan de deelnemingen van Wijdemeren in verbonden partijen per 1 januari 2027 van rechtswege over op Hilversum; een separaat uittredingsbesluit is niet nodig.

NAAM VP	REGIO GOOI EN VECHTSTREEK
Programma	5, 6
Nummer VP	1
Vestigingsplaats	Bussum
Vorm	Openbaar lichaam o.g.v. artikel 8 Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).
Visie/Openbaar belang	Uitvoering regionale taken en behartiging deelnemende gemeenten op de gebieden waaronder Wmo, jeugdzorg, GGD, afvalinzameling en energietransitie.
Taken	De Regio kan voor de gemeenten de navolgende taken uitvoeren: belangenbehartiging/lobby; delen kennis, capaciteit en deskundigheid; bevorderen onderlinge afstemming; visieontwikkeling; verwerving van budgetten; beleidsvoorbereiding; inkoop en contractbeheer; gezamenlijk beheer. Regionale samenwerkingsagenda: Op basis van de door de gemeenteraden vastgestelde speerpunten voor de Regionale Samenwerkingsagenda (2023-2026) is een uitvoeringsprogramma opgesteld.
Bevoegdheden	De gemeente Wijdmeren heeft bevoegdheden aan de Regio overgedragen voor: a. het verlenen van ambulancezorg op grond van de Tijdelijke wet ambulancezorg en de uitvoering van het ambulancedeel in de meldkamer die gemeenschappelijk met politie en brandweer wordt beheerd; b. de uitvoering van hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer inzake afvalstoffen, voor zover deze aan gemeenten is opgedragen, met uitzondering van het bepaalde over afvalwater; c. de uitvoering van de artikelen 2 (algemeen), 5 (jeugdgezondheidszorg), 5a (ouderengezondheidszorg) 6 lid 1 (algemene infectieziekte bestrijding), 15 (beschikbaarstelling deskundigheid) en 15a (vaststelling meldcode signalen huiselijk geweld en kindermishandeling) van de Wet publieke gezondheid. d. de Regio is voor de gemeenten belast met de uitvoering van het Advies en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling Gooi en Vechtstreek als bedoeld in het bepaalde bij of krachtens hoofdstuk 4 van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015).
Link met programma	Programma 5 Sociaal domein, programma 3 Openbare ruimte, programma 4 Economische zaken, recreatie en toerisme, programma 6 Natuur en milieu en programma 7 Ruimtelijke ontwikkeling.
Beleidsrealisatie	Zie ontwikkelingen/veranderingen in het belang
Deelnemende partijen en stemverhouding	Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Wijdmeren en Eemnes (partieel). Elk lid heeft één stem in het AB.
Bestuurder(s)	AB: één wethouder per gemeente, DB: drie wethouders. Wethouder G. Zagt neemt deel in het AB, Wethouder G. Zagt is voorzitter AB-portefeuille Economie en Innovatie en wethouders R. van Rijn en G. Zagt zijn portefeuillehouders voor Ruimte en Mobiliteit.

NAAM VP

Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang

REGIO GOOI EN VECHTSTREEK

In 2024 hebben de provincie en regiogemeenten een tweede strategische samenwerkingsagenda vastgesteld, waarmee zij gezamenlijk sturen op de gedeelde gebiedsopgaven in de Gooi en Vechtstreek. In datzelfde jaar is meer duidelijkheid gekomen over het accommodatiebeleid van de Regio, waaronder een strategische heroriëntatie op de huisvesting. Daarbij ligt de nadruk op de opgaven van de GAD: de wens om de locatie aan de Hooftlaan te verplaatsen vanwege de binnenstedelijke ligging, en de noodzaak om het verouderde scheidingsstation in Bussum te vervangen. In 2025 worden scenario’s uitgewerkt voor de realisatie van deze opgave, waarbij nadrukkelijk wordt gekeken naar samenwerking met andere maatschappelijke partners zoals diensten van de Regio (RAV en Vervoer), de Tomingroep en gemeenten.

De opgaven zijn breed en raken thema’s als voedselproductie, wonen, klimaatadaptatie, inflatiedruk, zorg en energie. Ook landelijke ontwikkelingen, zoals afspraken uit het regeerakkoord over energietransitie, woningmarkt en mobiliteit, vragen om een integrale en zorgvuldige aanpak richting een gezonde en toekomstbestendige leefomgeving.

Een actuele en ingrijpende ontwikkeling is het heroverwegingstraject van de begroting 2026-2029 van de regio Gooi en Vechtstreek. Door teruglopende rijksinkomsten moeten ook verbonden partijen bezuinigen. In het najaar van 2025 vindt daarom een apart besluitvormingsproces plaats, waarin alle gemeenteraden een zienswijze geven op de voorgestelde begrotingswijziging. Eind 2025 of begin 2026 besluit het Algemeen Bestuur over de aanpassing. Deze heroverweging kan directe gevolgen hebben voor de uitvoering van regionale opgaven en vormt daarmee een belangrijk aandachtspunt voor de kaderstellende en controlerende rol van de raad. De mogelijke financiële consequentie die hieruit voortvloeit zal worden verwerken bij de een tussentijdse rapportage.

Risico’s	Bij de inventarisatie van de risico’s van de gemeente Wijdmeren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is geen rekening gehouden met risico’s van deze verbonden partij.
Risico score	Risico: laag Impact: hoog

BALANS REGIO GOOI EN VECHTSTREEK

Balans	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Eigen vermogen	11.549.000	11.398.000	11.397.000	11.396.000
Vreemd vermogen	53.890.000	53.901.000	51.771.000	50.257.000
Bestemming Rekeningresultaat	0	0	0	0
Restitutie aan Gemeenten	0	0	0	0
Financieel resultaat	0	0	0	0
Begrotingstotaal	111.751.000	109.408.000	109.424.000	109.376.000
Bijdrage gemeente	6.640.602	6.688.313	6.713.872	6.720.653

NAAM VP	VEILIGHEIDSREGIO GOOI EN VECHTSTREEK
Programma	2
Nummer VP	2
Vestigingsplaats	Hilversum
Vorm	Openbaar lichaam o.g.v. artikel 8 Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).
Visie/Openbaar belang	Op basis van de Wet Veiligheidsregio (Wvr) is de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek opgericht.
Taken	Brandweezorg, geneeskundige zorg, bevolkingszorg en rampenbestrijding en crisisbeheersing.
Bevoegdheden	Ter uitvoering van genoemde taken.
Link met programma	Programma 2 Veiligheid
Beleidsrealisatie	Zie ontwikkelingen/veranderingen in het belang.
Deelnemende partijen en stemverhouding	Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdmeren. Elk lid heeft één stem in het AB.
Bestuurder(s)	AB: een burgemeester per gemeente, DB: twee burgemeesters, de burgemeester van Wijdmeren neemt deel in het AB en DB.
Financieel belang	Het aandeel van de gemeente Wijdmeren bedraagt € 2.285.286 op een begrotingstotaal van € 25.791.692 in de regiobegroting 2026.

NAAM VP

VEILIGHEIDSREGIO GOOI EN VECHTSTREEK

Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang	De beleidsthema's die in 2026 centraal staan, sluiten aan bij bovengenoemde maatschappelijke ontwikkelingen en komen voort uit het beleidsplan. De vier centrale doelen uit het beleidsplan zijn 'veilige leefomgeving', 'toekomstbestendige crisisbeheersing', 'toekomstbestendige brandweezorg' en 'wendbare organisatie'. In deze programmabegroting wordt per beleidsdoel aangegeven welke activiteiten er in 2026 worden ondernomen.
Risico's	In de inventarisatie van de risico's van de gemeente Wijdemeren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is geen rekening gehouden met risico's van deze verbonden partij.
Risico score	Risico: laag Impact: hoog

BALANS VEILIGHEIDSREGIO GOOI EN VECHTSTREEK

Balans	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Eigen vermogen	4.163.140	3.500.140	2.899.515	2.659.515
Vreemd vermogen	18.867.436	17.399.162	15.630.888	13.862.614
Financieel resultaat	0	0	0	0
Begrotingstotaal	25.791.692	25.791.692	25.791.692	25.791.692
Bijdrage gemeente	2.285.286	NB	NB	NB

NAAM VP	WERKVOORZIENINGSSCHAP TOMINGROEP
Programma	5
Nummer VP	3
Vestigingsplaats	Hilversum
Vorm	Openbaar lichaam o.g.v. artikel 8 Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).
Visie/Openbaar belang	Het Werkvoorzieningsschap Tomingroep (het Schap) voert namens de deelnemende gemeenten taken uit in het kader van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) die gericht zijn op het aanbieden van aangepast werk aan mensen met een arbeidsbeperking.
Taken	Tomingroep heeft als doel om zoveel mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te helpen bij het verkrijgen van een betaalde baan binnen of buiten Tomingroep. Dit gebeurt door het bieden van werk, scholing, begeleiding en bemiddeling. De sw-werknemers werken volgens een volwaardige arbeidsovereenkomst en zijn collectief gedetacheerd bij Tomingroep BV. In een samenwerkingsovereenkomst zijn de verhoudingen tussen het werkvoorzieningsschap Tomingroep en de Tomingroep BV vastgelegd.
Bevoegdheden	De gemeenten hebben hun bevoegdheden en verplichtingen uit hoofde van de Wsw overgedragen aan het werkvoorzieningsschap.
Link met programma	Programma 5 Sociaal domein
Beleidsrealisatie	In de begroting 2026 wordt uitgegaan van een verdere afname van de bezetting in SE (Standaard Eenheden). In 2024 en 2025 is reeds sprake van een daling, en deze trend zet zich in 2026 door. De bezetting neemt af met circa 7% in 2025 en nogmaals 6% in 2026, wat neerkomt op een vermindering van ongeveer 80 SE's in twee jaar tijd. Een standardeenheid staat voor een fte van een geïndiceerde medewerker, gewogen naar de zwaarte van de arbeidsbeperking. De krimpende bezetting wordt veroorzaakt doordat de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) per 1 januari 2015 is beëindigd, waardoor er geen nieuwe instroom van medewerkers meer plaatsvindt. Dit leidt tot een structurele daling van het aantal werkplekken bij Tomingroep.
Deelnemende partijen en stemverhouding	Almere, Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdmeren. In het algemeen bestuur hebben de leden stemrecht naar rato van het gemiddeld gemeentelijk aandeel in het aantal SE sw-werknemers over de afgelopen tien jaar (tienjaars voortschrijdend gemiddelde), gemeten op 31 december van het voorgaande jaar.
Bestuurder(s)	AB: een lid van het college van B&W per gemeente, DB: een te benoemen lid uit het AB en de voorzitter en de vicevoorzitter van het Schap. Wethouder Van Rijn neem deel in het AB en DB.

NAAM VP

Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang

WERKVOORZIENINGSSCHAP TOMINGROEP

In 2024 en 2025 hebben zich bij Tominggroep diverse ontwikkelingen voorgedaan die hun weerslag hebben op de financiële resultaten vanaf 2026. De verhoging van het wettelijk minimumloon heeft geleid tot structureel hogere loonkosten. Tegelijkertijd neemt het aantal fte's in de doelgroep af, doordat de uitstroom van Wsw-werknemers sneller verloopt dan verwacht en de instroom vanuit de Participatiewet in meerdere gemeenten achterblijft. Hierdoor is sprake van een aanzienlijke onderbezetting van werkplekken, waardoor opbrengsten uit productie achterblijven en de druk op het eigen vermogen toeneemt.

Risico's

Onvoldoende resultaat in Tominggroep BV. De Tominggroep BV is winstgevend en compenseert negatieve resultaten van het werkvoorzieningsschap. Sociaaleconomische ontwikkelingen die leiden tot verdere bezuinigingen op de rijkssubsidie dan nu voorzien in de begroting. In de inventarisatie van de risico's van de gemeente Wijdmeren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is rekening gehouden met mogelijke hogere bijdrage.

Risico score

Risico: gemiddeld
Impact: hoog

BALANS WERKVOORZIENINGSSCHAP TOMINGROEP

Balans	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Eigen vermogen	6.077.000	3.905.000	2.152.000	856.000
Vreemd vermogen	9.188.000	11.266.000	12.925.000	14.128.000
Financieel resultaat	0	0	0	0
Begrotingstotaal	26.633.000	24.766.000	23.416.000	22.369.000
Bijdrage gemeente	Rechtstreeks Rijk	Rechtstreeks Rijk	Rechtstreeks Rijk	Rechtstreeks Rijk

NAAM VP	OMGEVINGSDIENST FLEVOLAND GOOI EN VECHTSTREEK
Programma	4, 6
Nummer VP	4
Vestigingsplaats	Lelystad
Vorm	Openbaar lichaam o.g.v. artikel 8 Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).
Visie/Openbaar belang	Adequate uitvoering van milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de provincie Flevoland en de regio Gooi en Vechtstreek.
Taken	De OFGV heeft een producten- en dienstencatalogus (PDC). De door de OGFV overgenomen taken van de gemeenten betreffen grotendeels basistaken conform de wet VTH. Daarnaast zijn er deelnemers die plustaken hebben overgedragen. Dit zijn extra taken die per deelnemende partij kunnen verschillen. Ook zijn er deelnemers die meerwerk hebben belegd bij de OFGV. Het uitvoeren van meerwerk gaat via uitgebrachte offertes.
Bevoegdheden	Bevoegdheden die voortvloeien uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
Link met programma	Programma 2 Veiligheid
Beleidsrealisatie	De OFGV werkt in 2026 aan het tijdig en zorgvuldig afhandelen van vergunningaanvragen en meldingen binnen de wettelijke en onderlinge termijnen. Daarbij vraagt de invoering van de Omgevingswet om extra aandacht en capaciteit, gezien de complexiteit en omvang van de nieuwe regelgeving. Ook in 2026 blijft de uitvoering van toezicht en handhaving gericht op het waarborgen van veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid. Alle controles uit de jaarprogramma's van de deelnemende gemeenten worden uitgevoerd en klachten worden binnen de afgesproken termijnen behandeld. Naast vergunningverlening en handhaving levert de OFGV beleidsmatige en juridische expertise aan de gemeenten. Deze ondersteuning bestrijkt de terreinen bodem, water, energie, asbest, stortplaatsen, geluid, lucht, externe veiligheid en zwemwater. In 2026 wordt dit takenpakket verder uitgebreid met nieuwe aandachtsgebieden, zoals de circulaire economie en het opstarten van het Register Externe Veiligheid (REV). Hiermee draagt de OFGV bij aan een duurzame en veilige leefomgeving voor de regio.
Deelnemende partijen en stemverhouding	De gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Almere, Blaricum, Dronten, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Wijdmeren en Zeewolde, de provincies Flevoland en Noord-Holland. De verdeling van de stemmen geschiedt naar rato van de omvang van de ingebrachte taken en derhalve naar rato van de financiële bijdrage per deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling, met dien verstande dat een deelnemer niet meer dan 49% van het totaal aantal stemmen kan hebben.
Bestuurder(s)	AB: een lid van het college van B&W per gemeente en of van GS per provincie. DB: dagelijks bestuur bestaat uit een lid namens de provincies, twee leden namens de Noord-Hollandse gemeenten en twee leden namens de Flevolandse gemeenten. Deze leden worden door en uit het AB aangewezen. Wethouder J. Kea neem deel in het AB.
Financieel belang	Zie financiële gegevens

NAAM VP

Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang

OMGEVINGSDIENST FLEVOLAND GOOI EN VECHTSTREEK

In 2026 werkt de OFGV verder aan de uitvoering van de Regionale Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024-2027. Centraal daarbij staat het bevorderen van naleving van wet- en regelgeving en vergunningvoorschriften door bedrijven in de regio. De aandacht gaat uit naar het verbeteren van de bodemkwaliteit en het voorkomen van schadelijke stoffen in bodem en grondwater, evenals het versterken van de omgevingsveiligheid en het minimaliseren van risico's voor mens, milieu en infrastructuur. Ook het beperken van geluidsoverlast en hinder blijft een belangrijk speerpunt. Daarnaast wordt gewerkt aan verduurzaming door het verminderen van energiegebruik, het stimuleren van alternatieve energiebronnen en het verder voorbereiden op de overgang naar een circulaire economie in 2050.

Tegelijkertijd is er in 2026 extra aandacht voor het tegengaan van ondermijning en milieucriminaliteit door betere detectie, preventie en handhaving. Ook wordt ingezet op het beperken van de aanwezigheid van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) in de leefomgeving, het terugdringen van gezondheidsrisico's door asbest, het verbeteren van luchtkwaliteit en het verminderen van geuroverlast. Nieuwe accenten zijn de uitvoering van de Omgevingswet, het opstarten van het Register Externe Veiligheid (REV) en de verdere uitwerking van de circulaire economie-opgave. Daarmee wordt in 2026 concreet invulling gegeven aan de gezamenlijke ambities op het gebied van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving.

Risico's	In de inventarisatie van de risico's van de gemeente Wijdemeren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is geen rekening gehouden met risico's van deze verbonden partij.
Risico score	Impact: laag

BALANS OMGEVINGSDIENST FLEVOLAND GOOI EN VECHTSTREEK

Balans	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Eigen vermogen	1.395.268	1.395.268	1.395.268	1.395.268
Vreemd vermogen	4.712.292	4.712.292	4.712.292	4.712.292
Financieel resultaat	0	0	0	0
Begrotingstotaal	19.396.353	20.234.315	20.977.842	21.749.661
Bijdrage gemeente	826.484	826.484	893.871	926.759

NAAM VP	PLASSENSCHAP LOOSDRECHT EN OMSTREKEN
Programma	4
Nummer VP	5
Vestigingsplaats	Loosdrecht
Vorm	Wet gemeenschappelijke regelingen, art. 51
Visie/Openbaar belang	Het Plassenschap Loosdrecht e.o. is verantwoordelijk voor de ontwikkeling, exploitatie, toezicht en beheer van recreatievoorzieningen en terreinen en treedt op als belangenbehartiger op het gebied van recreatie.
Taken	Zie visie/openbaar belang
Bevoegdheden	Zie visie/openbaar belang
Link met programma	Programma 4 Economische zaken, recreatie en toerisme en programma 6 Natuur en Milieu
Beleidsrealisatie	zie de toelichting bij: Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang
Deelnemende partijen en stemverhouding	De Provincie Utrecht en de provincie Noord-Holland en de gemeenten Stichtse Vecht, en Wijdemereren. Ieder lid van de plassenraad heeft 1 stem. Voor Wijdemereren komt het stemrecht op 1/4 = 25%.
Bestuurder(s)	Het bestuur bestaat uit vier leden, te weten: een vertegenwoordiger van de gemeente Stichtse Vecht, een vertegenwoordiger van de gemeente Wijdemereren, een vertegenwoordiger van de provincie Noord-Holland, een vertegenwoordiger van de provincie Utrecht. De wethouder van Stichtse Vecht is voorzitter van het bestuur
Financieel belang	Zie financiële gegevens

NAAM VP

Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang

Risico's

Risico score

PLASSENSCHAP LOOSDRECHT EN OMSTREKEN

In 2024 is het uitvoeringsplan 2024–2027 vastgesteld, waarin zowel het groot onderhoud (MJOP) als de investeringen (MJIP) in beeld zijn gebracht. Voor 2026 liggen de belangrijkste accenten bij de voorbereiding en uitvoering van noodzakelijke vervangingsinvesteringen, waarbij fasering essentieel is om de kapitaallasten binnen de financiële kaders te houden. Verder zijn er inhoudelijk geen grote beleidswijzigingen of nieuwe taken voorzien, waardoor de ontwikkelingen in het belang van de deelnemers beperkt blijven.

In de inventarisatie van de risico's van de gemeente Wijdemeren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is geen rekening gehouden met risico's van deze verbonden partij.

Impact: laag

BALANS PLASSENSCHAP LOOSDRECHT EN OMSTREKEN

Balans	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Eigen vermogen	875.000	486.800	486.800	486.800
Vreemd vermogen	12.687.700	14.686.400	15.904.100	17.013.200
Financieel resultaat	0	0	0	0
Begrotingstotaal	3.598.900	4.190.900	4.032.800	4.119.000
Bijdrage gemeente	762.972	832.882	891.149	909.679

NAAM VP	BNG
Programma	0.4
Nummer VP	6
Vestigingsplaats	Den Haag
Vorm	Wet gemeenschappelijke regelingen, art. 51.
Visie/Openbaar belang	De BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daardoor is het voor de gemeente mogelijk om op eenvoudige wijze toegang te krijgen tot de geldmarkt. Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.
Taken	Zie visie/openbaar belang
Bevoegdheden	Zie visie/openbaar belang
Link met programma	
Beleidsrealisatie	
Deelnemende partijen en stemverhouding	De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. Wijdemeren heeft 33.930 aandelen van de 55.690.720 en daarmee 0,01% stemrecht op de AVA (Algemene vergadering van Aandeelhouders). De gemeente wordt op de AVA vertegenwoordigd door de wethouder Financiën.
Bestuurder(s)	Algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	Zie financiële gegevens.

NAAM VP

Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang

BNG

BNG Bank behaalde in 2024 een nettowinst van € 294 miljoen, een stijging ten opzichte van het voorgaande jaar. Conform het dividendbeleid wordt 50% van de winst uitgekeerd, wat neerkomt op € 140 miljoen of € 2,51 per aandeel. De bank beschikt over een sterke kapitaalpositie en solide liquiditeitsratio's en blijft daarmee een financieel gezonde en betrouwbare partner voor de publieke sector.

Risico's

Risico score

Risico: laag
Impact: laag

Aantal aandelen

33.930

NAAM VP	VITENS N.V.
Programma	0.4
Nummer VP	7
Vestigingsplaats	Zwolle
Vorm	Naamloze vennootschap
Visie/Openbaar belang	Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf in Nederland en verzorgt de drinkwatervoorziening in de gemeente Wijdmeren. Vitens is in 2006 ontstaan uit fusies van lokale en regionale drinkwaterbedrijven.
Taken	Zie visie/openbaar belang
Bevoegdheden	Zie visie/openbaar belang
Link met programma	
Beleidsrealisatie	
Deelnemende partijen en stemverhouding	De gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied van Vitens zijn de publieke aandeelhouders. De gemeente Wijdmeren is aandeelhouder van Vitens N.V. en bezit 8.956 van de 5.777.247 aandelen (ongeveer 0,16%) met stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Bestuurder(s)	Algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	
Ontwikkelingen/ veranderingen in het belang	
Risico's	In de inventarisatie van de risico's van de gemeente Wijdmeren (zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) is geen rekening gehouden met risico's van deze verbonden partij.
Risico score	Risico: laag Impact: laag
Aantal aandelen	8.956

PARAGRAAF 7 GRONDBELEID

Kern van de paragraaf grondbeleid is het – als ware de gemeente een bedrijf – door de gemeente exploiteren van de in gemeentelijk eigendom zijnde (bouw)gronden. De gemeente zet het grondbeleid in voor de ontwikkeling van onder andere woningbouw en om daar waar mogelijk bij te dragen aan een goede ruimtelijke ontwikkeling.

Beleidskader

De paragraaf grondbeleid geeft inzicht in het grondbeleid en de doelstellingen die worden nagestreefd. Ook wordt de financiële positie van de grondexploitaties uiteengezet.

Doelstellingen grondbeleid

Op 6 februari 2020 is de nota Grondbeleid 2020-2024 vastgesteld door de gemeenteraad. In de nota is vastgelegd dat de gemeente kiest voor een situationeel grondbeleid. Een situationeel grondbeleid betekent dat de gemeente per ontwikkeling overweegt welk type grondbeleid het meest geschikt is voor die ontwikkeling en de motivering daarvoor vastlegt in een startdocument per project. De faciliterende rol past de gemeente nog steeds goed en is de voorkeursrol, maar daar waar marktpartijen niet (tijdig) in staat en bereid zijn om de gemeentelijke ambities op die plek te realiseren, kan de gemeente een actievere rol overwegen.

De gemeente schept bij faciliterend grondbeleid de voorwaarden voor de locatieontwikkeling via een omgevingsvisie en het omgevingsplan, en legt de actieve rol neer bij marktpartijen/grondeigenaren. Wanneer de gemeente er niet in slaagt vooraf een overeenkomst af te sluiten, kan kostenverhaal afgedwongen worden via kostenverhaalsregels in het omgevingsplan (voorheen: exploitatieplan).

Het voeren van actief grondbeleid bij het ontwikkelen van locaties houdt in dat de gemeente zelf probeert de benodigde gronden in handen te krijgen om deze vervolgens zelf te verkopen. De gemeente kan vervolgens kiezen om grond zelf bouw- en/of woonrijp te maken en uit te geven of het concessiemodel toe te passen waarbij de ontwikkelaar dit doet. Een manier voor de gemeente om de risico's te beperken, is het weer verkopen van eventueel aangekochte gronden aan het einde van de planvormingsfase.

Het belangrijkste argument voor de gemeente om te kiezen voor een situationeel grondbeleid is dat dit de mogelijkheid biedt om maatwerk te leveren. De gemeente ziet de landelijke opgave om de komende 10 jaar een aanzienlijke woningopgave te realiseren, voldoende werkgelegenheid te hebben en tegelijk zorgvuldig de kwetsbare natuur te beschermen. Hierbij is bovendien een versnelling gewenst, maar regelgeving beperkt de mogelijkheden in onze gemeente in grote mate. Verwachting is dat hiervoor in sommige gevallen een actievere rol dan voorheen nodig is, overigens met nadrukkelijk oog voor de daarmee gepaard gaande (financiële) risico's.

Het belangrijkste instrument in de Nota Grondbeleid 2020-2024 is het hanteren van een aparte reserve (stimuleringsreserve ruimtelijke ontwikkelingen) om plussen en minnen die samenhangen met (nieuwe) gebiedsontwikkelingen te verevenen.

Faciliterend versus actief grondbeleid

Voor faciliterend (passief) grondbeleid geldt:

- Toerekenen van de door de gemeente gemaakte plan- en uitvoeringskosten inclusief kosten voor bovenwijkse voorzieningen als dit kostenverhaal juridisch is toegestaan;
- Zo optimaal mogelijke borging van de gewenste ruimtelijke kwaliteit en fasering in de tijd.

Voor actief grondbeleid geldt:

- Opstellen van een globale grondexploitatieberekening waarbij eveneens een inschatting wordt gemaakt van de beschikbare interne capaciteit en risico's;
- Grond wordt in exploitatie genomen indien uit een exploitatieberekening blijkt dat het verwachte resultaat positief zal zijn of, indien een negatief resultaat wordt geprognosticeerd, het verwachte tekort wordt afgedekt door een verliesvoorziening;
- Het mogelijk maken van een gewenste ontwikkeling door het tijdig doen van strategische aankopen binnen de randvoorwaarden voor het strategisch verwervingsbeleid;

- In een vroeg stadium bepalen waarop de aankoopstrategie gericht is en hoe het eigen bezit wordt geëxploiteerd;
- Zorgen dat de verworven gronden en opstallen tijdelijk beschikbaar komen voor gemeentelijke grondexploitatie, of bij tijdelijk beheer marktconform worden verhuurd.

Oordeel Hoge Raad Didam arrest

De Hoge Raad heeft in 2021 een uitspraak gedaan met grote gevolgen voor de praktijk van gebiedsontwikkeling. Gemeenten moeten bij gronduitgifte gelegenheid bieden aan (potentiële) gegadigden om mee te dingen naar een locatie. Grond aanbieden aan één partij is slechts in uitzonderingsgevallen mogelijk. Het arrest vraagt extra tijd en aandacht bij alle voorgenomen grondverkoop binnen de gemeente om zorgvuldige afwegingen te maken.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

De Wet modernisering vennootschapsbelasting heeft als gevolg dat ondernemingsactiviteiten van overheden sinds 2016 belastingplichtig zijn, tenzij er een vrijstelling van toepassing is. Uit een eerste inventarisatie en impactanalyse blijkt dat vooralsnog de grondexploitaties de belangrijkste Vpb-belaste prestaties van de gemeente zijn. In het licht van de tussentijds gepresenteerde resultaatsverslechtering van de grondexploitaties is het niet waarschijnlijk dat de gemeente Vpb hoeft te betalen op korte termijn. Het voornemen om komende jaren diverse

gemeentelijke grondposities te verkopen, vraagt in dit kader aandacht. Overigens is veel afhankelijk van feiten en omstandigheden en het standpunt van de Belastingdienst in deze.

Omgevingsvisie

In 2021 is de Omgevingsvisie Wijdemereren 2040 - Groenblauwe parel in de metropoolregio vastgesteld. De gemeente heeft in haar eerste omgevingsvisie een toekomstbestendige basis gelegd voor een integrale ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.

De omgevingsvisie is van belang in verband met (eventueel) publiekrechtelijk kostenverhaal. Het primaire streven bij het kostenverhaal is de privaatrechtelijke (anterieure) overeenkomst tussen gemeente en private partij(en). Echter, als dit niet mogelijk blijkt te zijn, zal de gemeente terugvallen op het publiekrechtelijke kostenverhaal door middel van kostenverhaalsregels in het omgevingsplan.

Woonvisie

De doelstellingen c.q. uitgangspunten van de woonvisie zijn eveneens leidend voor het te voeren grondbeleid. De woonvisie is vastgesteld door de gemeenteraad op 8 juli 2021. De actualisatie van de woonvisie is aangeleverd voor de raad van oktober 2025.

Risico's

Het voeren van een grondexploitatie brengt financiële risico's met zich mee. Risico's doen zich in alle stadia van het proces voor. De risico's verschillen van aard en omvang. Tijdig vooronderzoek in de beginfase brengt de risico's in beeld. In dat stadium gaat het in hoofdzaak om onderzoek op het gebied van archeologie en milieu. Zodra het nieuwe plan planologisch mogelijk is gemaakt, veranderen de risico's van aard. In deze fase krijgt de gemeente (meer) te maken met risico's waarop zij geen invloed heeft, renteschommelingen, economische conjunctuur en dergelijke. Het uitsluiten van risico's is onmogelijk. Het zo goed mogelijk beheersen van risico's kan natuurlijk wel. In de grondexploitatie wordt gewerkt met het geïndexeerd laten stijgen van de kosten en de opbrengsten. Verder bevatten de grondexploitatie posten onvoorzien, om eerste tegenvallers op te kunnen vangen. Om de risico's financieel af te dekken is een voldoende hoog weerstandsvermogen nodig. Twee keer per jaar, bij de jaarrekening en de begroting, wordt de risicoparaagraaf van de grondexploitatie geactualiseerd en worden de uitkomsten verwerkt in de paragraaf Weerstandsvermogen van de gemeente.

Budgetbewaking grondexploitaties

Het bewaken van grondexploitaties geschiedt ambtelijk op basis van de door de raad vastgestelde grondexploitaties. Uit de grondexploitaties worden kredieten beschikbaar gesteld. Op basis van deze jaarschijven worden budgetten afgegeven ten behoeve van te verrichten werkzaamheden in het kader van het project. De jaarschijven worden bewaakt door toetsing van de budgetaanvragen aan de onderbouwing van de grondexploitatie en aframing van restbudgetten. Mutaties van meer dan € 50.000 op het eindresultaat van de grondexploitaties worden op grond van de actieve informatieplicht van het college, buiten de P&C-cyclus om, gemeld aan de raad.

Bouwgrond In Exploitatie (BIE)

Er is sprake van een BIE wanneer de gemeenteraad een grondexploitatie vaststelt voor een bepaald ruimtelijk plan waar de gemeente grond in eigendom heeft en deze wenst te transformeren naar woningbouw of een andere (bouw)bestemming. De gemeente kent op dit moment één grondexploitatie: Porseleinhaven.

Verliezen

Wanneer sprake is van geprognosticeerde verliezen geldt dat hiervoor een voorziening wordt gevormd op het moment dat deze voorzienbaar en onafwendbaar zijn. Een dergelijke voorziening is niet statisch en wordt jaarlijks, dan wel bij aanpassing van de planuitkomsten, bijgesteld. De voorziening is gelijk aan het negatieve (verwachte) resultaat van de grondexploitatie van het betreffende complex op eindwaarde. De storting in de voorziening wordt verwerkt in de lopende begroting/jaarrekening.

Actualisatie grondexploitaties

De grondexploitatie van het project Porseleinhaven is per 1 januari 2025 geactualiseerd. Daarin zijn de werkelijke kosten en opbrengsten uit 2024 verwerkt en waar nodig nieuwe ramingen voor de nog te maken kosten en opbrengsten opgenomen. Deze actualisatie is in voorliggende begroting verwerkt. Per 1 januari 2026 vindt de eerstvolgende actualisatie plaats.

In onderstaande tabel zijn de resultaten op eindwaarde vermeld. De verliesvoorziening is bij de jaarrekening 2024 aangepast op basis van onderstaande uitkomsten.

GRONDEXPLOITATIES		Bedragen X € 1.000	
Grondexploitatie	Resultaat op eindwaarde	Positief / negatief	Einddatum
Porseleinhaven	€ 9.354.200	Negatief	31-12-2028

Stimuleringsreserve Ruimtelijke Ontwikkelingen

De Stimuleringsreserve ruimtelijke ontwikkelingen is in mei 2021 ingesteld als uitvloeisel van het vaststellen van de nota Grondbeleid 2020-2024. Deze reserve kent de volgende twee doelen:

- Het verevenen van winsten en verliezen uit (toekomstige) gebiedsontwikkelingen en;
- Het vormen van een buffer voor de bijbehorende risico's.

Voor 2026 is conform raadsbesluit juni 2025 € 86.000 geraamd als voorbereidingskrediet voor het opstellen van een uitgangspuntennotitie met daarin de randvoorwaarden voor de herontwikkeling van de bibliotheek aan de Tjalk in Nieuw-Loosdrecht.

PARAGRAAF 8 WET OPEN OVERHEID

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Artikel 3.5 van de Woo schrijft voor dat een bestuursorgaan jaarlijks in de begroting aandacht besteedt aan beleidsvoornemens over de uitvoering van de Woo. Deze paragraaf is een invulling van die verplichting.

De Woo is ingevoerd om de transparantie van de overheid te bevorderen en het vertrouwen van burgers in overheidsinstanties te versterken.

De komende jaren worden de wettelijke verplichtingen om meer overheidsinformatie actief openbaar te maken en toegankelijk te houden, gefaseerd uitgebreid. Samengevat zijn de verplichtingen op te delen in twee categorieën: openbaarmaking op verzoek (reactief) en openbaarmaking op eigen initiatief (actief).

In de reactieve openbaarmaking (behandelen van verzoeken van inwoners voor inzage in overheidsinformatie) blijft het een punt van aandacht Woo-verzoeken tijdig af te handelen, achterstanden in te lopen en tijdig informatie in de organisatie op te halen ten behoeve van de openbaarmaking. Hierop werken we continu aan met verbetering van processen, monitoring en waar nodig tijdelijke extra inzet.

Naast reactieve openbaarmaking legt de Woo de nadruk op actieve openbaarmaking. Dit betekent dat wij bepaalde informatie uit eigen beweging openbaar moeten maken, zonder dat daar eerst om wordt gevraagd. Dit onderdeel wordt ten dele opgepakt, deels omdat de wettelijk gefaseerde invoering nog niet volledig is afgerond, deels vanwege de aanstaande fusie en de investeringen die het vraagt. Gekozen is voor een inspanning waarbij we aansluiten bij de minimale wettelijke eisen, zoals het aanwijzen van een Woo-coördinator en inschrijving in het Woo-register. Ook publiceren we declaraties van bestuurders specifiek in de jaarrekening en op de gemeentelijke website.